

Notulen van de vergadering van de raad van de gemeente Wassenaar, op woensdag 2 november 2016, gehouden in de raadzaal van het raadhuis "De Paauw"; aanvang 09.30 uur

Aanwezig zijn:

- drs. J.Th. Hoekema, voorzitter;
- J.J. Bakker, R. Bloemendaal, ir. B. Boon, P.P.G. Deneer, mevrouw drs. D. Dekker-Mulder, mr. S.W.M. Derks, mevrouw J.G. Erwich-Eisveld Bosch, mevrouw G.M.A. den Hartog-Fast, H.J.M. Hendrickx, mevrouw E.C. Kernkamp, mevrouw C. Klaver-Bouman, M. Knevel, J.P. Kolff, mevrouw D.A.A. Nieuwzwaag, G.C. van Noort, E.C.M. Ooms, Th.P.M. Overdevest, B.G. Paulides, A.J.L. van Sloten, F.G. Weyn, leden van de raad;
- B. Doorn, L. Maat, mevrouw mr. I.M. Zweerts de Jong, F. Blommers, wethouders;
- mevrouw drs. G. de Schipper-Tinga, raadsgriffier;

Afwezig: M.J. Schik

1. Opening van de vergadering

De **voorzitter**: Leden van de raad, publiek, tribune, kijkers, goedemorgen. Ik open de vergadering van de begrotingsraad van de gemeente Wassenaar. Hartelijk welkom aan u allen. Ik heb, dames en heren, leden van de raad, de droeve plicht u mededeling te doen van het overlijden van het oud-gemeenteraadslid de heer Juup Poldervaart, in de jaren tachtig lid van deze raad voor de fractie van de VVD, op vrijdag 21 oktober en we zullen hem in deze raad herdenken op maandag 21 november. In de tweede plaats wil ik u meedelen dat gisteren de teamchef van het bureau Wassenaar van onze Politie, mevrouw Wilma Marsman, een andere functie heeft aanvaard bij de staf van de Regio-eenheid Politie Den Haag-Leiden per gisteren. Voorlopig wordt in haar waarneming voorzien voor een korte periode door de teamchef van Leidschendam-Voorburg, de heer Jaap de Kok, maar er wordt geworven voor een reguliere invulling van de vacature van mevrouw Marsman. Zij zal hier nog aanwezig zijn bij de nieuwjaarsreceptie. Dan bent u daarvan op de hoogte.

2. Vaststelling agenda

De **voorzitter**: Aannemende dat u over de agenda geen nadere opmerkingen heeft behoudens mijn toezegging dat ik zal proberen alles vlot te laten verlopen conform de oproep in het presidium van de heer Van Sloten, die daarop geen tegenspraak ontving, zou ik nu graag het woord geven onder het agendapunt Spreekrecht aan de heer Van Moort. Een oude bekende voor deze raad, maar nu in de rol als directeur van BplusC. Mijnheer Van Moort, u hebt het woord.

3. Spreekrecht

De heer **Van Moort**: Dank u wel, voorzitter. Dames en heren van de raad, fijn dat ik even iets mag zeggen. Ik zal geen lang verhaal houden vandaag, want ik weet uit ervaring dat u een lange dag voor de boeg heeft en ik wens u daar ook veel succes bij. Waarom ik toch een aantal woorden wil zeggen is het volgende: ik sta hier als directeur-bestuurder van BplusC, Bibliotheek plus Centrum voor kunst en cultuur, onder andere in deze gemeente al decennialang verantwoordelijk voor het muziekonderwijs. Wij hebben als organisatie dit jaar een transitie doorgemaakt en in die transitie hebben wij besloten dat wij op een andere manier het onderwijs en de educatie vorm gaan geven. Dat sloot ook heel mooi aan bij uw visienota, want u hebt de startnotitie Cultuur Wassenaar geschreven. In die cultuurvisie heeft u een aantal punten op tafel gelegd. U hebt gezegd 'mensen inspireren en kennis laten maken met een cultuuraanbod, een bijdrage leveren aan een hoogwaardig leefklimaat in Wassenaar, dichtbij huis een goed kunst- en cultuuraanbod stimuleren, lokale kunst en cultuur stimuleren en een divers aanbod voor de bezoekers en de bewoners van Wassenaar bevorderen'. Dat sluit naadloos aan bij onze doelstellingen en onze toekomstvisie. Wij hebben namelijk als toekomstvisie neergelegd: wij willen voor iedereen toegankelijk en laagdrempelig zijn, kwaliteit is waar wij voor staan, wat wij doen is relevant en vraaggericht, wij stralen creativiteit uit, wij doen het samen en we laten het ook zien. Deze zomer heb ik een gesprek gehad met uw wethouder, mevrouw Zweerts de Jong. Wij hebben een gesprek gehad over hoe BplusC op een goede manier een bijdrage kan leveren aan deze punten voor de gemeente Wassenaar. Daar hebben we een notitie over geschreven. Die notitie heb ik bij me, die zal ik zo aan de griffier overhandigen en dan kunt u hem nog eens rustig nalezen. Wat wij graag willen is om dit voorjaar met elkaar in gesprek te gaan, met de gemeente Wassenaar. Wij willen kijken hoe wij op een zo goed mogelijke manier dit kunnen gaan implementeren en zo goed mogelijk een bijdrage leveren aan het kunst- en cultuureducatieve klimaat in deze gemeente, want de sociale

samenhang, de cohesie en de participatie in een samenleving, zeker in Wassenaar, is gebaat bij een goed aanbod van kunst en cultuur, zeker als het gaat om de jeugd. Vorige week was ik bij de SER, waar een nieuw rapport werd aangeboden aan de voorzitter. Zij benadrukte aan mij dat de beschikbaarheid van gemeenten wordt afgemeten aan de manier waarop zij kunst- en culturaanbod voor de jeugd aanbieden. Met deze woorden wil ik het graag laten. Ik wens u heel veel succes vandaag en ik hoop dat de tijd mee zal vallen. Ik weet uit ervaring dat het een lange dag kan worden. Ik wens u daar veel succes mee. Dank u wel voor uw aandacht.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van Moort, voor uw invoelende woorden waarmee u afsloot. Dank u voor de documentatie. Ik geef nu graag het woord, onder agendapunt Spreekrecht, aan de heer Leembruggen.

De heer **Leembruggen**: Mijn naam is Leembruggen. Ik woon ongeveer veertig jaar in Wassenaar, waarvan tien jaar aan de Waalsdorperlaan in de periferie van Wassenaar en dertig jaar aan de Van Calcarlaan, ook nog een beetje in de periferie van Wassenaar. Ik ben sinds ongeveer tien jaar meer dan normaal betrokken bij de gemeentelijke politiek. Dat is ook de reden dat ik vandaag wat aan u ga zeggen. Geachte burgemeester, wethouders, raadsleden: met name tot u raadsleden wil ik mij richten. Zoals sommigen van u zich nog wel herinneren zijn de WOZ- en ozb-problematiek mijn ding. In 2005 heb ik met succes de Waarderingskamer betrokken en ingeschakeld bij de toenmalige WOZ-taxaties die in Wassenaar volkomen uit de hand waren gelopen. Nu gaat het vooral over de begroting, de woonlasten en de ozb. Mevrouw Erwich, fijn dat u er bent. Ik ben blij u weer in de VVD-fractie achter de tafel te zien. U bent in ieder geval iemand die voldoende van de ozb begrijpt, gezien uw motie indertijd welke uiteindelijk voor enige reparatie heeft gezorgd van een veel te hoge ozb, toen. Ik neem dan ook aan dat de passage in de Wassenaarse krant, ik citeer: 'Zo is nu al rekening gehouden met een ozb-verhoging, terwijl de raad er nog over moet besluiten, een verhoging waar de VVD niet mee kan instemmen', een uitspraak van uw hand is en waar u hopelijk aan zult vasthouden. Trots kondigt het college aan dat de woonlasten per saldo omlaaggaan naast de verhoging met de door het CPB geraamde indexatie van 1% van belastingen en rechten wordt voor 2017 een aangepaste versie van de woonlastenbenadering, moeilijk woord, toegepast. Dat houdt een gedeeltelijke compensatie van lagere opbrengsten uit afvalstoffen- en rioolheffing in met een hogere ozb-opbrengst. Hoger door de 1% indexatie, als dat ook uiteindelijk de indexatie blijkt te zijn, en een waardestijging van 5,1% voor woningen. Ik laat even de niet-woningen buiten beschouwing. Deze woonlastenbenadering lijkt een vondst maar is een niet-acceptabele compensatie van lagere met hogere opbrengsten. Waarom? Het is een woonlastenbenadeling van huiseigenaren. Dit is een ongekend ongelijke behandeling van de inwoners van Wassenaar. Als het tarief van afvalstoffenheffing al omlaaggaat dan dient dat voordeel voor alle Wassenaarders te gelden en dient dat niet voor huiseigenaren voor het grootste deel ongedaan gemaakt te worden door een ozb-verhoging. Overigens gaat het tarief van de rioolheffing niet omlaag maar iets omhoog. Het is een oneigenlijke, ongewenste en mogelijk ook niet toegestane ozb-verhoging. Het tarief hoort immers verlaagd te worden bij gestegen WOZ-waarden om de ozb-inkomsten op peil te houden, waarbij natuurlijk een indexatie altijd toegestaan is. Mogelijk zal ik dit voorleggen aan de Waarderingskamer. De weg ken ik inmiddels. Ik wil daaraan nog toevoegen, dat staat niet direct in mijn tekst, dat het er wel op lijkt dat de 14% ozb-verhoging die in juli gevraagd is of gepland is, lijkt op een tactische manoeuvre om later met een lagere verhoging te komen en dat de raad daar dan wel akkoord mee zou gaan. Quod non. Berekeningen hoe het uitpakt bij verschillende WOZ-waardes zeggen niet zoveel, immers de waardestijging van de WOZ-waarde van 5,1% is een gemiddelde. Een flink aantal krijgt een hogere waardering en is als gevolg daarvan extra de pineut. Onacceptabel, dames en heren van de raad. Onacceptabel. Het lijkt wel alsof de watersysteemheffing eigenaren, die ook gebaseerd is op de WOZ-waarde en die bijna een kwart bedraagt van de ozb, in alle beschouwingen en berekeningen erbuiten is geplaatst. Die is gewoon vergeten, die is gewoon niet meegenomen bij alle vergelijkingen. Ook mag niet vergeten worden, dat is ook weer mijn ding, dat de waardestijging van de WOZ ook effect heeft op de inkomstenbelasting. Huurwaardeforfait in box 1 en de belasting in box 3 van woningen die niet eigen woning zijn, en vervolgens ook nog de successiebelasting. Als daar dan ook nog een hogere ozb bij komt, dan is dat toch wel behoorlijk verwerpelijk. Ook is het college nog zo eerlijk om staatjes en grafieken te tonen met vergelijking van de woonlasten met andere gemeenten. Ongelooflijk, wat staat er allemaal in: bij de meerpersoonshuishoudens komt Wassenaar verreweg als hoogste uit de bus. Het spijt me, ik denk dat ik dat met u mag constateren: dat is niet iets waar we trots op moeten zijn. Ten slotte ook nog even iets over onze middelen. Als het gaat over interen op ons vermogen en de reserves, kritiek daarop en vragen daarover laat ik graag over aan de fracties, maar die heb ik ook al regelmatig en veelvuldig in de krant gelezen. In de balans voor 2016 bedragen de vastgelegde activa bijna € 60 miljoen. Hoe kun je dan spreken over een vrij besteedbaar deel van € 31 miljoen terwijl de totale reserves, en dat is ook het eigen vermogen, € 56 miljoen bedragen? Waar is overigens, dat staat in de begroting,

staat c, waarin de materiële vaste activa zouden zijn gespecificeerd? Ik heb in alle 250 pagina's die ik heb doorgespit staat c niet kunnen vinden. Dat is misschien iets wat aan u als raad wel is toegestuurd maar niet aan ons armzalige bevolking. Ik heb hier nog een klein stukje om af te sluiten, burgemeester, wat niet in mijn tekst staat, die ik straks overigens aan de griffie zal geven. Nu, het staat niet op het stukje papier, een gepassioneerde oproep, een oproep met passie aan de oppositie om de rijen te sluiten en om in overleg met de coalitie deze begroting daar waar nodig aan te passen en met betere plannen te komen. Aan de coalitie om rekening te houden met de belangen van veel inwoners van Wassenaar om samen met de oppositie te werken aan een betere begroting en om te voorkomen dat Wassenaar met dit financiële beleid 2017 en latere jaren in moet gaan. Aan beide, oppositie en coalitie, allemaal. Laten we voorkomen dat we moeten wachten tot de verkiezingen in 2018 om dit beleid bij te stellen. Ik dank u voor de mij geboden gelegenheid om u een en ander voor te houden in deze belangrijke raadsvergadering. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Leembruggen, voor uw gepassioneerde betoog.

4. Programmabegroting 2017-2020

De **voorzitter**: Dan is nu aan de orde de eerste termijn van de algemene beschouwingen van uw raad. De fracties zijn aan het woord in de volgorde VVD – CDA – WWW – D66 – DLW – Passie voor Wassenaar – Hart voor Wassenaar – GroenLinks – Partij van de Arbeid. De spreektijd in eerste termijn is maximaal zeven minuten. De griffier zal de tijd bijhouden, de voorzitter zal streng doch rechtvaardig toezien op het goed verloop van de beschouwingen, ook qua tijd. Voor Passie voor Wassenaar zal later in de ochtend de heer Weyn het woord voeren in plaats van de fractievoorzitter de heer Ooms. Ik geef graag het woord aan de fractievoorzitter van de VVD, mevrouw Klaver-Bouman.

Mevrouw **Klaver-Bouman**: Dank u wel voorzitter. De VVD is zwaar teleurgesteld in de begroting 2017. Teleurgesteld omdat voor de derde keer op rij het college met kunstgrepen de begroting sluitend heeft gemaakt. Voorzitter, de conclusie van de VVD over deze begroting is dan ook vrij eenvoudig: dit college geeft weer meer uit zonder echt te bezuinigen, waardoor de reserves opnieuw worden ingezet om de kosten te dekken. Als klap op de vuurpijl wordt de ozb ook nog eens verhoogd en dit allemaal onder luid tromgeroffel van het college dat deze begroting structureel sluitend is. Dat is echter alleen het geval als de raad in meerderheid instemt met het inzetten van reserves om de begroting sluitend te krijgen. De VVD zal niet instemmen met deze begroting, want de VVD wil niet dat de reserves smelten als sneeuw voor de zon, want dan komt ons mooie dorp later in de problemen. Voorzitter, ik vraag het college om de raad te vertellen waarom het niet lukt om uitgaven en inkomsten in evenwicht te brengen. Als het college over anderhalf jaar de deur achter zich dicht trekt, laat het een geplunderde schatkist achter en het laat het aan zijn opvolgers over om het tekort aan inkomsten op te lossen dat ontstaat wanneer de reserves zijn uitgeput. Het had zo anders kunnen zijn: vorig jaar hebben we afgesproken dat het college samen met de raad zou toe werken naar begrotingsevenwicht en op zoek zou gaan naar bezuinigingen, maar hier is niets van terechtgekomen. Het proces dat begin dit jaar startte, viel stil en bij de bespreking van de Kadernota werd het ons duidelijk dat het college, gesteund door de coalitie, van plan was om op oude voet verder te gaan. Zoals al vaker gezegd vindt de VVD dat het college op te grote voet leeft. Er moeten keuzes gemaakt worden. Dit college heeft echter geen belangstelling om reëel begrotingsevenwicht te realiseren, om keuzes te maken. Kan de wethouder ons uitleggen waarom een rijke gemeente als Wassenaar niet in staat is de uitgaven te dekken, terwijl Wassenaar tot de gemeenten behoort met de hoogste woonlast? De afgelopen drie jaar is er een behoorlijke greep gedaan uit diverse fondsen. Telt u maar mee: € 750.000,00 uit het Wegenfonds, € 450.000,00 uit het Zwembadfonds en dan nu nog eens € 1 miljoen tekort op de exploitatie in 2017. In 2017 geven wij effectief € 2,25 miljoen te veel uit en de jaren daarna wordt het niet veel beter. U bent het toch met mij eens dat het tekort op de begroting in Wassenaar langzaam uit de hand begint te lopen? Kortom, voorzitter, zoals gezegd kan de VVD deze begroting in haar huidige opzet niet goedkeuren. Het college creëert een ongezonde financiële situatie en het scheept volgende bestuurders op met grote problemen. Het dekkingsplan in de begroting is compleet onder de maat. Het dekkingsplan bestaat namelijk uit graaien uit de algemene reserves, potentiële meevallers en het verhogen van de ozb. Het graaien uit de algemene reserves gebeurt nu vanuit het mooi benoemde potje 'reserve frictiekosten'. De VVD hoort graag van de wethouder welk percentage van de totale € 2,5 miljoen uit deze reserves naar dekking van de begroting 2017, 2018 en 2019 gaan en welk gedeelte naar echte frictiekosten personeel. Voorzitter, het college presenteert de begroting 2017 ook onder het motto 'blijven investeren in kwaliteit in Wassenaar'. Welke investeringen? Deze begroting bevat geen investeringen, behalve een enkele investering in sportfaciliteiten. Dit belooft niet veel goeds voor het begrotingsjaar, want het college heeft wel plannen om te investeren. Ik noem de sporthal, de herinrichting van het havengebied, De Paauw

en mogelijk de Warenar. Helaas staan de kosten voor deze projecten niet in de begroting. Wij vrezen dat de raad in de loop van 2017 investeringsvoorstellen voorgelegd zal krijgen met begrotingswijzigingen als gevolg. Wat gaat dit betekenen voor onze reserves? Onze ervaring met dit soort begrotingswijzigingen is niet goed. Hoeveel is er in 2016 wel niet uit de reserves gehaald voor nieuwe projecten en lopende programma's? De VVD hoort het graag. De VVD heeft ook ernstige twijfels over de haalbaarheid van de toekomstige bezuinigingen die dit college voorstelt. De VVD hoort graag van de wethouder hoe hij denkt dat deze bezuinigingen gerealiseerd gaan worden en waar dan op bezuinigd wordt, personeel of uitgaven. Wat wil de VVD dan wel? De VVD wil graag een verstandig en fatsoenlijk financieel beleid. De VVD wil reëel en structureel evenwicht van de begroting. Wij willen bezuinigen én investeren. Allereerst, voorzitter, willen wij de verhoging van de ozb met € 360.000,00 ongedaan maken. De woonlasten in Wassenaar horen tot de hoogste van Nederland. Die gaan nu omlaag omdat de afvalstoffenheffingen omlaag gaan. Dat is mooi, maar voor hoe lang? Hoe zit het met Avalex? Graag hoor ik van het college hoe de financiële situatie van Avalex zich ontwikkelt en hoe groot het college de kans acht dat de komende tijd opnieuw verlies wordt geleden. Voorzitter, kan het college ons garanderen dat de verlaging van de afvalstoffenheffing permanent is? Graag hierop uw antwoord. Wat de VVD ook wil is investeren. Investeren in echte duurzame projecten met maatschappelijk nut, zoals de Warenar, een nieuwe of verbouwde sporthal of een tunnel onder de N44. Dan zetten we onze reserves goed in. Wij pleiten ook voor een halvering van de marktheffingen. Om de markt nog aantrekkelijk te houden voor de markthouders is dit een kleine ingreep met mogelijk een groot effect. Kosten hiervan zijn € 20.000,00. Voorzitter, de VVD stelt voor dat we serieus werk maken van bezuinigingen. Bezuinigingen die nodig zijn om de structurele tekorten te dekken. De VVD ziet vier mogelijke bezuinigingen en dient bij dezen de amendementen en moties daarvoor in. 5% Bezuiniging op de WODW vanaf 2018 door deregulering. 10% Minder uitgaven op de subsidies, dat levert een besparing op van bijna € 400.000,00. Dan kunnen we ook nog € 200.000,00 besparen op de Beheernota Groen. Ga uit van maatwerk en realistisch begroten in plaats van het hanteren van een nationale norm. Ten slotte zien wij ook mogelijkheden om € 100.000,00 te besparen op taakveld 7.4, milieubeheer. Wat de VVD wel wil in dit taakveld is de uitgaven voor concrete maatregelen verhogen, zoals het aanleggen van zonnepaneelweides of aardwarmte-installaties. Zo kom ik dan bijna aan € 700.000,00 bezuinigingen voor 2017 en op termijn op € 1,4 miljoen. Bezuinigingen waardoor de ozb niet hoeft te stijgen en waardoor onze reserves op peil blijven. Een deel daarvan kan gebruikt worden voor investeringen. Voorzitter, ik rond af. De VVD vindt het onacceptabel dat de ozb stijgt en het college marginale bezuinigingen en investeringen doet. Het inzetten van reserves voor het dekken van het begrotingstekort voor de derde keer op rij druist in tegen onze principes van verstandig en fatsoenlijk financieel beleid. Ten slotte, voorzitter: de afgelopen jaren hadden wij nog een taart uit te delen, maar helaas is voor ons de koek nu op. De huidige plannen van het college leggen een zware financiële last op de inwoners van Wassenaar, waardoor er wat ons betreft niets te vieren valt. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Klaver, u hebt 7 minuten en 1 seconde gesproken. Mag ik u complimenteren met de punctualiteit van uw bijdrage. Die ene seconde zullen we aan mevrouw Klaver gunnen voor de tweede termijn. Ik geef graag het woord aan de fractievoorzitter van het CDA, mevrouw Dekker.

Mevrouw **Dekker**: Dank u wel voorzitter. Het CDA dankt het college en de ambtenaren voor de voorliggende begroting. Het is altijd een zeer intensief proces om de raad te voorzien van de begroting en de meerjarenramingen. Het is ook de eerste keer dat we te maken hebben met de gevolgen van de aanpassing van het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies. We zijn daar niet in alle opzichten aan gewend. Wel is een voordeel dat we geen eindeloos repeterende teksten hebben, maar er zitten nog wel gaten in de informatie die deze informatie dient. De vergelijking met vorig jaar is daardoor ook lastig. We zouden wel graag zien dat tabel 5 uit de Kadernota in deze begroting wordt opgenomen. Dat maakt de aansluiting wat ons betreft veel duidelijker. Met de Kadernota zijn al een aantal dekkingsvoorstellen voor deze begroting gevonden. Op pagina 14 van de begroting kunnen we die zien. In de begroting 2017 zijn een aantal PM-dekkingsposten verder uitgewerkt, maar we vragen ons wel af hoe hard die dekkingsvoorstellen zijn. Het CDA wil niet voorbijgaan aan de constatering dat er sprake is van een begroting die nogal wat vragen oproept en zorgen baart. Hoewel er sprake is van een omvangrijke reservepositie, leeft de gemeente Wassenaar boven haar stand. De uitgaven overschrijden de inkomsten, ofwel: de begroting is nog steeds niet in balans. Om deze ongewenste situatie op te lossen, moeten we structurele oplossingen vinden. Er wordt een meevaller ingeboekt van € 1,2 miljoen in het kader van het Sociaal Domein. Onze vraag aan het college is: is het zo dat iedereen die de zorg nodig heeft die zorg ook krijgt? Is dat met deze begroting inderdaad gewaarborgd, of rekenen we ons rijk? Graag een realistische inschatting van deze meevaller. Door zuinig om te gaan met middelen zijn in de laatste jaren begrotingsoverschotten die zich steeds voordeden in de

algemene reserve gegaan. Daarom hebben we nu een ruime algemene reserve, maar wel veel achterstallig onderhoud waar dit college mee geconfronteerd wordt. De stelling blijft overeind dat de gemeente geen bankier is. Het CDA is blij dat het beheer en het onderhoud van de openbare ruimte nu structureel in de begroting is opgenomen door middel van de beheerplannen. Zo kan er een verdere teloorgang van het onderhoud ten einde komen. Het is evenwel onvermijdelijk dat de beheerplannen gefaseerd zullen worden uitgevoerd, een spreiding van de jaren, ook financieel. Tevens wordt naar nieuwe wegen gezocht om verdere besparingen op dit terrein te realiseren, onder andere door verantwoordelijkheid over te dragen naar verenigingen of anderen. Wij zien de uitwerking daarvan het komend jaar graag tegemoet. Op de economische portefeuille wordt een positief bedrag van € 625.000,00 ingeboekt. Graag ziet het CDA een nadere onderbouwing van dit bedrag tegemoet. Al jaren wordt gesproken over minder regels voor Wassenaarders en onder andere in het Politieakkoord is afgesproken dat ook de APV nu tegen het licht gehouden moet worden. Graag een concreet antwoord van het college wanneer dat zal gebeuren. Het CDA betreurt het dat de raad weinig inzicht heeft in de kosten van de Werkorganisatie Duivenvoorde. Het CDA dringt erop aan dat dat inzicht wel gegeven wordt. Graag vernemen wij van het college hoe aan deze wens gehoor wordt gegeven. Er wordt in totaal € 2,5 miljoen uit de algemene reserve gehaald om de begroting structureel in evenwicht te brengen. Het college spreekt van frictiekosten. Het CDA vindt er geen doekjes om: het is een structureel tekort en het college heeft dit bedrag nodig als werkkapitaal om de begroting voor 2017 in structureel evenwicht te brengen. Het college stelt voor de komende jaren bezuinigingen voor die inderdaad niet vandaag of morgen gerealiseerd kunnen worden. Dat is begrijpelijk. Kan het college aangeven hoe de begroting echt structureel op orde komt door deze financiering uit de algemene reserve? Het CDA vindt dat de door het college voorgestelde bezuinigingen nog onvoldoende zijn onderbouwd. Accommodaties met mensen en minder met papier, daar worden bedragen in opgesomd die wij graag nader onderbouwd willen zien en ook een tijdschema waarvan het college het reëel acht dat die bezuinigingen kunnen worden gerealiseerd. Het college gaat uit van een substantiële korting op het Gemeentefonds in 2018-2019. Graag een toelichting waar dit op gebaseerd is. Is dat op de stembuscirculaire of verder? Het is tijd om de tering naar de nering te zetten, terughoudendheid in ambities past ons ook als coalitie. Een historisch museum voor Wassenaar, nieuwe sportaccommodaties, we zullen daar ernstig over na moeten denken. Er moet structureel bezuinigd worden de komende jaren, maar praatjes vullen geen begrotingsgaatjes: er is werk aan de winkel voor het college. Het CDA ziet deze begroting als een overgangsfase naar het structureel sluitend maken van de begroting op termijn en een opmaat naar grote bezuinigingen. Het CDA gaat niet akkoord met het verhogen van de ozb met € 360.000,00. In het coalitieakkoord is afgesproken dat de ozb deze periode behoudens inflatiecorrectie niet zal stijgen en het CDA houdt zich aan die afspraak. Veel geld van de bewoners is in de algemene reserve gestort, en het kan niet om bewoners nu dan te belasten met een ozb-verhoging, ook al niet vanwege de grote inkomsten die binnen kunnen komen vanuit allerlei locaties waar gebouwd gaat worden. D66 en het CDA dienen daartoe een amendement in om de ozb niet te verhogen, maar te snijden in eigen vlees, echt te bezuinigen op het terrein van verkeersprojecten, sport, het bestuur en ondersteuning. D66 zal ook nog op dit amendement ingaan. Het CDA wil graag een overzicht over algemene middelen die ingelegd zijn in de algemene reserve over de afgelopen periode en de mutaties die het college de komende tijd verwacht. Een huidig, een toekomstig overzicht van de uitname en instroombedragen met betrekking tot de algemene reserve. Dan kunnen wij een beter overzicht hiervan krijgen. Het CDA betreurt het dat aan een eerdere toezegging van het college om de raad, oppositie en coalitie, mee te nemen in het proces van de totstandkoming van deze begroting geen uitvoering is gegeven. Graag een verklaring waarom dit niet gebeurd is en bovendien wil het CDA de toezegging van het college dat de komende tijd, bij de invulling van de structurele bezuinigingen, dit daadwerkelijk gaat plaats vinden.

De **voorzitter**: U bent nu op 7,5 minuut.

Mevrouw **Dekker**: Ik ben nu klaar.

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Dekker. Dan geef ik nu het woord aan de fractievoorzitter van Wat Wassenaar Wil, de heer Boon.

De heer **Boon**: Ja, voorzitter. Ik wil toch even mijn logo laten zien, daar kreeg ik net complimenten over bij het stuk. Ik zal meteen beginnen, want anders gaat de tijd van het CDA nog langer duren. Voorzitter, voor ons ligt de op een-na-laatste begroting van dit college en daarmee is het ook het laatste mogelijkheid om echt inhoudelijke maatregelen te nemen. Zo hebben we ook naar dit stuk gekeken. Ik schets even een terugblik. In 2015 en 2016 hebt u verschillende beleidsstukken en visies aan ons ter besluitvorming voorgelegd. Daarmee zijn wij in de gelegenheid geweest om richting te geven aan de ontwikkelingen van ons dorp. De beleidsvisies waren gelijk de input voor

de structuurvisie. Uiteindelijk heeft dit geleid tot een integraal en compleet beeld van onze gemeente. Een prima resultaat met een actieve inbreng van alle betrokken partijen, maar vooral met hulp van onze inwoners. Ook de ambtelijke organisatie heeft hier heel veel werk verricht. Met de vaststelling van al die documenten is een belangrijke taak afgerond. Dat is ook herkenbaar in de begroting. Nieuwe ontwikkelingen zijn vrijwel niet opgenomen. Dat is voor ons ook niet nodig, zeker gelet op de financiële positie. De belangrijkste opgave op dit moment is het op orde brengen van de bedrijfsvoering. Hoe krijgen we de gemeente nu zowel financieel als in beheer op het goede spoor, zodanig dat we de toekomst met vertrouwen tegemoet kunnen zien? Vorig jaar gaven we aan dat voor de beoordeling van de financiële positie van de gemeente een inzichtelijke begroting essentieel is. Dit jaar heeft u een begroting aan ons voorgelegd die door een verplichte wijziging helaas ten koste is gegaan van de leesbaarheid. Toch zijn enkele keuzes pijnlijk zichtbaar. In de voorliggende begroting herkennen we een terugkerend patroon, net als in eerdere jaren zien we een begroting die niet sluitend is. Opnieuw zien we dat de begroting sluitend gemaakt wordt door € 2,5 miljoen uit de algemene reserve te halen. Daarnaast zijn er op diverse plekken in de begroting PM-posten opgenomen. De renovatie van De Paauw, de Warenar bijvoorbeeld, kosten naar verwachting diverse miljoenen, zijn niet begroot en kunnen dus alleen maar worden gerealiseerd door uittake uit de algemene reserve, tenzij er op een reële manier wordt bezuinigd. Een aanpak om te komen tot een essentiële bezuiniging ontbreekt in het geheel. Wat Wassenaar Wil heeft een voorstel voorbereid om met college en gemeenteraad tot een toekomstbestendige, evenwichtige begroting te komen. Voorzitter, in het afgelopen jaar zijn diverse voorstellen aan de orde geweest, met name op het gebied van projecten en bouwplannen. Hoewel u in de begroting aangeeft dat u als bestuurders dient op te treden als een luisterend bestuur, blijkt de praktijk anders. Met name dat is wat bij de behandeling van de bouwplannen heeft ontbroken: veel onbegrip bij veel mensen als het gaat om realisatie van projecten. Dat is niet goed voor het vertrouwen in de gemeente en ook niet voor de resultaten van de bouwplannen. De dienstverlening aan de burgers is het afgelopen jaar ingrijpend gewijzigd. De gemeente werkt op afspraak. Wat Wassenaar Wil beluistert de onvrede die voorkomt. We hechten net als u aan een goede dienstverlening, maar is dit de manier? Voorzitter, wij vragen het college daarom de nieuwe werkwijze bij het klantcontactcentrum na één jaar op een gedegen manier te evalueren, zowel de kwaliteit van dienstverlening als de ambtelijke inzet en kosten die gemoeid zijn met de invoering van het nieuwe systeem. Zicht op de tevredenheid van de inwoners is essentieel. In 2016 is ook gestart met een bestuurskrachtonderzoek waar wij zeker geen voorstander van waren, maar toch hebben wij constructief bijgedragen aan de opzet en dienststopdrachtverlening van het onderzoek. Een bestuurskrachtonderzoek is een middel om te zien waar we staan als gemeente. De meting dient ook te gaan over de kwantiteit en kwaliteit van de organisatie. Wat Wassenaar Wil gaat ervan uit dat het onderzoek dient tot een betere kwaliteit van bestuur en organisatie, niet meer en niet minder. Vorig jaar vroegen we inzicht op de sturing van de organisatie in financieel en kwalitatief opzicht. Dit hebben we niet gekregen, maar wellicht komt dit als resultaat van het bestuurskrachtonderzoek alsnog naar voren. We zien dat de bijdrage van onze gemeente aan de werkorganisatie meer dan € 1,5 miljoen hoger is dan in 2015 werd begroot. Graag krijgen we van u hierop een nadere toelichting. De bijdrage aan de werkorganisatie vormt de grootste post in de begroting, daarom willen we daar meer grip op hebben in relatie tot de begroting. Wij constateren dat een bedrag van kosten externe inhuur als percentage van de totale loonsom en de totale kosten inhuur is opgenomen. Is het juist dat € 1,5 miljoen is opgenomen voor de inhuur van externe adviezen? In de begroting geeft u aan dat de lagere opbrengsten uit afvalstoffenheffing en rioolheffing worden gecompenseerd met een verhoging van de ozb. Wat Wassenaar Wil is het met deze opstelling absoluut niet eens. Ten eerste is het uitgangspunt dat heffingen voor afvalstoffen en riool niet meer dan kostendekkend zijn. Bovendien merkt u op dat de lagere opbrengsten te maken hebben met lagere kosten, dus er is geen enkele noodzaak om tot een compensatie over te gaan. Ten tweede is er al jaren geleden op initiatief van Wat Wassenaar Wil afgesproken dat de ozb-tarieven niet meer mogen stijgen dan met de inflatiecorrectie. Wat Wassenaar Wil hecht aan degelijk financieel beleid, waarbij de kosten niet de baten overschrijden en zelfs leiden tot een lastenverzwaring. Wij hebben een voorstel voorbereid om de ozb met niet meer dan de inflatiecorrectie te verhogen. Voorzitter, het college geeft aan dat er opnieuw, net als in de vorige begroting, gewerkt zal worden aan een bestemmingsplan voor de hele gemeente. Dat komt wat ons betreft veel te vroeg. Eerst moet de structuurvisie nog worden vastgesteld, vervolgens de uitvoeringsprojecten in de structuurvisie ook uitgewerkt. Pas nadat dat is afgerond is het ruimtelijk kader bekend en kan een start worden gemaakt met één bestemmingsplan. Vorig jaar hebben we bovendien besloten een bestemmingsplan voorlopig uit te stellen. Het bevreemdt ons dat u er nu alsnog op terugkomt. Voorzitter, goede zorg voor iedereen die dat nodig heeft. De transitie van de decentralisaties is eigenlijk zonder grote problemen tot nu toe verlopen. Er wordt steeds meer gewerkt vanuit principes van eigen kracht, eigen verantwoordelijkheid en het ondersteunen van mensen die het echt nodig hebben. De nulmeting van het Sociaal Domein is in 2015 gestart, zodat de effecten in de toekomst te meten zijn. We zien voor 2018 de streefwaarden van de twaalf

beleidsindicatoren dan ook graag ingevuld. De transformatie van het Sociaal Domein kent nog risico's met waarschijnlijk financiële druk. Daarom kunnen en mogen de integratie-uitkeringen van het Sociaal Domein niet anders uitgegeven worden dan aan het Sociaal Domein om de onverwachte klappen op te vangen. Hiervoor hebben wij een amendement voorbereid. In 2013 heeft Wat Wassenaar Wil de efficiëntie en effectiviteit van doelgroepenvervoer al aangekaart. Door de toenmalige wethouder is toegezegd dat dat op korte termijn zou gebeuren. Nu, drie jaar later, zien we nog geen concrete vorderingen. Graag een reactie. Voor het gezamenlijk dienstverleningsmodel van werk en inkomen loopt een onderzoek naar de opdracht wat de juiste samenwerkingsvorm in de toekomst zal zijn voor Wassenaar, Voorschoten, Leidschendam-Voorburg. Wat Wassenaar Wil ziet de uitkomst van het onderzoek met belangstelling tegemoet. Aan het eind van deze bijdrage kan onze conclusie opnieuw niet anders zijn en blijven dan dat deze coalitie het spaargeld opmaakt en echte keuzes uit de weg gaat. In een tijd dat echte bezuiniging nodig is, blijft die uit. De structurele kosten moeten omlaag. Voorzitter, Wat Wassenaar Wil is teleurgesteld dat uit deze begroting op geen enkele wijze blijkt dat een poging gedaan is de kosten te beperken. We hopen met ons voorstel te komen tot een samenwerking tussen college en raad om stabiliteit in ons dorp te krijgen, financieel en maatschappelijk. Dat was het.

De **voorzitter**: Op minuut 7.44 geëindigd. Ik gun u tien seconden, want u begon wat haperend. Dank u wel mijnheer Boon, ik geef graag het woord aan de fractievoorzitter van D66, mevrouw Kernkamp.

Mevrouw **Kernkamp**: Dank u wel voorzitter. Uiteraard eerst een woord van dank aan college en ambtelijke ondersteuning voor het samenstellen van de begroting en beantwoording van de vele vragen, ook alvast voor vandaag. Vanaf de start van deze coalitie zijn we bezig geweest met opruimen. Opruimen van achterstallig onderhoud op groen, wegen, op onderwijs en accommodaties, op reserves en op investeringen in sport en jeugd. Ook zijn grote en vooral langlopende projecten op gepakt als Den Deijl, Raaphorstlaan en Generaal Winkelmanlaan. Achterstallig onderhoud betekent opgebouwde schuld en gelukkig dat dit college een flinke start heeft gemaakt om zaken op orde te krijgen. Plannen uit het coalitieakkoord zoals investeringen in sport, duurzaamheid, digitale dienstverlening en een woonvisie met veel aandacht voor starters zijn of worden gerealiseerd, maar voorzitter, D66 wil verder met het meerjarig in orde krijgen van de begroting, meer efficiëntie en transparantie van het eigen apparaat en het bestuur en de samenwerking met bevolking en private partijen voor grote projecten en een impuls aan de economie en het toerisme. Vorig jaar hebben we als raad een motie aangenomen om de begroting meerjarig in orde te maken. Met inzet van de algemene reserve is de begroting meerjarig sluitend. De projecten 'Meer met mensen, minder met papier', oftewel efficiëntie van het ambtelijk apparaat, accommodatiebeleid inclusief één gemeentekantoor en klimaatduurzaamheid moeten in 2019 geld opleveren. De beheerplannen moeten met minder kosten worden uitgevoerd. Dit kan ook door te kijken naar een andere organisatie van beheer, van groen en landgoederen, bijvoorbeeld via stichtingen of crowdfunding. Al deze projecten moeten in 2019 lucht geven in de begroting. We hebben een motie voorbereid om dit te ondersteunen. D66 vindt dat deze inzet van algemene reserve niet gepaard moet gaan met een verhoging van de ozb-bedragen die onze burgers moeten betalen. Die reserves hebben we omdat we eigenlijk in het verleden te veel belasting hebben gevraagd aan de bevolking. Dat geld moet hen ook weer ten goede komen als dat mogelijk is. Bovendien: laten we blij zijn dat we voor het eerst in jaren de totale lasten voor de bevolking naar beneden laten gaan. D66 gaat voor volledige lastenverlichting zonder verhoging van de ozb en we komen met een amendement om dit te bewerkstelligen, zoals het CDA ook al aangaf. Bovendien is D66 van mening dat we verder moeten gaan met bezuinigen voor de komende jaren, bijvoorbeeld door verlaging van budgetten van beleidsplannen, minder kosten voor bestuur en overhead en op de planning van projecten. In het amendement staat een aantal voorstellen om in 2017 in ieder geval bezuinigingen tot een bedrag van € 360.000,00 als compensatie voor het schrappen van de ozb-verhoging door te voeren en er liggen kansen om meer inkomsten te genereren. Wanneer zijn bijvoorbeeld voor het laatst onderhandelingen gestart met energie- en telefoonmaatschappijen over contracten? Met het klimaatprogramma en de inzet van rijksprogramma's zoals via de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland voor duurzaam ondernemen moeten ook op die kosten besparingen kunnen worden gerealiseerd. Ook de opbrengst van vastgoed geeft ruimte binnen de begroting. Graag uw reactie. Kortom: om het structurele evenwicht in de begroting te bewaren moet je ook in 2017 al aan de slag met een aantal bezuinigingen. Op korte termijn opbrengsten realiseren en op de lange termijn dekking waarborgen. Voorzitter, gelukkig komt in deze begroting terug wat D66 vorig jaar ook constateerde: het bestuur kan effectiever worden ingezet. Meer als regisseur en niet als uitvoerder aan het stuur zitten. Meerdere keren wordt genoemd dat plannen in samenspraak met de bevolking worden opgesteld. Maar waar is hierin de samenwerking met de regio en met het bedrijfsleven? Voor het opzetten van een verzamelgebouw in Wassenaar zijn legio succesvolle voorbeelden en organisaties in de regio die hierover mee kunnen denken en initiatieven

kunnen ondersteunen. Graag uw toezegging hierover met gemeentes Leiden en Den Haag in gesprek te gaan. Dat moet nu toch echt van de grond komen. Geen onderzoek naar wel-niet behoefte of beschikbare bedrijfsruimte, maar vanuit de markt opereren. Voor toerisme wordt dit ook gedaan, nu ook graag voor het verzamelgebouw, economische ontwikkeling en ondersteuning van de ZZP'ers. Graag uw toezegging en terugkoppeling de eerstvolgende raad. We willen nu de periode van achterstallig onderhoud achter ons laten. Positieve actie ontwikkelen. Uiteraard kom ik dan als eerste met het havengebied. We roepen iedereen op, betrokken burgers en ondernemers, met ons, D66 constructief mee te denken over de invulling van de Wassenaarse gasfabriek. Gemeente samen met bedrijfsleven. Wanneer komt het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte om het gebied te kunnen ontwikkelen? Voorzitter, nog een aantal concrete vragen en opmerkingen over de begroting zelf, waarop graag uw reactie. Een van de doelstellingen van het programma Verkeer en vervoer is vergrote bereikbaarheid door verbetering van in- en uitrijmogelijkheden van Wassenaar. Ik verzoek u 's morgens om 08.30 uur bij het Rozenplein te gaan staan, of welke andere uitweg van Wassenaar, en u kunt zien dat dit nog echt niet gelukt is. Dit is wel een steeds groter wordend probleem, waarvoor graag uw voorstellen voor verbeteringen. Het tweede. In programma 4, onderwijs, wordt onder andere de inzet van het Talentum genoemd. D66 is groot voorstander van het Talentum maar wil wel graag een overleg met de portefeuillehouder over de aansluiting op programma's van scholen en vooral de inzet van de schoolgebouwen. Nu vinden de activiteiten van Talentum vaak plaats op andere locaties en het was juist het idee om meer aansluiting te vinden bij programma's van school, naschoolse opvang, buitenschoolse activiteiten van de kinderen. Dit alles met het doel kinderen breed te ontwikkelen in een veilige omgeving. Graag uw voorstel hierover in gesprek te gaan. Op het gebied van onderhuisvesting heeft D66 een motie voorbereid die aandringt tot het snel invoeren van het integraal huisvestingsplan. Onder het programma Sociaal Domein valt ook jeugd. Vorig jaar is toegezegd dat een jeugddebat zou worden georganiseerd. Graag uw voorstel wanneer dit gesprek met de jeugd in Wassenaar gaat plaatsvinden. Is het een idee om met een voorstel te komen voor een jeugdgemeenteraad dan wel een jeugdburgemeester? Nu we het toch over de jeugd hebben: berichten in de media geven aan dat de gemeenten € 1,2 miljard niet hebben uitgegeven aan de zorg. We gaan ervan uit dat dit niet op Wassenaar slaat. Immers, de transformatie is goed verlopen. Dan even in reactie op de heer Van Moort van BplusC: wij vinden het heel goed om het gesprek aan te gaan en we zien ook graag plannen tegemoet, we willen die heel graag lezen. In afronding, voorzitter, concludeert D66 dat de begroting structureel meerjarig in orde is, maar dat gebeurt niet van de ene op de andere dag. Om te kunnen zorgen voor minder lasten bij de bevolking zonder verhoging van de ozb komt D66 met voorstellen voor bezuinigingen en meer opbrengsten in 2017. We willen het opruimen van achterstallig onderhoud nu achter ons laten en echt aan de slag, allereerst met de ontwikkeling van het havengebied in publiek-private samenwerking. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Een prachtige score van 7.01. Hartelijk dank, mevrouw Kernkamp. Dan geef ik nu het woord aan de heer Paulides, fractievoorzitter van DLW. U hebt het woord.

De heer **Paulides**: Ja, dank voorzitter. Toen ik de begroting onder ogen kreeg deed het mij onwillekeurig denken aan een sprookjesboek. Het derde boek uit de serie in deze raadsperiode, genaamd 'Wassenaar, het dorp met een droomvisie'. Het blijkt namelijk dat dit college denkt dat er geld in overvloed is. Lastenverlaging voor de inwoners komt in het woordenboek niet voor. 'Na ons de zondvloed,' moet het college denken, 'wij zijn van de feestcommissie'. Een stuurloos college dus, dat niet in staat is behoorlijke keuzes te maken of een sluitende begroting te presenteren zonder een greep te doen uit de algemene reserve. Wat het hoogtepunt van het jaar moet zijn, de begrotingsraad, is inmiddels geworden tot het dieptepunt. Wassenaar heeft nog steeds behoorlijke reserves, dat is waar, maar deze reserves zijn veelal vastgelegd en bestaan voor een klein deel uit liquide middelen. Het argument dat het geld wordt uitgegeven voor een inhaalslag achterstallig onderhoud is pure onzin. Meer dan de helft van de greep uit de kas wil het college gebruiken om het begrotingstekort bij de werkorganisatie op te lossen, net als dat vorig jaar gedaan werd met een onttrekking van bijna € 10 miljoen om tien jaar lang de lasten van het zwembad te dekken. Een boekhoudkundig trucje waardoor er ruimte ontstaat op de exploitatierekening. Daarmee kunnen dan weer de voortdurend stijgende structurele uitgaven gedekt worden. De begroting is dan wel overzichtelijker geworden, maar het is niet duidelijker geworden. Veel papier maar weinig concrete informatie. Er zijn nu bijna net zoveel taakvelden als er voorheen productgroepen waren, toen de VVD-wethouder voorstelde om het aantal te verminderen. Dat had toen geen ander doel dan buiten het zicht van de raad willen schuiven met de budgetten. Dat de productbegroting nu ontbreekt, is het gevolg van de voortzetting van deze financiële rookwolkpolitiek. De raad kan zo geen keuzes maken. Essentieel in de begroting is een evenwicht van inkomsten en uitgaven, zonder dat hierbij de reserve een rol speelt. In de nu voorgelegde begroting is dan ook te zien dat de meerjarenramingen eigenlijk structurele tekorten vertonen. Het wordt nog bedenkelijker als je nu al weet dat dit college gedurende dit en het volgende jaar met nieuwe uitgaven komt, zodat

onvermijdelijk weer nieuwe tekorten ontstaan die ook weer uit die algemene reserve gedekt moeten worden. Het college duikt dus weg voor zijn verantwoordelijkheden. De volgende coalitie zal vanaf 2018 met de rokende puinhopen van dit beleid worden geconfronteerd. Kan de wethouder alsnog de onderlegger van de saldi, namelijk de productbegroting, verstrekken? Kan de wethouder de toezegging geven dat de productbegroting bij de jaarrekeningen 2016 en 2017 en de begroting van 2018 wel aanwezig zullen zijn? Positief is dat het college nu eindelijk inziet dat de bedrijfsvoering van de werkorganisatie in de begroting van de werkorganisatie moet worden toegediend. Het wordt het resultaat van de kritische inventarisatie genoemd. Ondanks die constatering voert Wassenaar in de begroting in de reserve frictiekosten op van € 2,5 miljoen. De werkorganisatie is daar echter zelf voor verantwoordelijk middels haar eigen begroting. Ik begrijp verder ook niet wat er met de € 716.000,00 is gebeurd die gestort moet worden in de nog te vormen reserve. Dat was een voornemen, geen besluit. Onbegrijpelijk dus dat nu daarover geen besluit wordt genomen. Het raadsbesluit voorziet nu alleen in de dotatie van € 2,5 miljoen en de uitname van € 1,05 miljoen. De reserve frictiekosten wordt als gezegd, gebruikt om het tekort van de werkorganisatie te dekken, deze begroting sluitend te krijgen. De reserve is voor drie jaar, daarmee is die structureel. Als je een structurele last hebt, moet de dekking worden gevonden in de totale afweging van de begroting. Kan de wethouder uitleggen waarom de voorziening van de werkorganisatie in de begroting van de gemeente Wassenaar terecht is gekomen, en dan ook nog eens als incidentele post? Dan het accommodatiebeleid. Er zou een eenduidige visie met betrekking tot vastgoed zijn. Vervolgens wordt er gesteld dat er een nieuw beheerplan vastgoed komt. Er is echter geen accommodatiebeleid, want het accommodatiebeleid is onbevoegd vastgesteld door het college en daarmee is het geen beleid. De visie voor de Warenar, buurtcentrum Oostdorp en het Van Heeckerenhuis zou niet duidelijk zijn, maar er wordt toch net gezegd dat dat duidelijke visies zijn? Vervolgens wordt gesteld dat een integrale visie per gebouw ter besluitvorming aan de raad wordt voorgelegd. Integraal per gebouw? Dat is heel interessant. Ik zou graag van de wethouder horen wat hier nu precies aan de hand is. Dan de rijke historie van Raadhuis De Paauw. Gesteld wordt dat er een sterke relatie is met de integrale visie op de buitenplaats. In 2017 zal hier verder invulling aan worden gegeven, maar we zijn al in 2014 met de renovatie begonnen. Als er gesteld wordt dat er een relatie is, dan is die relatie bekend. Waarom hebben we deze stukken niet bij deze begroting? Ook daar graag een antwoord op. Dan openbare orde en veiligheid. Daar mis ik een stukje over de wettelijke taak die de gemeente heeft met betrekking tot de veiligheid van het strand, een taak die aan de WRB is overgedragen. De gemeente claimt € 175.000,00 per jaar aan kosten te hebben aan de WRB, maar de WRB heeft een balanstotaal van € 80.000,00 waarvan slechts € 17.000,00 als subsidie van de gemeente is verworven. Ook daar zou ik graag wat duidelijkheid over hebben, want het is op geen enkele manier terug te vinden. Dan de gemeenschappelijke gemeentewerf en de huisvesting. Dat wordt gezegd alsof daar een besluit over genomen is en dat kan ik dus niet vinden. Er wordt gedaan alsof verhuizing geen geld zou kosten. Dan ga ik naar de Sportnota. Er staan op pagina 80 en pagina 223 hele verschillende bedragen. Wij hebben daar een amendement gehad dat aangenomen is, dat de € 700.000,00 niet gedoteerd zou worden, maar er werd maar € 65.350,00 gedoteerd. Dat betekent dat er nu nog gedoteerd zou moeten worden: € 634.000,00 en er staat € 734.000,00, € 745.000,00 maar dat kunt u in het amendement terugvinden. Dan de beheersverordening op pagina 128 om te komen tot één bestemmingsplan. In de Kadernota staat hier niets over en op 11 januari 2016 werd met een wethouder afgesproken dat op korte termijn de woordvoerders zouden worden ingewijd met de nieuwe Omgevingswet. Daar is dus expliciet over gesproken, dat we niet naar één bestemmingsplan zouden gaan. Kan de wethouder uitleggen waarom dat alsnog is opgenomen? Ik heb drie amendementen hier, die zal ik dan indienen, met het geamendeerde raadsbesluit waar ik het net over had, die zal ik meegeven. Alstublieft.

De **voorzitter**: Dank u wel. Een record van 6.25. Complimenten daarmee, mijnheer Paulides. Dan is nu het woord aan Passie voor Wassenaar, de heer Weyn.

De heer **Weyn**: Dank u wel, voorzitter. In de toelichting wil ik in eerste instantie aangeven dat ik in deze eerste termijn tevens namens de Partij van de Arbeid spreek en de Partij van de Arbeid zal hiernaast ook nog eigen specifieke punten in de eigen termijn doen. De raad heeft bij de vorige algemene beschouwingen aangegeven dat men in 2017 een sluitende begroting verwacht en dat hij mee wil denken over de invulling van de begroting. Wij denken dat deze doelstelling niet ten volle is gerealiseerd. Wel zijn we positief-kritisch over het voorliggende document en waarderen we de inzet op het streven om tot een structureel evenwicht te komen tegen een achtergrond van nieuwe regelgeving en formaat, teruglopende rijksbijdragen en beperkte mogelijkheden om op korte termijn een bezuiniging te realiseren. Hoopvol is ook dat het college denkt dat de begroting binnen drie jaar structureel sluitend is. De vraag vandaag is of dit alles genoeg is. Een belangrijke vraag daarbij is of het überhaupt reëel is dat alle spaarplannen afgezien van de reserve frictiekosten tot een structurele dekking leiden. De begroting laat in 2017 een overschot zien van € 86.000,00. Ook

latere jaren suggereren een overschot in de orde van € 75.000,00 tot € 80.000,00. Dit is echter alleen mogelijk met dekking uit de reserve frictiekosten van € 2,5 miljoen, gevormd om ingroei van bezuinigingen en tijdelijke tekorten te faciliteren. Kijkt men door het boekhouden heen, dan is er zonder de onttrekking reserve frictiekosten in 2017 een tekort van bijna € 1 miljoen. Dit is nog enigszins geflatteerd door een incidentele bate van € 170.000,00. Er is daarbij ook nog geen rekening gehouden met de kapitaallasten voor het Rijnlands Lyceum, zwembad, parkeerkelder van zo een € 600.000,00 per jaar, welke geboekt worden tegen eerder gevormde bestemmingsreserves. Ook laat het buiten beschouwing de onttrekking in de Kadernota aan de algemene reserve van € 460.000,00 voor systeemaanpassing vakantiegelden. Ten slotte is onderhoud voor De Paauw en Warenar nog maar beperkt meegenomen in de begroting. Deze punten maken het plaatje nog ongunstiger. Om niet in een cursus boekhouden te verzanden, is het voorstel om voor de tekorten het papier het papier te laten en een substantieel tekort ook zo te noemen en op die basis ook te discussiëren. Er is dan een tekort in 2017 van minimaal € 1 miljoen en zelfs € 2 miljoen indien alle eerdere punten worden meegenomen. Voor 2018 en 2019 is er zonder frictiereserve een tekort van € 600.000,00 per jaar. Ook de wethouder erkent dit, zoals ook uit het EMU-saldo en de kengetallen blijkt. Hij wil op deze manier aan regelgeving voldoen. Er is ook op gewezen dat er eerder structureel dekking is door incidenteel buiten beschouwing te laten. Wij zien het nut van het onderscheid tussen structureel en incidenteel, maar het blijft een tekort, welke sticker je er ook op plakt. We hebben geld, maar we leven boven onze stand, hoe prettig dan ook. De gevolgde handelswijze komt onzes inziens de transparantie niet ten goede. We houden onszelf voor de gek en burgers zien door de bomen het bos niet meer. Ook vermijden we de noodzakelijke politieke discussie over de pijn die bezuinigen nu eenmaal doet. We moeten dus echt bezuinigen of meer geld binnen halen. Als we kijken naar de recente bijstelling in het meerjarenbeeld, septembercirculaire en najaarsnota, dan is er ook voor 2017 geen verlichting te verwachten maar zelfs een negatieve bijstelling van € 105.000,00. Voor de latere jaren is deze bijstelling wel positiever in de orde van € 400.000,00 tot € 600.000,00 per jaar. Pas in 2020 zal er een sluitende begroting zijn, mits alle bezuinigingen als in het plan gerealiseerd zijn. Positief is dat er een aanzienlijke woonlastenverlichting voor de Wassenaarders is vanuit de afvalstoffen- en rioolheffing, maar dit mag geen sigaar uit eigen doos worden. Waar moet de raad zich onzes inziens op focussen? Ten eerste: zijn er echt geen verdere bezuinigingen mogelijk? De lijst met alternatieven die we van het college hebben ontvangen geeft hierin direct steun. De tweede is het vertrouwen dat de onderliggende bezuinigingen voldoende hard en onderbouwd zijn om in 2020 tot een echt structureel sluitende begroting te komen. Belangrijke posten hierin van in totaal € 4 miljoen zijn de beheerplannen, minder ambtenaren op één locatie, meer met mensen, minder met papier, Sociaal Domein van curatief naar preventief, wat alleen al een € 2,5 miljoen is. De vraag is: kunnen wij dit echt realiseren? Wij denken dat het in dezen nuttig is dat het college voor deze complexe begroting nog eens duidelijk samenvat waar nu precies bezuinigd wordt en wat hieraan ten grondslag ligt. Wij ondersteunen in de basis de maatregelen vanuit de beheerplannen en vertrouwen erop dat de opgenomen vrijkomende dekking een reële weergave hiervan is. Wel hebben wij bij de beheerplannen en de bezuinigingen de vraag: wat is de kip en wat is het ei? Wij geven daarbij tevens een overweging om de beheerplannen op verantwoorde wijze verder te temporiseren, verdere bezuinigingen te realiseren. Voor de andere bespaarplannen zien wij graag toelichting en onderbouwing van het college tegemoet. Ook horen wij graag bevestigd dat er geen bekende posten zijn die onder gebudgetteerd zijn opgenomen. Denk hierbij aan onderhoud aan de Warenar. Wij horen graag van de wethouder of er meer zodanige posten zijn. Uiteindelijk rest dan de vraag: accepteert de raad in de jaren 2017 tot 2019 überhaupt een tekort? In de besluitvorming in de raad, ik denk hier aan eerdere opmerkingen, hoe gaan we hier integer mee om? Uitgaande van een tekort: hoe lossen we dit op? De drie mogelijkheden zullen niet verbazen. De inkomsten omhoog, zoals ik al noemde, de ozb-verhoging ligt moeilijk en is ook in strijd met alle partijen in de raad en wat is toegezegd. De uitgaven omlaag. Het college heeft al wat voorstellen gedaan, maar die zijn nog niet uitgewerkt en zijn niet veel meer dan handvatten. Aan de raad om hier verder op in te gaan. Als laatst het aanwenden van eigen vermogen voor dekking van tekorten. Dit is onzes inziens alleen acceptabel als het een bewuste en transparante minst slechte keuze is en tijdelijk is voor niet-structurele tekorten, op basis van harde plannen en de begroting verder solide is en het een duidelijke verdere voorwaarde kent dat voortdurende informering van en monitoring door de raad plaatsvindt. De pijn van verdere bezuinigingen moeten in deze gevallen dan ook groter zijn dan de besparing die je daarmee rechtvaardigt, of er moet sprake zijn van penny wise, pound foolish, als je onderhoud uitstelt dat later tot hogere kosten leidt. Ten slotte moet er sowieso genoeg liquiditeit zijn. De algemene beschouwingen vandaag moeten duidelijkheid verschaffen hoe we het beste verder kunnen gaan. We moeten dan wel eerlijk zijn en geen dekkingen opnemen die wel echt lijken, maar het niet zijn. Wassenaar heeft thans nog geen liquiditeitsproblemen; er is geld. Dit is zowel een zegen als een last. Het eigen vermogen loopt terug in de begrotingsperiode met zo een € 9 miljoen, maar eerder besteed geld is niet verloren gegaan, grotendeels nuttig aangewend voor ander achterstallig onderhoud en het inlossen van oude beloftes aan bijvoorbeeld

scholen en verenigingen. Als samenvatting wil ik afsluiten met passie: wij waarderen de inzet van het college en hebben vertrouwen in de goede intenties, maar zien toch nog graag een verbeterslag. De mening is dat de begroting zowel ten aanzien van uitkomst als communicatie met de raad omtrent alternatieven voor verbetering vatbaar is. Wij zien tevens graag een nadere detaillering en uitsplitsing van wat in de voorgestelde reserve frictiekosten gedekt zal worden en hoe de frictiekosten personeel inpassen in de gemeenschappelijke regeling Duivenvoorde. Ook willen wij graag meer duidelijkheid omtrent de reserve frictiekosten van € 716.000,00 zoals die bij de Jaarrekening 2015 zou zijn dan wel is ingesteld. Ten slotte: bij de vorige algemene beschouwingen heeft Passie een oproep gedaan voor een raadsbrede discussie over reserves. Helaas is het de raad niet gelukt hiermee een stap te maken. Wij zouden dit graag alsnog zien. Ik wilde het hierbij houden in de eerste termijn.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Weyn, 7.42. De teller wordt hier bijgehouden. Mijnheer Hendrickx, bedankt voor uw hulp. Dan geef ik nu het woord aan de fractievoorzitter van Hart voor Wassenaar, de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: De klok loopt. Voorzitter, zoals altijd zal Hart voor Wassenaar de overschotten van de andere sprekers compenseren. We hebben lang nagedacht over welke insteek we zouden kiezen, maar uiteindelijk kunnen we niet om het statement van dit college, deze coalitie heen. Vanuit de gedachte dat de algemene reserves gratis zijn en de banktegoeden onuitputbaar is dit college, gesteund door de coalitie hier in de raad, op een missie gegaan die bedoeld was om Wassenaar tot grote hoogte op te waarderen. De realiteit, echter, en inmiddels moet eenieder in deze raad dit genoegzaam weten, is dat in de afgelopen jaren de inkomsten zijn gedaald en de ontwikkeling van de inkomsten in de toekomst onzeker is. Ook moet eenieder zich bewust zijn van het feit dat er nog een groot beslag op de middelen op onderhoud van gebouwen aan gaat komen. Na alle sessies voor de zomer zijn gebrek aan inzicht en onwetendheid niet meer aan te wenden als excuus voor een ruimhartig uitgavenpatroon. Toch komt dit college met een begroting die de uitgaven bijna explosief doet groeien bij nagenoeg gelijkblijvende inkomsten. Anders dan een aantal sprekers die aan mij vooraf gingen ben ik van mening dat het tekort groeit met maar liefst € 6 miljoen, op een begroting van € 60 miljoen. Alles wat Hart van Wassenaar in het verleden heeft gezegd over de ontwikkeling van de Wassenaarse financiën is de waarheid geworden, ondanks ontkenning van het college en coalitie. Dan moet je je afvragen hoe het college en de coalitie hier in staan. Anderhalf jaar geleden antwoordt het college op vragen van Hart van Wassenaar schriftelijk dat het geen heil ziet in bezuinigingen en dat ze niet nodig zijn en maatschappelijk ongewenst. Nadat Hart van Wassenaar recent een motie heeft ingediend om het college een lijst van bezuinigingsmogelijkheden te laten produceren, krijgen we deze toegezonden waarbij tijdens de behandeling van de motie nadrukkelijk wordt vermeld dat deze bezuinigingsmogelijkheden zijn overwogen, maar dat besloten is ze niet te nemen. Daarmee is duidelijk dat de omvang van het tekort door dit college op geen enkele wijze relevant wordt geacht. Het is ook bijzonder dat de coalitie, die voor zo ongeveer ieder onderwerp de woorden duurzaam en duurzaamheid in de mond neemt, voor het financiële beleid willens en weten het woord duurzaamheid schrapt. Ook lijkt dit college zich helemaal niet bewust van het feit dat maatschappelijk verantwoord besturen wel degelijk verbonden is aan het financieel beleid, want met deze begroting gaat Wassenaar definitief boven haar stand. Lopende uitgaven zijn structureel hoger dan lopende inkomsten. Slechts beperkte efficiency- en productiviteitsverbeteringen zijn ergens ver in de toekomst ingeboekt en zeker is dat op enig moment in de komende twee tot drie jaar een forse correctie zal moeten worden uitgevoerd. Helaas hebben we dat in het verleden eerder meegemaakt. Voorzitter, een begrotingsdebat gaat over keuzes. Deze begroting geeft geen keuzes, deze begroting gaat niet over keuzes. Alles wat het college wenste, is opgenomen in deze begroting. Het is een menu zonder keuzes met onderaan de prijs: een tekort à € 6 miljoen. Minstens zo fnuikend is dat er geen enkel serieus plan is om dit tekort binnen de ruimte van de nog beschikbare algemene reserve en de huidige liquiditeitspositie terug te brengen naar iets wat wel verantwoord is, namelijk een structureel niet-tekort. Met deze begroting worden de risico's verhoogd en over het beschermen tegen de risico's wordt niet nagedacht. Strategisch gezien schuilt er een groot gevaar in deze begroting. Bovenop de negatieve ontwikkelingen van de afgelopen jaren zal deze begroting de financiële kracht van Wassenaar verder aantasten. We hebben nog geld op de bank, al is het fors teruggelopen, en het zal nog verder teruggelopen. Deze financiële kracht van Wassenaar is essentieel om de zelfstandigheid van Wassenaar te borgen. Met dit financiële beleid wordt dit steeds lastiger. Hart voor Wassenaar was zich in 2014 bewust van de toentertijd relatief degelijke financiële positie van Wassenaar, maar in 2014 hebben we al gewaarschuwd dat de afschrijvingen werden opgegeten en dat er een forse onderhoudsachterstand was die ook nog een keer verder opliep en in wezen een toevoeging was aan het tekort dat al bestond. In wezen was er al een feitelijk structureel tekort en een ruime onderhoudsachterstand. We wisten dat de reserves hiervoor aangesproken moesten worden, maar als dan op enig moment de omvang van de werkelijke

reserves na alles wat daarin moet worden meegenomen, is vastgesteld, dan moet je praten over de gewenste omvang van de reserves. Noch de werkelijke vaststelling heeft plaatsgevonden, noch de discussie over de gewenste omvang van de reserves heeft plaatsgevonden. Wat wel gebeurt is dat ze worden opgeconsumeerd door de gecreëerde tekorten. We kunnen dit niet rijmen. Voorzitter, in de lange geschiedenis van deze gemeenschap, dit dorp, Wassenaar, en de nog lange toekomst, is een enkel jaar niets. Zelfs een raadsperiode is in dit perspectief niet veel. Hart voor Wassenaar is van mening dat bestuur en de raad van Wassenaar de gewetensvolle verplichting hebben om aan het begin van de raadsperiode de verantwoordelijkheden op te pakken van hun voorgangers en in de vier jaar dat ze die verantwoordelijkheid draagt Wassenaar in een betere staat over te geven aan de opvolgers. Voorzitter, met deze begroting wordt een statement afgegeven waaruit Hart voor Wassenaar de conclusie trekt dat het in deze raadsperiode heel moeilijk zal worden om Wassenaar in een verbeterde staat af te leveren aan onze opvolgers. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Kernkamp voor de eerste interruptie.

Mevrouw **Kernkamp**: Dank u wel, voorzitter. Ik zat maar af te wachten en af te wachten wanneer ik nu eens een vraag kon stellen en toen was u al klaar. Het valt me op dat u in uw verhaal altijd heel erg over financiële positie praat van de gemeente, over de reserves. U heeft het altijd over € 6 miljoen. Er was vroeger een programma, 'de man van 6 miljoen'. Die bent u hard aan het worden, volgens mij. Ik vraag me af wat eigenlijk uw plannen zijn, want als het aan u had gelegen waren er geen kunstgrasvelden geweest, geen investering geweest in de onderwijshuisvesting. Allemaal plannen waar u tegen heeft gestemd. Maar heeft u ook plannen om wel iets te doen aan dit dorp? Daar ben ik erg benieuwd naar.

De **voorzitter**: Dank u wel voor uw vraag. Mijnheer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter, ik kan daar heel lang antwoord op geven, maar dan ga ik zeker over mijn zeven minuten en mijn vier minuten hier opvolgend heen.

De **voorzitter**: De tijd staat stil, maar niet onbeperkt.

De heer **Hendrickx**: Het is heel moeilijk om het begrijpbaar te maken, maar het gaat niet om mijn zeven minuten en mijn vier minuten, het was om aan te geven dat het heel veel tijd ging kosten. Die tijd zou dan op een andere manier ingevuld moeten worden. Het korte antwoord dat ik daarop wil geven is het volgende: twee antwoorden heb ik daarop. We hebben heel lang nagedacht over de insteek en wij denken dat op dit moment het allerbelangrijkste voor Wassenaar is de duurzaamheid van Wassenaar wat betreft de financiële paragraaf. Hoe dan ook. Zolang die paragraaf niet goed wordt ingevuld, kunnen we een heleboel leuke dingen doen en dan zul je op een gegeven moment tegenkomen dat datgene wat je zou willen niet ingevuld kan worden. Het tweede antwoord is: ik geef u aan, het is nog anderhalf jaar. Lees ons verkiezingsprogramma voor 2018. Dan kunt u wel nee schudden. Lees ons verkiezingsprogramma voor 2018, dat binnenkort overigens klaar is, dan weet u onze plannen voor de volgende periode. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Hendrickx. Mevrouw Kernkamp.

Mevrouw **Kernkamp**: Ik kan eigenlijk alleen maar concluderen dat er geen plannen zijn. U heeft het nu in de drie jaar dat u in deze raad een begrotingsraad doet alleen maar over de financiële positie van deze gemeente. De reserves die de bevolking zelf heeft opgebouwd en die op een gegeven moment ook weer ingezet moeten worden voor dit dorp, voor het behoud van dit dorp, voor het onderhoud. U heeft er allemaal niet mee ingestemd, allemaal afgestemd, allemaal tegen gestemd. Als we die drie jaar kunnen taxeren dan heeft u vrij weinig bereikt en wij wel heel veel. Dan vind ik het jammer dat u steeds teruggrijpt op die € 6 miljoen die ergens vandaan komt. Daar laat ik het even bij.

De **voorzitter**: Duidelijk. Mijnheer Hendrickx, een reactie.

De heer **Hendrickx**: Heel graag. Mevrouw Kernkamp heeft last van geschiedvervalsing. Maar goed, D66, 66, is ook heel lang geleden. Als u heel goed kijkt, bijvoorbeeld de hamerstukken in de raad, dan weet u dat al deze hamerstukken behandeld zijn bij commissies en 80% van alle raadsbeslissingen per hamerstuk in de raad komt. Als u wilt vergeten dat u wel degelijk een discussie heeft gehad voorafgaand aan het moment dat er een hamerstuk is geweest, dan weet u ook op welke wijze wij bijdragen aan besluitvorming binnen deze raad. Ik vind het eigenlijk erg oneerlijk wat u zegt. Maar goed, ik laat het erbij. Het tweede is dat voor een aantal punten wij wel

degelijk een ander standpunt in hebben genomen, ik noem Avalax. Wij zijn de enigen geweest die tegen de voorstellen hebben gestemd, de afgelopen keer één van de 21 zetels. Dat zal ongetwijfeld wel weer zijn vervolg krijgen. Dat is het tweede. Wij hebben ook een bijzonder standpunt ingenomen, dan ben ik de echte naam ervoor kwijt, maar die ging om de woonvisie, ongeveer anderhalf jaar geleden, waar wij nadrukkelijk een zeer onderbouwd en zeer uitgebreid en zeer goed voorbereid stuk hebben neergelegd. Wij zijn oppositiepartij, wij zien heel nadrukkelijk de financiële ontwikkeling van Wassenaar ook al weerlegt u dat in krantenstukken en andere dingen, wij zien de financiële ontwikkeling met een zeer grote zorg op ons af komen. Wij denken dat het inderdaad zo is dat dat heel hoog op de lijst moet komen te staan om er aandacht aan te geven, want het is je levensader, zo simpel is het. Vervolgens, dit is de laatste opmerking die ik wil plaatsen: wij zullen bijtijds ons verkiezingsprogram ter beschikking stellen, maar niet te vroeg, want wij zijn anders bang dat u erg veel van onze voorstellen over zult nemen.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Hendrickx. Uw netto tijd was 6.24. Die vier seconden kunt u weer meenemen. Dan geef ik nu graag het woord aan de heer Van Sloten, fractievoorzitter van GroenLinks.

De heer **Van Sloten**: Dank u, voorzitter. Helaas is de pers er dit jaar ook weer niet bij. Mensen thuis, collegeleden en natuurlijk mederaadsleden. Daar staan we weer. Volgend jaar hield ik een verhaal dat niet direct te maken had met de inhoudelijke begroting maar meer ging over beeldvorming en dat ga ik dit jaar ook weer doen. De beeldvorming van de gemeente is niet goed. Aan de ene kant denkt men dat we gaan fuseren met Voorschoten en windmolens op het strand komen, er sprake is van corruptie en machtsmisbruik, dat we rokende puinhopen achterlaten en dat de gemeentefinanciën een zootje zijn. Aan de andere kant is het beeld dat sommigen uit willen stralen er een van ongebreideld optimisme. Het is nog nooit zo goed gegaan. Wij denken dat we ergens middenin zitten. Het gaat goed, we hebben een overschot op de zorgkosten, als je rondloopt zie je het dorp verbeteren, het Centrumverkeersplan begint eindelijk vorm te krijgen, bij Bellesteyn gaat eindelijk de schop de grond in, Valkenburg zijn we een serieuze partner, we krijgen een nieuw systeem van afval inzamelen en we hebben een heel serieuze daling van de afvalstoffen bereikt. Een lastenverlichting voor alle huizenbezitters en huurders, voornamelijk de huurders in Wassenaar. Dit is het resultaat van de hervormingen die een aantal jaar geleden zijn ingezet en dan moet ik toch echt de naam van Antoon Claassen noemen. Ook het klimaatprogramma dat resultaten moet gaan opleveren is echt een verbetering voor dit dorp en ten slotte de zorg. De werkgroep Zorg werkt erg goed samen met het college en ziet de transformatie optimistisch tegemoet, dat is iets wat we ook moeten benadrukken vandaag. Wat een hele grote uitdaging was aan het begin van deze collegeperiode gaat nu erg goed. Dan de andere kant. Er gaan ook dingen minder goed. We zijn een collegelid kwijtgeraakt die met een vrij indringende afscheidsbrief het pand heeft verlaten, terwijl een van de kernwaardes van deze coalitie de bestuurlijke rust is. We hebben te maken met een forse mindering vanuit het Gemeentefonds en het stranddossier is niet opgelost. Wij gaan bouwen bij het zwembad, dat is positief, maar wat wij gaan bouwen is wat minder positief. Dan waar we hier voor zijn. We hebben een begroting die sluitend is omdat we hem sluitend maken met geld uit de reserve. Daar moeten we gewoon eerlijk in zijn. Vorig jaar hebben we hier raadsbreed een motie aangenomen waarin we uitspraken dat niet te willen. Ik heb hem hier bij me, hij is toentertijd ingediend door CDA, D66 met handtekeningen van ons allen. We zouden hem zo weer in kunnen dienen, in de hoop dat we het proces volgend jaar weer in gaan, maar dat doe ik niet, want dan blijven we bezig. Dat schiet mijns inziens niet op. Dan een andere motie, nummer 100432, aangenomen bij de Kadernota. Ik citeer: 'Roept het college op nogmaals aan de slag te gaan om alle mogelijkheden tot bezuinigingen door te rekenen en uit te werken, besluiten een begroting voor te bereiden en het proces met de raad te hervatten'. Aangenomen bij de Kadernota. Ook die heb ik hier bij me. Er wordt trouwens bij het raadsbesluit gezegd dat hij is afgedaan, er komt nog een amendement om dat eruit te halen. Ik kan alleen maar constateren dat we dat proces met de raad niet hebben doorlopen. Daar zijn wij samen met het college verantwoordelijk voor. Maar wat hebben wij dan wel? We hebben een begroting die niet in evenwicht is, een tekort dat we dekken uit de algemene reserve en ideeën om te gaan bezuinigen. Niemand hier wil dit, toch krijgen we dit voorgeschoteld als begroting. Wij vinden dat lastig, maar in tegenstelling tot anderen gaan wij niet bij de pakken neer zitten en wachten we niet anderhalf jaar tot de volgende verkiezingen, maar komen we nu al met ideeën. Het is goed dat we gaan bezuinigen, goed tegen het licht houden wat we doen, het ambtenarenapparaat gezamenlijk huisvesten, we zullen wel moeten. Duurzaamheid gaat besparing opleveren, daar is GroenLinks natuurlijk blij mee, maar hoe dan, wat dan en waar dan? Nu staat er een bedrag, maar geen enkele onderbouwing. Meer met mensen, minder met papier is een leuke kreet, maar een concrete uitwerking ontbreekt. Samenhang met Voorschoten, het gezamenlijk ambtenarenapparaat en de WODV, ik heb hem niet gevonden, het staat bij Voorschoten in ieder geval niet zo in de begroting, terwijl je zou denken dat we het gezamenlijk doen. Een gezamenlijke huisvesting van

€ 500.000,00. Bij ons een bezuiniging op accommodaties, bij Voorschoten staat er ook € 500.000,00 maar dan gaat het alleen om het gemeentehuis en het gemeentewerf. Daar wordt ook gepraat over fte-winst. Dat staat er bij ons ook niet echt bij. Hoe gaan we dit dan echt bereiken? We weten het niet op dit moment en we zien het ook niet. Dat geeft ons geen vertrouwen. Ik heb een motie voorbereid en een aantal amendementen. Ik weet dat het gebruikelijk is dat je wacht tot je ze in gaat dienen, maar ik wil de motie graag nu alvast indienen. De motie: 'Uiterlijk bij de voorjaarsnota moeten er concrete, harde plannen liggen, om de bezuinigingen zoals opgenomen in de begroting te behalen. Zijn die er niet, dan moet het college met andere plannen komen om het bedrag dat genoemd wordt te behalen'. Dan de amendementen. Ik stel voor dat we de bestemmingsreserve frictiekosten schrappen. Het is een kreet die we gebruiken terwijl het eigenlijk geen frictiekosten zijn. In plaats daarvan komen we met een post 'reserve huisvesting en accommodaties' waar we nu € 1,5 miljoen in stoppen en jaarlijks € 500.000,00 uit halen, zodat we zien waarvoor we het nodig hebben.

De **voorzitter**: Mevrouw Klaver, u wilt een vraag stellen aan de heer Van Sloten. Gaat uw gang.

Mevrouw **Klaver**: Dank u wel, voorzitter. Wij vonden in het betoog het interessant te horen dat u ook vragen stelt bij de bezuinigingen, maar wij vragen ons werkelijk af wat u denkt te bereiken om concrete plannen te zien bij de voorjaarsnota. Dan zijn we al driekwart verder. Dat lijkt me dan een beetje mosterd na de maaltijd. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u, mevrouw Klaver. Mijnheer Van Sloten.

De heer **Van Sloten**: Mevrouw Klaver, als u de begroting goed heeft gelezen, dan ziet u dat de bezuinigingen pas in 2018 worden ingeboekt. Dan hebben we op zich nog tijd genoeg om dat te doen. Ik had het ook het liefst in 2017 gezien, maar dat hebben we niet en we moeten er ook niet van uitgaan dat we dat nu ineens allemaal bedenken. De Voorjaarsnota 2017 lijkt ons een reëel, haalbaar iets om concrete plannen te hebben. Als we dat dit jaar nog willen, dan gaan we het gewoon niet redden. Dan ga ik verder. Daarnaast maken we een reserve die we 'inzet reserve' noemen, waar we precies genoeg in stoppen om het tekort te dekken. In de begroting is nu sprake van een overschot, mijnheer Weyn heeft het ook genoemd, van € 70.000,00 tot € 80.000,00 per jaar. Eigenlijk is het waanzin dat je reserves inzet om uiteindelijk dan weer een overschot te hebben. Dat overschot gaat naar nul en de bedragen die daar staan trekken we af van de inzet van de reserve.

Dan een amendement om de kaasschaaf in te zetten, helaas kunnen we niet anders. De 1% inflatiecorrectie waarmee we nu de bedragen omhoog gooien gaat naar nul. Dat levert niet veel op, maar het bedrag dat het oplevert, gaat naar de vermindering van het tekort. Al is het maar om een signaal af te geven.

Dan een ander amendement, de toeristenbelasting. Ik heb hem nog niet gehoord vandaag. Wat ons betreft kan die een klein stukje, een klein stukje, omhoog. Dat doen we omdat we daar een specifiek doel mee hebben. We willen het geld dat we daarmee ophalen, ongeveer 3% verhoging, het gaat om een paar cent per overnachting, in gaan zetten om de handhaving in dit dorp echt te gaan verbeteren. Lang parkeren in het centrum, parkeren op de stoep, bakken op de weg, illegale parkeerplaatsen, fietsenstallingen, dat soort zaken, daar kunnen we dit geld goed voor gebruiken. Daarnaast hebben we een aantal zorgen over de zorgkosten. Het geld dat we daar nu als overschot hebben, zetten we in voor de lopende begroting. Dat baart ons zorgen. Dat mag, maar dat baart ons wel zorgen. We willen graag de toezegging dat als we tekorten hebben op de zorg, het geld als eerste daar naartoe gaat. Dat we niet eerst de volledige buffer gaan opeten, maar dat het geld daar daadwerkelijk naartoe gaat en dat de tekorten elders worden gedekt. Het mag niet zo zijn dat we geld krijgen voor zorg en dan op de zorg moeten gaan bezuinigen. Dan om af te sluiten: wij zien de plannen om te bezuinigen, echte keuzes te maken en het roer om te gooien, de achterstanden uit het verleden nu definitief weg te werken. Wij hebben daar vertrouwen in. We hebben vertrouwen in de toekomst, maar alleen als we dit gezamenlijk, raadsbreed, oppakken. Ik doe hierbij nu de oproep om dat ook gezamenlijk te doen. Dan alvast een woord van dank, als laatste, aan de ambtenaren die gedeeltelijk hier in de zaal zitten, gedeeltelijk hierachter, die deze walen er allemaal bij moeten halen. Ik geef ze te doen met walen als van de heer Paulides, met een vragenvuur. Ik hoop dat zij de wethouders van goede antwoorden zullen voorzien, dat we straks een goede tweede termijn hebben, dat we tot concrete resultaten komen en dat wij het gevoel hebben dat wij gezamenlijk deze begroting hebben doorgrond en dat we nu een duidelijke keuze maken hoe we dit gaan doen.

De **voorzitter**: 8 minuten voor de heer Van Sloten, maar hij heeft ook een aantal moties en amendementen ingediend. Eén motie en een aantal amendementen. Die maken mits getekend deel

uit van de beraadslaging. Als laatste spreker in deze termijn geef ik graag het woord aan de fractievoorzitter van de Partij van de Arbeid, de heer Van Noort.

De heer **Van Noort**: Dank u wel, voorzitter. Zoals u het begrepen heeft, heeft de heer Weyn namens Passie voor Wassenaar al het nodige te berde gebracht, ook namens ons. Dan kan ik mij beperken tot enige accenten. Voorzitter, een goed voorbeeld van hoe je je financiële huishouding op orde moest houden was de manier waarop mijn moeder dat deed. Mijn moeder had een gezin van zes kinderen te onderhouden. Ze had een huishoudboekje waar heel precies in stond wat er in en wat er uit ging en op de kast stond een plank met diverse potjes.

De **voorzitter**: De heer Hendrickx wil u een aanmoedigend woord geven.

De heer **Hendrickx**: Zonder meer. De heer Van Noort krijgt dat sowieso. Mijnheer Van Noort, u geeft een heel goed voorbeeld van een kasboekhouding. Fantastisch. Kunt u aanduiden wat het verschil is tussen een kasboekhouding en een boekhouding zoals die van de gemeente die hanteert?

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Van Noort, die overigens net begonnen is, kan daar nog op ingaan.

De heer **Van Noort**: Ik kom daar zo op terug, maar laat me eerst dat verhaal even afmaken, dat is handiger. Voorzitter, er stond ook nog een potje op de plank, het was niet anders, met een beeltenis van een klein zwart jongetje met een drinkbeker in zijn hand, daar stond dan op 'voor de missie'. Het gaf aan dat mijn ouders, die het niet breed hadden, toch ook nog geld opzij zetten voor mensen die minder hadden dan zij. Ook mijn moeder werd constant getroffen door tegenvallers, en ze loste dit op door wat bij te verdienen bij champignonkwekerij De Wingerd aan de Katwijkseweg of ze besloot simpelweg dat sommige uitgaven niet door konden gaan of uitgesteld werden. Eerlijk gezegd, als mijn vader daar opmerkingen over maakte zei ze gewoon dat hij zich nergens mee moest bemoeien. In wezen is het natuurlijk heel simpel: óf wij geven als gemeente te veel geld uit, óf er komt te weinig binnen. In beide gevallen moet je maatregelen durven nemen. Voorzitter, we gaan wel van curatief naar preventief en de Partij van de Arbeid wil toch nog graag vanuit het college horen dat in Wassenaar geen mensen in de WMO tussen wal en schip raken. Wij zijn er ook voorstander van om deze WMO-gelden blijvend te houden voor de doelgroep waarvoor zij bedoeld is. Er is geld overgehouden, maar de vraag is of de kwaliteit van onze zorgverlening werkelijk zo goed is als wij veronderstellen. Ook dient onderzocht te worden of er in Wassenaar geen sprake is van zorgvermijding. We zouden hier graag nu al een motie voor willen indienen, als u dat goed vindt. Alstublieft. Voorzitter, ook de jeugdzorg verdient extra aandacht. Onze jeugd heeft moeilijkheden en mogelijkheden tot ontwikkeling, die onderkend kunnen worden door de schooladviesteams en Talentum. Dit is van wezenlijk belang voor de ontwikkeling van een zelfbewuste en probleemloze jeugd. Ook de sportbeleving is een instrument om preventief te werken. Daarom is de Partij van de Arbeid blij geweest met de steun van de raad om de jeugdsubsidie voor sportverenigingen weer nieuw leven in te blazen. Voorzitter, wij gaan voor vandaag een amendement indienen om de financiering hiervan ook mogelijk te maken. Voorzitter, als een aloude verheffingsclub, dat moet u goed doen, zijn we toch niet zo blij met de culturele kaalslag. Kan het college ons melden wanneer wij gaan praten over de wijze waarop wij omgaan met het cultureel centrum? Wij denken dat een cultureel centrum wenselijk is en wij vragen ons wel af of dit ook Warenar zou moeten zijn. De vraag is: is het college hier al mee bezig? Pas vanuit die discussie kunnen we kijken of we de Warenar eventueel afstoten of moeten renoveren, maar ondertussen zitten we wel met een totaal verwaarloosd gemeentemonument. Tegen burgers die monumenten verwaarlozen slaan we dreigende taal uit, maar zelf geven we hier dan niet het goede voorbeeld. Bezuinigingen. Wij zijn van mening dat de bezuinigingen rond de werkorganisatie al volgend jaar zichtbaar moeten zijn. We denken dan aan minder inhuur van externe deskundigheid. Ook zouden we graag eens inzicht krijgen in het functiebouwwerk van die werkorganisatie. Welke ambtenaar gaat op termijn stoppen met werken, hoe wordt dat allemaal voor de rest ingevuld? Als we praten over ambtenarenbezuinigingen, praten we over minder kantines, minder kantinepersoneel en minder bodes, waar we zelf ook graag willen kijken of in de hogere lagen van de ambtelijke organisatie geen bezuinigingen mogelijk zijn. Voorzitter, meer met mensen, minder met papier heeft natuurlijk onze instemming, maar het is echt een beetje slap onderbouwd. We zouden graag sterker willen horen wat dat nou precies inhoudt. Dat betekent wel dat wij als raad moeten beseffen dat er veel minder stukken geproduceerd kunnen of moeten worden. Voorzitter, misschien als overweging: speelplaatsen in ons dorp, misschien kunnen de bewoners die gewoon zelf onderhouden, dat scheelt € 90.000,00 per jaar. Invoeren van betaald parkeren: volstrekt onbespreekbaar, maar in gesprekken met bewoners van de wijk Jeruzalem is gebleken dat ze daar heel graag toe over willen gaan om de parkeerlast te beteugelen. Laat de

Berkhei en onze parkeergarages gratis en geef de bewoners een vrijstelling. Bewoners blij en het levert nog geld op ook. Voorzitter, wij zullen het schrappen van de ozb-verhoging, zoals voorgesteld door eerdere sprekers steunen, om de doodeenvoudige reden dat dit in overeenstemming is met het door ons ondertekende coalitieakkoord. Beloofd is beloofd. Ik vind dat we ook wel tegen burgers moeten kunnen en durven zeggen, dat alle mooie voorzieningen ook geld kosten. Tot slot, voorzitter. Laat ons ook soberheid betrachten en stoppen met zinloze lobby's als tegen windmolens, dat kost allemaal heel veel geld. Ik denk dat we daar de komende jaren ons in moeten beperken. Als laatste opmerking: de begroting zoals wij die tot ons moeten nemen is vaak ondoenlijk. Vaak zie je dat hele boekwerk, dingen waar nog veel meer tekst en uitleg nodig is. Wij zouden nog steeds sterk willen pleiten voor een A4'tje waar op staat wat er aan de hand is met een A4'tje van de maatregelen die we moeten nemen. Mijn moeder kan niet meer helpen, maar het kan veel simpeler allemaal.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van Noort, ook voor uw hele persoonlijke verhaal over uw moeder. U tekent nog het een en ander en daarmee maken uw moties en amendementen deel uit van de beraadslaging. Wij zijn keurig op tijd om 11.05 aan het eind gekomen van de eerste termijn aan de kant van de raad. In het draaiboek staat een periode tot 13.00 voor beraad van het college en een broodje en aanverwanten. Wij zullen proberen die tijd iets te verkorten en zullen dat dan ook aan u laten weten, ik neem aan dat u niet heel ver weg gaat hier vandaan. Wij zullen proberen iets eerder te beginnen, ik zal daar mijn best voor doen. De formele aanvangstijd is 13.00, wij gaan proberen dat wat naar voren te halen. De heer Hendrickx? Wilt u een punt van orde maken?

De heer **Hendrickx**: Verwacht u dat dit tijdstip voor 12.30 uur ligt?

De **voorzitter**: In ieder geval niet voor 12.30 uur. Als het al wordt vervroegd, verwacht ik geen aanzienlijke vervroeging. Dan denk ik aan 12.45 uur. Daar bent u misschien ook mee geholpen als u nog een plicht elders hebt, bijvoorbeeld. Ik schors de vergadering.

Schorsing

Eerste termijn college

De **voorzitter**: De vergadering is hervat. Aan de orde is de reactie van het college op de eerste termijn van de kant van uw raad. Daarbij hanteer ik de volgende volgorde qua sprekers: de wethouder Financiën, Freddy Blommers, daarna komt de wethouder Verkeer, wethouder Doorn, daarna wethouder Zweerts de Jong, daarna wethouder Maat en ik zal zelf nog een of twee onderwerpen kort behandelen als portefeuillehouder. Het woord is aan wethouder Blommers van Financiën.

Wethouder **Blommers**: Ja, dank u wel voorzitter. We hebben vandaag al veel dingen met elkaar gedeeld en ik heb al veel dingen van u gehoord. Ik vond vooral de vergelijking van de heer Van Noort heel interessant, die de potjes van zijn moeder erbij haalde en op een heel beeldende wijze uitlegde hoe je met financiën omgaat en op welke manier je daarmee helder kunt omgaan. Problemen in die potjes, die hebben we wel gekregen de afgelopen jaren. We zien structureel minder inkomsten vanuit het Gemeentefonds, we zien ook structureel meer uitgaven op het gebied van beheersplannen en daardoor kwamen we flink in de min te staan, in de min op de exploitatiebegroting, dus in de min van de structurele inkomsten en de structurele uitgaven in evenwicht. Dat is het probleem waar wij bij deze begroting voor staan en eigenlijk is bij de Kadernota al helder benoemd dat dat het probleem is dat we met elkaar moeten oplossen. In de termen van de heer Van Noort, ik zal steeds maar even terugvallen op die vergelijking, als dat mag van u mijnheer Van Noort, zit het probleem in de portemonnee met het huishoudgeld. Daar moet meer uit dan dat we binnen krijgen. Gelukkig hebben we inderdaad ook al die andere potjes op de vensterbank staan waarin we gespaard hebben. Dat is gelukkig, want daardoor zitten we nu niet acuut in de problemen en daardoor hebben we de tijd om bezuinigingen te realiseren. Die bezuinigingen moeten we gaan realiseren om dat structurele evenwicht weer te bereiken. In deze begroting bereiken we dat al vanaf 2018. We zien in de exploitatiebegroting, die conclusie staat op pagina 16, dat we in 2017 een min hebben van om en nabij de € 80.000,00 structureel en dat dat vanaf 2018 tot 2020 oploopt tot een structureel overschot van bijna € 300.000,00. Op termijn weten we dat als we de voorstellen uit deze begroting realiseren, we het huishoudboekje weer op orde krijgen en vervolgens ook houden. Hoe is dat huishoudboekje nu uit het lood geslagen? Er zijn een aantal oorzaken heel duidelijk voor aan te wijzen. Meer dan € 3 miljoen structureel minder uit het Gemeentefonds is natuurlijk aanzienlijk op onze begroting. Dat is een enorm bedrag dat we gewoon jaarlijks missen. De ozb, ook heel vaak genoemd, maar wellicht wel goed om dit even in de beeldvorming recht te zetten. Het tarief van de ozb is lager dan het landelijk gemiddelde. De

opbrengst van het ozb is echter veel hoger dan het landelijk gemiddelde. Daar moeten we mee oppassen welke ozb we noemen. De opbrengst is inderdaad hoger dan het landelijk gemiddelde maar het tarief zelf ligt daar onder. Daar zie je ook eigenlijk een ander onderdeel van de financiële problemen waar we in zitten. Omdat wij een ozb-potentieel hebben van een bepaald bedrag wordt daar rekening mee gehouden met de uitkering van het Gemeentefonds die daardoor voor ons des te pijnlijker is, want het Gemeentefonds houdt er dus rekening mee dat wij een iets hogere ozb hebben dan dat we daadwerkelijk hebben. Dat is exact dat bedrag van die € 360.000,00 die het college gemeend heeft in de begroting te zetten ter compensatie binnen het woonlastenbeginsel, maar dus ook om die inkomsten en uitgaven uit het huishoudboekje goed op orde te krijgen. Ik begrijp inmiddels dat daar de amendementen voor komen om hem niet toe te passen en ik begrijp dat ook, want dat zijn de afspraken in de coalitie en uiteraard schaaft het college zich ook achter de afspraken die gemaakt zijn in de coalitie, maar ik vond het toch even van belang om die toelichting te geven waarom dit in de begroting stond. Als we vervolgens kijken: gebeurt er dit jaar ook nog iets anders, we starten met de beheersplannen en we zeggen tegelijkertijd: een aantal potjes waar we in de afgelopen jaren voor gespaard hebben, die op de vensterbank gevuld waren, die gaan we nu dit jaar inzetten. Dat klopt ook precies, want voor heel veel dingen hebben we gespaard en die gaan we realiseren. Er zijn echter ook een aantal dingen waar we niet voor gespaard hebben en dat is erg jammer. Een aantal dingen staat ook niet in de begroting, dat heeft u ook opgemerkt. Kijk bijvoorbeeld naar de Warenar. Daar staat al sinds 2006 geen cent meer voor in de begroting. Sinds 2006 wordt die niet meer onderhouden en dat geldt eigenlijk voor allerlei accommodaties en de openbare ruimte. Als je dat onderhoudt betaalt uit de potjes van mijnheer Van Noort, op de vensterbank, dan heb je uiteindelijk een levensgroot probleem. Dat levensgrote probleem draaien we in deze begroting om door juist dat soort uitgaven binnen de exploitatiebegroting te brengen. Vandaar dat dit een begroting is die niet alleen omslaat in de techniek met de nieuwe BBV, maar ook omslaat in politieke denkrichting, in het structureel dekken van alle structurele kosten en ook het structureel inzichtelijk maken van die structurele kosten. Dat laatste is soms erg pijnlijk, want daar zien we dus waar de tekorten zaten en daarbij zien we dus ook waar we eigenlijk meer geld nodig hebben dan we hebben. Voorzitter, dan ga ik terug naar wat er in de begroting staat. Wat zijn die dekkingsvoorstellen. Een van de grootste is natuurlijk de huisvesting ambtenaren/accommodaties. In Wassenaar hebben wij bedacht...

De **voorzitter**: Gaat u rustig door.

Wethouder **Blommers**: In Wassenaar hebben wij bedacht dat wij accommodaties wat breder zien en in Voorschoten, dat was mijn tweede zin, heeft men in de begroting, zoals een aantal van u heeft opgemerkt, ook opgenomen dat de huisvesting van de ambtenaren samengevoegd kan worden. Die samenvoeging zelf is een besluit dat beide gemeenten moeten nemen en ook een bezuiniging die wij als beide gemeenten kunnen en zullen gaan inboeken. Vanuit de WODV is daar heel duidelijk aangegeven dat die bezuinigingen behaald kunnen worden en dat die hard zijn. Waar zijn die bezuinigingen op? Twee ambtelijke hoofdlocaties, te weten het gemeentehuis in Voorschoten en ons eigen gemeentekantoor op de Johan de Wittstraat. Als je die samenvoegt betekent dat minder fietsbewegingen. Het betekent ook één kantine, één inhoudelijke dienst van beheer en onderhoud. Daarop zijn dus die € 500.000,00 te realiseren. Bij die bezuinigingen hebben wij nog niet ingecalculeerd dat wij vervolgens ook nog een pand over hebben waar je ook nog iets mee kunt. Dat zouden we eigenlijk een beetje wensvol denken vinden, als we de opbrengst van de verkoop of wat we anders zouden doen met het pand al zouden opnemen in de begroting. Dat zijn dus wel opbrengsten waar we in onze gedachten al rekening mee kunnen houden, maar die nog niet in de cijfers verwerkt zijn. Met andere woorden: het potentieel van dit soort maatregelen is hoger dan hetgeen er nu ingeboekt staat, en dat is ook goed, want daarmee creëren we wel dat de maatregelen realistisch zijn en uitgevoerd kunnen worden en dat we ook niet aan het einde terug moeten komen met dat we het volledige en totale surplus aan bezuinigingen ingeboekt hebben in de begroting en het net niet halen. We hebben gewoon de bedragen ingeruimd die realistisch zijn om te behalen en die ook behaald kunnen worden. De huisvesting ambtenaren is daar een heel praktische van. Die moeten we in gang zetten en ik snap dat u daar zegt: ik zie alleen de hoofdregel 'ambtenaren samenvoegen in één gebouw levert € 500.000,00 op'. Dat snap ik. Dan heb je ook een beetje een kip-eiverhaal. Op een gegeven moment zult u aan ons moeten aangeven wat de richting is en dan kunnen wij die uitwerken, zodat we die uitwerking aan u kunnen doen toekomen. In die zin vond ik de heer Van Sloten wel heel terecht opmerken dat hij verwacht dat wij met die uitwerkingen komen. Daar komen we mee op het moment dat we daarmee kunnen gaan starten. Ik vind het heel prettig dat daar juist die kip-eidiscussie opgelost wordt en dat we daarmee actief verder kunnen. Meer met mensen, minder met papier. Ook daar zat de heer Van Noort heel treffend: 'Dan zullen we als raad', zei hij, 'minder nota's en minder stukken krijgen'. Dat klopt, want er zal eigenlijk heel erg sec gekeken worden hoe lean we de organisatie kunnen maken, hoe efficiënt we de organisatie kunnen maken en wat nu echt bijdraagt aan de

doelstellingen die u als raad en wij als college met elkaar willen realiseren en in samenhang willen brengen. Ook in dat punt is het van belang dat wij als college en raad flink samenwerken op dat gebied en dat we daar die werkvormen weer terugvinden waarin we aan het werk waren. U heeft vlak voor mijn komst een aantal tafeltjesavonden gehad waarop kritisch is gekeken naar de begroting en wat mogelijk is. Helaas hebben we vanaf de Kadernota amper meer de tijd gehad om dat soort beschouwingen met elkaar te doen. Ook vanuit het college vinden wij het erg jammer dat dat niet aan de hand is geweest, maar zoals ik al in de commissie Bestuur en Middelen heb gezegd: de huidige begroting staat vol met taakvelden. Die taakvelden zullen we per begroting en per programmaonderdeel met elkaar moeten bekijken, om daar een verdere kwaliteitsslag in te maken, dat we over oorzaak en gevolg, ofwel beleid en beleidsdoelen, heel helder in overeenstemming zijn. Dat we dus ook dingen gaan doen die de doelen realiseren die we met elkaar willen. Een begroting die daarmee stap voor stap aan transparantie wint en stap voor stap meer inzichtelijk wordt. Een uiting daarvan is ook dat we de begroting op die manier online gaan zetten en beschikbaar maken met een app, dat iedereen daar continu op kan kijken en heel helder kan krijgen wat de gemeente doet, wat men aan de gemeente betaalt en wat men daarvoor terugkrijgt. Dan De Paauw en de Warenar, ook veelvuldig genoemd. Inderdaad, De Paauw is in slechte staat. De Paauw moet nodig gerenoveerd worden eigenlijk leg ik u daar ook een beetje de spiegel terug. Als u de renovatie al tijden geleden begonnen bent, waarom staat het bedrag dan niet in de begroting? Dat vind ik een hele gekke. Het is wel iets waar we natuurlijk aan werken, want de beheerplannen accommodaties komen er zoals toegezegd aan, maar dit zijn wel de zorgpunten. De Warenar die al jarenlang uit de begroting is, geen dekking voor zowel de renovatie als voor beheer en onderhoud van de Warenar. De Paauw geldt eigenlijk exact hetzelfde verhaal voor, hoewel daar wel beheer- en onderhoudsbudgetten zijn, maar niet gerekend is op groot onderhoud. Dat zullen we met elkaar moeten bediscussiëren en kijken hoe we er uit komen. Ja, daar hebben we het over flinke bedragen en ja, we zijn ook druk aan het kijken hoe we kunnen vermijden dat we als gemeente die flinke bedragen op moeten hoesten. De planning voor de accommodatiediscussies krijgt u volgende week in een informatiebrief, dat is de planning. Ik heb hier nu even de data niet paraat, maar als u dat zou willen, zou ik die wel even kunnen nazoeken als u daar behoefte aan heeft. Ik ga heel even kijken. Ondertussen wordt ook de WODV heel flink genoemd, maar ik merk daar ook een soort tweestrijd in wat u zegt, een soort dilemma. Ik hoor u geen keuze maken in dat dilemma. Enerzijds stukken goed, stukken beter, veel informatie en zo nodig nog meer informatie, anderzijds de organisatie moet krimpen, minder doen, we moeten bezuinigen. Dat zijn twee dingen die zich in mijn ogen heel moeilijk met elkaar verhouden en daar zult u ook de keuze moeten maken welke richting u op wilt. Die keuze gaat gerealiseerd worden op het moment dat u die keuzes maakt in taakstellingen en we daar dat traject in gaan van aanscherpen. Dan volgen uiteindelijk de realisatiecijfers in de WODV vanzelf. De discussie die we hier met elkaar moeten voeren gaat over de taakstellingen en de taakvelden. Een discussie voeren kun je doen door helder en uitgesproken te zijn, door te zeggen op welke taakvelden je gaat bezuinigen. Het college doet dat door heel nadrukkelijk een aantal posten zoals de subsidie op BplusC te noemen en de bezuiniging benoemen op de huisvesting van ambtenaren, maar waar wij nadrukkelijk niet voor kiezen is een kaasschaafmethode. Daarmee maken we geen keuzes. Bij de kaasschaafmethode gaat er overal iets van af, maar weten we eigenlijk niet waar de klappen gaan vallen, of misschien weten we dat wel maar durven we dat niet uit te spreken. Beide is niet een methode waar het college voor kiest. Wij willen graag expliciete keuzes en helder maken waar we op bezuinigen. Ik ben even aan het kijken, voorzitter, of ik alle delen van mijn verhaal al af ben, want er stond ook nog een aantal vragen open. Dan ga ik maar even door de verschillende bijdragen om te kijken of daar nog vragen zijn die ik moet beantwoorden. De VVD vroeg of de bezuiniging op Avalax en de bijdrage die verandert en de lastenverlaging structureel is. Voor zover we nu zien is dat permanent, want het is gewoon een structurele verlaging van onze bijdrage aan Avalax. Die bijdrage kunnen we ook als structureel zien, want het is een verandering in de rekenmethodiek waardoor wij flink minder gaan bijdragen. Dat zijn structurele besparingen. De VVD stelt onder meer voor om een aantal bezuinigingen te doen. Ik denk dat we die dadelijk bespreken bij de moties en amendementen. Ik kijk eventjes naar de voorzitter. Dan kijk ik even nog door het CDA heen of daar nog vragen stonden. Een aantal vragen zullen ook door mijn collega's beantwoord worden, maar dat begrijpt u. Het CDA vraagt, dat vond ik een hele interessante vraag: minder uit het Gemeentefonds, hoe werkt dat? Het Gemeentefonds heeft, zover ik weet, 68, maar het kunnen er ook meer zijn, regels waarop het Gemeentefonds wordt samengesteld. Wassenaar valt in een bepaald aantal categorieën met een bepaalde demografische opbouw, een bepaald aantal inwoners, ook het ozb-gebied en de potentiële ozb-opbrengst telt daarin. Dat heeft heel veel componenten in zich waardoor uiteindelijk die bijdrage wordt bepaald. In de circulaire zie je vooral hoe ingewikkeld die problematiek vaak is, in de doorrekening waarin men probeert te berekenen wat de effecten voor onze gemeente dan zijn. Die bijdrage wordt dus op zo een manier samengesteld. Dat is een complex geheel aan zaken en eigenlijk bepaalt het ministerie en de Tweede Kamer op hoofdlijnen het volledige bedrag dat aan de gemeenten

uitgekeerd wordt en Wassenaar krijgt dan aan de hand van die verdeling het aandeel dat aan onze gemeente gegeven wordt.

De **voorzitter**: Ik hoor geluiden maar u dient een interruptie via de microfoon te maken. Mevrouw Dekker.

Mevrouw **Dekker**: Dank u wel voorzitter. Mijn vraag was er ook op gericht, dank voor deze toelichting op het Gemeentefonds, maar het was er meer op gericht dat bedragen voor 2018, 2019, behoorlijk negatief zijn, naast de € 3 miljoen die u al benoemd heeft. De vraag is waar die bedragen vandaan komen. Komen die uit de septembercirculaire of leidt u dat ergens anders uit af? Het principe trap op, trap af dat kennen we, maar gezien de wat betere economische omstandigheden is de kans natuurlijk wat groter dan de afgelopen jaren dat het weer trap op gaat en dus ook voor de gemeenten. Vandaar dat ik vraag hoe u aan die cijfers komt.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Dekker.

Wethouder **Blommers**: Voorzitter, misschien dan even een toelichting. De cijfers die we nu hebben, zijn de cijfers die vanuit de meicirculaire volledig zijn doorgerekend. Dit jaar hadden we niet één, niet twee, maar drie meicirculaires. De septembercirculaire begon met een aantal startpunten, zoals ze dat genoemd hadden, en eigenlijk was dat de vierde meicirculaire. Daar is ook vanuit het ministerie heel veel verwarring geweest over wat nu de echte goede cijfers waren. Vervolgens hebben we deze week in het college gesproken over de septembercirculaire. Die is helemaal doorgerekend en daar zijn juist de cijfers niet allemaal negatief. Voor 2017, dan doe ik het even uit mijn hoofd, is er een bedrag van ongeveer € 200.000,00 negatief het effect op de begroting van Wassenaar, voor 2018, 2019 en 2020 is het bedrag ongeveer € 200.000,00 positief. Daar zien we dus ook dat het 'trap op, trap af'-principe kennelijk op die manier weer gelding doet en dat we daar dus weer iets positiever zitten in de uitkering uit het Gemeentefonds. Dus die effecten septembercirculaire heeft u ook op de tafeltjesavond gezien, daar zijn ze gepresenteerd. Daar waren de exacte bedragen achter de komma ook. Dat effect is dus ook nog niet meegenomen in de begroting, want die cijfers van de septembercirculaire moeten nog verwerkt worden. Dat is dus wel ook een wezenlijke verandering in de begrotingscijfers en vooral ook heeft het meerjarenperspectief nog meer perspectief ten opzichte van wat we nu hebben. Het meerjarenperspectief heeft nu ruim € 300.000,00, een positief beeld op de structurele uitgaven, dus de materiële sluitendheid is daar flink positief en die wordt met deze septembercirculaire nog positiever. We staan ongeveer € 500.000,00 positief in het structurele meerjarenbeeld. Dan heb ik ook nog heel veel vragen over WODV in vergelijking met Voorschoten en hoe dat nu precies zit. Ik denk toch dat het heel goed is om dat met elkaar te clusteren en nu eindelijk eens die avond met elkaar te plannen waarop dit soort dingen, wellicht met de twee raden of u als raad alleen, toch nog eens een keer uitgebreid aan het licht komen en nog eens uitgebreid toegelicht worden, want ik merk dat er toch veel verwarring zit in de manier waarop er voor de WODV begroot wordt en hoe wij daar als Wassenaar invloed op kunnen hebben en hoe we daarmee om moeten gaan. Het bijzondere van de WODV is dat wij als college daar in het AB/DB zitten voor een groot percentage en daar dus met dubbele petten op zitten, waardoor het mooie is dat we daar ook rechtstreeks bij zitten, maar eigenlijk is het WODV niets anders dan een gemeenschappelijke regeling. Die gemeenschappelijke regeling heeft de afgelopen jaren op de begroting flink wat positief effect gehad, want de bedragen die aan de WODV worden uitgekeerd als je daar het Sociaal Domein vanaf haalt, dan zeg ik nadrukkelijk 'het Sociaal Domein vanaf haalt', omdat in alle verwerkingen en ook in onze eigen begroting het Sociaal Domein bovenop alle getallen is gekomen en we daar een wat verstoord begrotingsbeeld hebben, omdat je daar ineens de piek in de grafiek krijgt. Als je die eraf haalt zie je dat de effecten van de WODV structurele bezuinigingen zijn. Daar profiteren we als Wassenaar flink van en ik denk dat het heel goed is om die gedachte te houden bij de afweging hoe we verder willen met de WODV en hoe we daar naar kijken. Ik denk dat dingen als de kaasschaafmethode en het puur bezuinigen zonder dat er een keuze wordt gemaakt die inhoudelijk onderbouwd is en waarbij je dus een inhoudelijke keuze maakt door óf de ambtenaren op één locatie te laten zitten, wat een wijziging is ten opzichte van het huidige beleid, óf dat we een aantal taakvelden niet doen. Daar liggen dus nog de bezuinigingen binnen de WODV, maar niet in directe bezuinigingen naar aanleiding van een kaasschaaf. Ik loop weer even verder de vragen en bijdrages door, voorzitter, om te kijken wat ik nog heb laten liggen en wat niet. Vastgoedbeleid, dat vond ik ook nog heel interessant dat dat genoemd werd. De gemeente Wassenaar heeft namelijk wel degelijk een vastgoedbeleid. Dat vastgoedbeleid is in 2012 vastgesteld en onlangs hebben we in de commissie een heldere uiteenzetting met elkaar gehad waarbij mijn vraag aan u was 'het beleid dat in 2012 is vastgesteld, zijn dat nog de beleidslijnen die we gaan volgen'. Daarin heb ik u ook direct de totale lijst van vastgoed en de stand van zaken daarop gepresenteerd. Daar komen we uiteraard in dat beleid met de uitwerking zoals we dat toen in de commissie hebben

besproken, maar dat vastgoedbeleid is er dus wel degelijk. Dat beleid is er ook op gericht om keuzes te maken en die keuzes heeft u deels al gemaakt, want u hebt al gekozen dat de gemeente Wassenaar geen woonhuizen in bezit wil hebben en dat we die gaan afstoten, u heeft al de keuze gemaakt van de gebouwen die we wel in beheer en onderhoud willen hebben en eigenlijk zijn er nog een aantal kleine discussies over met grote gevolgen die we met elkaar moeten voeren. Dat zijn de Warenar, De Paauw en het CJG. Die drie discussies, wat grote discussies zijn, liggen eigenlijk nog open in het beleidsveld accommodatie. Binnen die accommodaties valt ook misschien wel even de WRB te noemen, want waar de kosten van de WRB niet alleen bestaan uit subsidies en bijdragen hebben wij daar ook kosten aan het afbreken en opbouwen van de jaarlijkse accommodatie waarin zij zitten, want dat is een tijdelijke locatie en de kosten om dat op te bouwen, af te breken en op te slaan zijn ook aanzienlijk. Die zijn ook bij die bedragen die voor de WRB bedoeld zijn inberekend. Ik loop weer even de lijst verder door. De heer Weyn zegt heel terecht dat we drie keuzes hebben als we aan besparingen denken en als het begrotingsaldo niet in evenwicht is. Dan kunnen we inderdaad de inkomsten verhogen, minder uitgaven doen of interen op de reserves. Nu is het vooral voor de exploitatiebegroting van belang dat we de keuzes maken om minder uit te geven. Dat zijn de keuzes die in deze begroting staan met de verschillende maatregelen zoals genoemd. Een mix van maatregelen is natuurlijk altijd nodig en het is mooi om te laten zien dat je daar flink en structureel aan werkt. Ik denk ook dat we daar met elkaar de stappen zetten om te komen tot een materieel sluitend meerjarenbeeld en dat we daar dus aan kunnen gaan bouwen. De heer Hendrickx constateert heel goed dat de inkomsten zijn gedaald en die zijn inderdaad ook flink gedaald, maar het onderhoudsachterstand was ook aanzienlijk en daarmee lopen we met de beheerplannen natuurlijk flink in. Beleidsmatig is het ook duidelijk een keuze die zijn financiële weerslag heeft. Die financiële weerslag zien we natuurlijk ook terug in dat meerjarenbeeld en dan kun je eigenlijk ook nog discussiëren of dat meerjarenbeeld, omdat we nu meer kosten hebben om die beheerskosten weer in te halen, of dat eigenlijk niet de structurele lasten uit de verleden waren. Structurele lasten uit het verleden die we nu inlopen. Ik vond daar de beeldspraak van mevrouw Kernkamp ook wel mooi, dat achterstallig onderhoud een soort opbouwen van een schuldpositie is, want dat is het ook eigenlijk. Dat zijn de schulden die natuurlijk niet rechtstreeks in de begroting weergegeven zijn, maar wel de maatschappelijke doelen die we met elkaar moeten behalen en de schulden die zich uitend op het moment dat je die inhaalslag maakt. De hervormingen zijn inderdaad ingezet en daar werken we met elkaar aan en dan besluit ik maar weer met de potjes van de heer Van Noort, want ja, we zijn nu wel bezig om die potjes op orde te krijgen. Inderdaad, uit een aantal spaarpotjes moet nog wat gehaald worden, gelukkig is het algemene spaarpotje dat wij als Wassenaar nog naast dat potje voor het goede doel hebben staan, een heel groot potje. Dat blijft ook een heel groot potje en daar halen we ook een kleine bijdrage uit om alle andere zaken te regelen. Daarmee is deze begroting in meerjarenperspectief helder en materieel sluitend, vanaf 2018 is dat al het geval en we hebben in het geval van 2017 de begroting sluitend, maar nog wel een klein verschil in de exploitatie van de begroting zitten. Dat wil zeggen: € 80.000,00 om en nabij, ik rond even af, is nog niet structureel materieel dekkend in de begroting van 2017, maar vanaf 2018 is dat zeker wel het geval.

De **voorzitter**: Dank u wel, we zitten op 28 minuten. Voor de rest van het college is nog 22 minuten over, dus dan weten de andere wethouders dat zij vijf à zes minuten hebben, ik heb zelf denk ik twee minuten nodig. Wethouder Doorn, CDA. Verkeer en Groen.

Wethouder **Doorn**: Voorzitter, dames en heren. U hoeft zich over dit college geen zorgen te maken. Wij zijn namelijk sinds gisteren allemaal in het bezit van een diploma reanimatie en AED. Mocht het dus zo zijn dat hier vanmiddag iemand onwel wordt, dan storten wij ons met zijn allen op deze persoon. We vragen natuurlijk wel eerst even naar de politieke voorkeur, maar dan gaan wij onverwijld over tot reanimatie. Voorzitter, ter zake. Mevrouw Dekker van het CDA vroeg naar de plannen van het college over de verzelfstandiging van de landgoederen. Daar zijn wij druk mee bezig, ik ben allerlei gesprekken aan het voeren met rentmeesters en deskundigen, en ook met de wijkverenigingen, om te kijken hoe we dit in de praktijk gaan organiseren. De bedoeling is dus dat we gaan naar de verzelfstandiging van de landgoederen, onderbrengen in een stichting met participatie van burgers, van deskundigen, om op die manier ook mogelijk te maken dat er extra financiële bronnen aangeboord kunnen worden om het onderhoud van de landgoederen op een hoger niveau te brengen. De gemeente zal zorgen voor basisonderhoud, daar maken we dan een contract mee met het desbetreffende landgoed. Wil men extra dingen doen, dan kunnen daar extra bronnen voor worden aangeboord. Onlangs hoorde ik nog van een gemeente waar zo iets ook gedaan is en waar op een gegeven moment geld van de Postcode Loterij beschikbaar is gesteld voor een dergelijk project. Dat zou natuurlijk fantastisch zijn, wanneer we dit in Wassenaar ook zouden kunnen realiseren. Participatie.

De **voorzitter**: Een vraag van de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Dank u wel, voorzitter. Op zich is het initiatief natuurlijk lovenswaardig, prima. Een vraag die ik heb: u spreekt over basisvoorzieningen die door de gemeente worden gegeven. Betekent dat ten opzichte van de huidige situatie een verhoging van de uitgaven van de gemeente of niet?

De **voorzitter**: Wethouder.

Wethouder **Doorn**: Dat hangt natuurlijk van de afspraken af die we met een dergelijke stichting gaan afspreken. Je gaat met de stichting overeenkomen over een bepaald onderhoudsniveau en dan is het aan de stichting om te zeggen 'wij willen dat de gemeente dat doet en daar is dat bedrag beschikbaar voor'.

De **voorzitter**: Mijnheer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ik begrijp dat het niveau van basis iets is wat onderhandeld wordt tussen de partijen.

Wethouder **Doorn**: Ja.

De **voorzitter**: Gaat u door.

Wethouder **Doorn**: Participatie, voorzitter, is sowieso een centrale leidraad bij het onderhoud van het groen. We hebben onlangs in deze zaal De Groene Paauw uitgereikt aan een bewoner van het van Polanenpark die al sinds jaar en dag een plantsoen van de gemeente daar fantastisch onderhoudt. Zo zijn er vele voorbeelden in Wassenaar. De bewoners van de Strandwal willen graag een centraal plantsoen daar adopteren: de gemeente zorgt voor het groen en de bewoners zorgen voor het onderhoud. Dat heeft twee effecten: in de eerste plaats ziet het er fantastisch uit en bovendien heeft dat een sociaal effect, men gaat dit samen doen en op die manier kun je bereiken dat mensen uit een sociaal isolement gehaald worden en met elkaar dingen gaan doen. Mijnheer Van Noort vroeg of het ook mogelijk is om vrijwilligers in te zetten bij het onderhoud van speeltuinen. Zeker. Ik denk dat dat heel belangrijk is, waarbij je altijd in het oog moet houden dat speeltoestellen natuurlijk moeten voldoen aan een aantal eisen in het kader van de aansprakelijkheid, waardoor onderhoud van de gemeente en continu toezicht altijd noodzakelijk is, zodat die toestellen altijd veilig blijven. Dan kom ik op het eeuwige probleem van het Rozenplein, mevrouw Kernkamp wees daarop. Dat is natuurlijk een heel moeilijke zaak. We starten deze maand overleg met Rijkswaterstaat en provincie over het Rozenplein en omgeving. Ik heb gisteren in de stuurgroep Rijnlandroute weer aandacht gevraagd voor de positie van de westelijke randweg. Het risico bestaat dat als de Rijnlandroute aangelegd wordt, het verkeer niet meer op de N44 kan komen vanuit Leiden-Zuid, maar op de parallelweg komt en dan ook allemaal bij het Rozenplein uitkomt. Dat zou een buitengewoon ongunstige ontwikkeling zijn, dus ik vraag aan Rijkswaterstaat en provincie om daar met name op te letten. Voor het overige...

De **voorzitter**: Mevrouw Kernkamp.

Mevrouw **Kernkamp**: Voor het overige...

De **voorzitter**: Maakt u uw zin af, wethouder.

Wethouder **Doorn**: Voor het overige is natuurlijk het centrale probleem van het verkeer op de Rijksweg, daar praten we hier in feite over, dat de N44 de calamiteitenroute is voor de A4. Zoals u in het nieuws kunt vernemen is de A4 op het moment de grootste bottleneck voor het verkeer in Nederland. Dat betekent dat elke dag op zijn minst één keer daar de boel afgesloten is en er een file staat. Het vervolg daarvan is dat al het verkeer via de N44 gaat rijden. Dat kan geen enkel verkeerslicht aan en dan staat meteen de boel vast. Je kunt de klok er op gelijk zetten: als er een ongeluk gebeurt op de A4 staat een kwartier later de hele boel vast. Erger nog, dan gaan we ook door het dorp rijden en dan zie je dat de Prinsenvweg vaststaat, of de Lange Kerkdam bijvoorbeeld vaststaat. Een totaal verkeersinfarct. Er is maar één oplossing mogelijk: de ondertunneling van de Rijksweg, het weghalen van die verkeerslichten, daar zijn we mee bezig, we hebben een quickscan, er komt een businessplan, daar zijn we mee bezig. Dan moet het gebeuren, dan moeten we het geld los krijgen en dan moet het in de planning opgenomen worden.

De **voorzitter**: Mevrouw Kernkamp.

Mevrouw **Kernkamp**: Ja, dank u wel. Ik vind het prachtig om alles op te hangen aan de lobby voor de ondertunneling van de N44, we zullen daar ook niet tegen zijn, maar om nu te zeggen dat de in- en uitrijmogelijkheden van Wassenaar alleen opgelost kunnen worden door die ondertunneling, dat gaat mij een beetje te ver. Er zijn de laatste jaren echt al heel veel maatregelen genomen, bijvoorbeeld op de Lange Kerkdam, op de Wittenburgerweg, waardoor het bijna onmogelijk wordt om linksaf te slaan op de Wittenburgweg om naar Den Haag te gaan, je kunt alleen maar naar rechts. Bij de Lange Kerkdam kun je via de Middelweg niet meer naar links om ook weer de Rijksweg te bereiken en zo is er wel de afgelopen jaren ongelooflijk veel verkeer extra ontstaan op het Rozenplein. 's Ochtends vroeg, ik lieg er echt niet om en ik wil graag iedereen uitnodigen om te kijken, gaan ze kriskras de wijk door, het is onnavolgbaar. Ik ga zelf ook allerlei zijstraten in om maar op tijd op school te zijn om de kinderen weg te brengen, ik geef het eerlijk toe.

De **voorzitter**: Welk vervoermiddel gebruikt u daarbij, mevrouw Kernkamp?

Mevrouw **Kernkamp**: Van alles. Ik juich het college uiteraard toe dat het onderzoek start met Rijkswaterstaat over de problemen bij het Rozenplein, over de Rijnlandroute en over de aansluiting daarmee, absoluut, daar hebben we al vaker om gevraagd, maar ik zou ook echt willen vragen: kan het college niet tegelijkertijd ook even een kijkje nemen naar de andere uitvalsroutes van Wassenaar om daar een passende oplossing te bedenken.

De **voorzitter**: Dank u wel. De wethouder. Een beetje een lange vraag, maar wel een gepassioneerd. De vraag is geloof ik wel bij de wethouder bekend.

Wethouder **Doorn**: Mevrouw Kernkamp, dat doen wij graag. Overigens, advies: laat uw auto vaker staan, ga op de fiets.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan wethouder Zweerts de Jong.

Wethouder **Zweerts de Jong**: Dank u wel, voorzitter. Een van de bezuinigingen van onze exploitatiebegrotingen komt uit het Sociaal Domein. Wij hebben ook komende jaren structureel de huidige geoormerkte gelden voor het sociale domein overgeheveld naar de exploitatiebegroting. U had een kader vastgesteld waar we binnen moesten blijven. We hebben toch gedacht om dit naar het preventieve veld over te hevelen. Het is heel belangrijk dat de huidige organisaties, zoals de SMOW, vrijwilligerswerk, VluchtelingenWerk en onder andere ook de bibliotheek meer kunnen inzetten op het zorgdragen dat onze inwoners minder zorg in de toekomst nodig hebben. Het is, ook samen met de Schuld- en Taalmaatjes die we gaan inzetten, mogelijk om de neerwaartse spiraal waar mensen in terechtkomen stop te zetten en zo snel mogelijk eigenlijk weer omhoog te draaien, want hoe meer mensen in die negatieve sociale spiraal raken, hoe moeilijker het is om ze weer omhoog te krijgen en hoe meer kosten we daar aan hebben. Eigenlijk willen we zorgen dat het preventieve veld meer mogelijkheden krijgt om uiteindelijk de kosten te verlagen. Kunnen wij dan ook ingrijpen als het nodig is in het sociale domein? Ja. Wij hebben zoals u kunt zien nog een reserve Sociaal Domein, € 1,6 miljoen. Dat is voor de komende jaren in ieder geval genoeg om grote schommelingen op te kunnen vangen. Mochten we in de komende jaren dat anders willen zien, dan kunnen we dat wel weer bijdraaien, maar we hopen ook eigenlijk door het preventieve veld te vergroten en meer in te zetten op wat mijn collega al zei, de participatie van de inwoner in Wassenaar, denken we dat we de komende jaren met de huidige gelden over kunnen blijven. We hebben helaas geen overschot op het jeugdbudget hier. We redden het maar net, ze zijn erg jaloers op alle andere dingen die we inzetten. We zouden eigenlijk veel meer willen doen op het gebied van jeugd, maar we houden ons op dit moment strikt aan het budget wat we er nu nog voor hebben. Binnen het Sociaal Domein is een van de taken het continu kijken of er geen zorgmijders zijn, of er geen bankzitters zijn, of dat er geen anderszins onwenselijke situaties zijn waar we iets aan zouden willen doen. Dat zit in het hele programma dat u in de beleidsnota's heeft vastgesteld en waarvan ik hoop dat u dat in de nieuwe beleidsnota's die we komend jaar gaan vaststellen er weer in zet. De huidige professional die aan de slag gaat met onze inwoners die zorg nodig hebben, mag creatief zijn met oplossingen en we proberen ook altijd zoveel mogelijk maatwerk in te zetten voor mensen. Op dit moment vinden vele inwoners van Wassenaar het Zorgloket. Wat doen ze dan? Ze signaleren. We krijgen heel veel verschillende signaleringen uit verschillende vlakken. Het begon wat aarzelend in 2015, maar met name op de scholen, die durven te signaleren, want dat was eigenlijk niet done in Wassenaar, maar het begint steeds opener en transparanter te worden. Mensen vertellen gewoon dat er ergens een zorgbehoefte ligt en vragen of er iets aan gedaan kan worden. Een jeugdgemeenteraad, dat stond inderdaad op het verlanglijstje. Absoluut, ook voor mij. Wij willen uiteraard een jeugddebat en de jeugd betrekken bij onze taken. Wij hebben in samenwerking met Voorschoten en Leidschendam een jongerenvertegenwoordigingsorganisatie

opdracht gegeven om met jongeren te gaan participeren. U wordt daar in de komende weken meer over geïnformeerd. 14 November hebben we alle jongeren die zich inmiddels hebben aangemeld bij deze organisatie bij elkaar. Bij Wassenaar zijn er nu al negen jongeren die zich gemeld hebben om actief te gaan worden. Het heeft iets langer geduurd, maar wij hebben een officiële aanbesteding gedaan. Het heeft langer geduurd dan we hoopten maar binnenkort wordt u daarover geïnformeerd. Ik heb op dit moment niet de indruk dat Talentum en Jongerenwerk nieuwe locaties gebruiken en eigenlijk daarmee geld inzetten dat misschien niet nodig is, maar vooral op dit moment de sportverenigingen en culturele instellingen gebruiken voor hun activiteiten, maar ik ga het nogmaals bij hen onder de aandacht brengen, ondanks dat ik eigenlijk niet de indruk heb dat ze dat nu doen. Ik heb nog één vraag openstaan van DLW over de juiste becijfering in de begroting ten aanzien van onze reserve voor de Sportnota. Ik wil het u even opnoemen, ik wil het ook dadelijk even aan u doen toekomen. Het is zo dat u in de Sportnota die u heeft vastgesteld incidentele en structurele bedragen heeft vastgesteld. Structureel zijn subsidies voor sportcontact, organiseren voor gehandicapten en ouderen, deskundigheidsbevordering, dat zijn structurele bedragen die zijn vastgesteld, maar er zijn ook incidentele bedragen vastgesteld, Stichting Leergeld en toegankelijkheid van sportaccommodaties, alsmede de toegankelijkheid van het zwembad. Dat zijn incidentele bedragen en die zijn dus verwerkt in de incidentele bedragen zoals genoemd in de begroting. Als u dat allemaal met elkaar verrekent, komt u op dat bedrag. Ik kan het u aanleveren, dan kan ik het u precies laten zien.

De heer **Paulides**: Mag ik hier op reageren?

De **voorzitter**: Een vraag van mijnheer Paulides.

De heer **Paulides**: Ja, ik wilde hier toch op reageren, want er is een voorstel geweest voor € 700.000,00. Daarvan is € 65.000,00 voor het zwembad toegekend en de rest is eigenlijk niet toegekend. Het bedrag zou dan niet € 700.000,00 zijn, we praten over het restant.

Wethouder **Zweerts de Jong**: Ik wil het u ook wel even opnoemen, wat u al heeft vastgesteld.

De heer **Paulides**: Ik heb het over het geamendeerd raadsbesluit. Er is een geamendeerd raadsbesluit. U heeft € 700.000,00 gevraagd, toen is gezegd 'we doen het nog niet, we gaan alleen € 65.000,00 voor het zwembad vaststellen'. Dat betekent dat als u weer over het bedrag begint, dat u van die € 700.000,00 die € 65.000,00 af moet trekken en komt u op € 634.000,00 uit.

Wethouder **Zweerts de Jong**: U heeft de maatregelen in de Sportnota vastgesteld, behalve de bestemmingsreserve. De bestemmingsreserve zou u pas gaan vaststellen als u een totaaloverzicht had van alle reserves en voorzieningen. Die heeft u nu gekregen, dus in deze begroting zit impliciet het wel of niet akkoord gaan met de bestemmingsreserve sport.

De heer **Paulides**: Nee, u begrijpt het niet.

De **voorzitter**: We zullen het later ophelderen. Dank u wel, wethouder. Aan de orde nu de bijdrage van wethouder Maat.

Wethouder **Maat**: Dank u wel, voorzitter. Ik zal het kort houden, gezien de tijd en gezien het aantal onderwerpen dat ik wil bespreken. Dat zijn Avalex, de Omgevingswet en het havengebied. Om te beginnen met Avalex: het is niet mijn doelstelling, maar ik verwacht binnenkort het erelidmaatschap van de VVD te krijgen, omdat we aan de vooravond staan van de grootste lastenverlichting die Wassenaar ooit gekend heeft. Dan is de vraag: is die verlaging permanent? Dan moet ik u teleurstellen: niets in het leven is permanent. Is het meerjarig? Ja. Wij gaan ervan uit dat dit een structurele verlaging is. Is er een kans op verlies? Ik ben geen directeur van Avalex. Dat is maar goed ook, want we hebben een heel goede directeur bij Avalex zitten, die doet het uitstekend. Er zijn een paar financiële tegenvallers geweest. Eén hebben we zelf veroorzaakt door Bedrijfsafval te verkopen en daarmee verkoop je ook de winstmarge op dat bedrijfsonderdeel. Er zijn meerdere tegenvallers geweest, en nog steeds zit Avalex in de zwarte cijfers. We gaan er ook van uit dat dat zo blijft, maar zoals gezegd, ik ben geen directeur van Avalex, ik kan u die garantie niet geven. Dat maakt ook deze tariefverlaging, het gaat om € 1 miljoen, mogelijk. Dat is goed nieuws. De Omgevingswet, dat is een wat ingewikkelder onderwerp. Die komt eraan, begin 2019 wordt die ingevoerd en wij zullen ons gaan voorbereiden op de komst van die Omgevingswet. Of het daarvoor nodig is om één bestemmingsplan op te stellen, daar kunnen we over discussiëren, dat hoeft wat mij betreft ook niet in de tekst van deze begroting te staan. Daar kom ik de heer Paulides tegemoet, althans op dat vlak. Wat we wel nodig zullen hebben, zijn beheersverordeningen, om te voorkomen dat we geen leges mogen heffen in gebieden waar het

bestemmingsplan verlopen is. Dan kom ik op het havengebied. Ik begrijp dat er enig ongeduld begint te ontstaan, maar dat is niet nodig, want in een volgende raadsvergadering ligt er een voorstel van het college en gaan wij aan de slag met workshops en uiteraard, maar dat is eigenlijk het eind van het proces, komt er dan ook een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte. Ook een pilot in het kader van de Omgevingswet, daar grijpen deze dingen weer in elkaar en dan kunt u uitgebreid over het havengebied discussiëren, ik meen in de raad van december.

De **voorzitter**: Ik wil nu aan mijzelf het woord geven, maar dan met een andere pet op: portefeuillehouder voor het onderwerp Handhaving en Toezicht. Mevrouw Dekker heeft gepleit voor het tegen het licht houden van de Algemene Plaatselijke Verordening. Dat gaan wij volgend jaar doen. Dit jaar heeft Voorschoten dat behandeld, door gebrek aan capaciteit konden wij dat niet gelijktijdig doen. Het is wel het idee om de twee APV's zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen, ook de inzet en de handhaving zo goed mogelijk te doen. Bij een Algemene Plaatselijke Verordening heb je het eeuwige dilemma dat je eigenlijk iedereen in Nederland, Hollands Kroon, u kent het voorbeeld, dereguleren, lichter maken... Als je dan een aantal bepalingen hebt geschrapt, dat blijkt nu wel in Hollands Kroon, dan zeggen burgers 'het is wel heel jammer dat de gemeente niet kan optreden'. Heel lastig dilemma. Als ik u een klein voorbeeld mag noemen waar in Wassenaar nogal wat ambtelijke en ook bestuurlijke capaciteit aan wordt besteed is dat de kwestie met hoeveel honden een uitlaatcentrale kan wandelen. We hebben legitieme, valide klachten van bewoners in de omgeving van Backershagen die zeggen 'ik loop daar met mijn kleine hondje. Dat kleine hondje wordt door acht honden van een uitlaatservice aangevallen, er loopt maar één mevrouw of meneer bij en die heeft de honden niet aan de lijn'. Dit vraagstuk ligt nu al twee jaar op mijn tafel. We proberen er nu uit te komen door bepaalde gebieden aan te wijzen waar het wel en niet mag, het aantal honden te beperken tot bijvoorbeeld vijf per uitlaatservice. Dat zijn kwesties waar we in de raad lacherig over doen, maar bepaalde inwoners hebben daar zorgen over en ik probeer dan ook weer die zorg te accommoderen. Dat is het eeuwige dilemma achter de APV, maar dereguleren is natuurlijk wel een heel goede zaak. De heer Van Noort zegt: stel parkeertarieven in in Jeruzalem en dergelijke en gebruik het geld voor versterking van de handhavingscapaciteit. Ik blijf maar even buiten het eerste deel van zijn betoog, het was een origineel pleidooi van de heer Van Noort. Het tweede deel van zijn betoog raakt bij mij en bij het college wel een snaar, aangezien we een beperkte capaciteit hebben voor handhaving en er is nogal wat te doen. We weten allemaal de taferelen op zaterdag, dat er creatief wordt omgegaan met de blauwe parkeerschijf. Dat vergt eigenlijk continue handhaving en oplettendheid. Er zijn heel veel zaken waar we goed op moeten letten. Onze mensen doen hun best, maar we hebben een beperkte capaciteit. Het college is zeker een voorstander van het efficiënt en goed inzetten van de handhavingscapaciteit, maar we hebben een beperkt aantal mensen, een beperkt aantal middelen, dus als u een ruimer budget ter beschikking wil stellen, mijnheer Van Noort, dan vindt u het college niet op uw weg.

Dank u wel. Daarmee zijn we aan het eind gekomen, dan heb ik mijn andere pet weer op, van de eerste termijn van de kant van de raad en het college. Er is nu gelegenheid voor fractieberaad en er is een hervatting voorzien om 14.50 uur. Laten we ons daar ook maar aan houden. We lopen slechts vijf minuten achter op het tijdschema. Om 14.50 uur gaan we weer verder met de tweede termijn van de raadsfracties, daarna is nog een schorsing voorzien voor collegeberaad. Die kan misschien wat korter dan de 60 minuten die zijn aangegeven. Daarna is er nog reactie door het college op de tweede termijn van de kant van de raad. Daar zal vooral op de amendementen en de moties worden gefocust. Ik heb het gevoel dat we goed op schema zitten en ik denk ook dat het conform de suggestie van de heer Van Sloten eerder deze week mogelijk zal zijn om de hele zaak af te ronden en dan nog een hapje te eten en te drinken. Dat is misschien een wat logischere volgorde. Maar laten we daarover contact houden, de vergadering is nu geschorst tot 14.50 uur.

Schorsing

Tweede termijn raad

De **voorzitter**: Dames en heren, leden van de raad. Ik heropen de beraadslagingen. Aan de orde is de tweede termijn van de kant van de raad. Ik geef als eerste het woord aan mevrouw Klaver-Bouman, fractie VVD. U hebt allen more or less vier minuten.

Mevrouw **Klaver-Bouman**: Dank u wel, voorzitter. De VVD wil eerst even reageren op de reacties van de wethouders. Dank voor de uitgebreide toelichting, alleen de VVD heeft niet zo heel veel nieuws gehoord. Wel dat de wethouder vindt dat wij keuzes moeten maken met betrekking tot de taakvelden van de Werkorganisatie Duivenvoorde als wij daar dus bezuinigingen willen realiseren en de VVD wil graag wijzen op de motie die wij hebben ingediend, want daar zijn heel specifiek

taakvelden benoemd. Voorzitter, wij merken dat onze constructieve oppositie van de afgelopen jaren vruchten heeft afgeworpen en wij merken ook dat het voor de coalitiepartijen menens is om reëel en structureel begrotingsevenwicht te bereiken. Dezelfde problemen worden aangekaart. Wij vinden het wel treurig dat het college deze niet goed heeft opgepakt. De VVD denkt dat alle kritiek ook zou moeten leiden tot een afkeuring van de begroting, maar laten we niet op de zaken vooruitlopen. Waar zien wij overeenstemming tussen de partijen? Verlaging van de ozb en meer structurele bezuinigingen van € 1 miljoen tot € 1,5 miljoen, dat die gevonden moeten worden. Wij hebben daar concrete amendementen en moties voor ingediend. Ik neem u graag even mee in onze argumentatie. Wij hopen dat de andere partijen ons hierin kunnen steunen. Het niet door laten gaan van de ozb. Meerdere partijen noemden dit. Ons voorstel is dekking halen via vermindering aan uitgaven subsidies, maar u weet: VVD is een pragmatische partij, wij zijn ook bereid andere dekkingen te overwegen. Ons tweede ozb-amendement gaat over als de waarde van de huizen harder stijgt dan de begrote inkomsten, dan willen wij de meeropbrengsten weer teruggeven aan de huizeneigenaren. Dit sluit aan bij het eerder aangenomen amendement Erwich uit de vorige periode, alleen hij is nu iets omgedraaid. Daarnaast hebben wij een motie ingediend voor de Werkorganisatie Duivenvoorde. Naar ons idee sluit dit aan bij de opmerkingen van meerdere fracties. Laten we kijken naar efficiëncymogelijkheden van de organisatie en mogelijkheden om te bezuinigen. Wij hopen op instemming voor deze motie. Een amendement groen spreekt voor zich. Wij hoorden ook verschillende fracties noemen dat er lucht uit de beheerplannen te halen is. Dit amendement sluit eigenlijk naadloos aan op die opmerkingen. Daarna hebben wij een amendement bestemmingsreserve openbare ruimte. Voorzitter, u weet: wij zijn voor zorgvuldig bestuur en het voorstel dat staat op pagina 162 voldoet hier niet aan. Hier staat dat de reserve wordt gecreëerd zonder dat daar beleid tegenover staat. Dat kan niet. Wij stellen daarom ook voor het restant terug te storten in de reserves. Dit sluit dan weer aan bij de zorgvuldigheid die ook genoemd wordt door GroenLinks en het CDA. Voorzitter, in de eerste termijn hebben wij al gezegd dat wij fors willen investeren in maatregelen op het gebied van klimaat. Tegelijkertijd vinden we dat de gemeente geen uitgaven moet doen aan zaken waar de opbrengst onduidelijk is of dat die de verantwoordelijkheid betreft van bijvoorbeeld de energiemaatschappijen. Ons amendement op taakveld 7.4, milieubeheer en de marktgelden zijn hierbij van toepassing. We willen € 100.000,00 bezuinigen, waarvan we € 80.000,00 in mindering willen brengen op de reserve frictiekosten en € 20.000,00 naar vermindering van de marktgelden. Dit leidt automatisch tot onze motie betreffende investeringen in concrete klimaat- en energiemaatregelen.

De **voorzitter**: Mevrouw Klaver, mijnheer Knevel wil u een vraag stellen dan wel een opmerking maken. Mijnheer Knevel, CDA.

De heer **Knevel**: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Zou mevrouw Klaver concreet kunnen noemen aan welke uitgaven ze denkt bij die bezuinigingen op het klimaatprogramma? Om welke kosten gaat het dan?

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Knevel. Mevrouw Klaver.

Mevrouw **Klaver-Bouman**: Voorzitter, ik kan daar wel direct op antwoorden. Wij lezen in de begroting veel posten die betrekking hebben op informeren, communiceren en dat soort zaken. Dat de woningcorporaties moeten werken aan verduurzaming van hun woningen. Laat hen dat vooral doen, daar zijn ze mee bezig. Daar hoeven wij geen geld in te stoppen. Ik zeg niet dat wij ons daar niet mee hoeven te bemoeien, wij kunnen altijd aan ze vragen om het beter te doen, maar laat de taken die daarop betrekking hebben bij de partijen die dat ook moeten doen. Ten slotte, onze motie Kustpact. Klimaat en energie begint langzamerhand een breed en ingewikkeld thema te worden. Niet voor niets dat de VVD hiervoor twee moties en één amendement indient. Bij de motie Kustpact roepen wij het college op zich tot het einde sterk te maken voor plaatsing van de windmolens verder uit de kust. Pak uw kans om het tij nog te keren.

Amendement subsidies. Voorzitter, vermindering van de uitgaven op subsidies zien wij ook dit jaar nog steeds als mogelijkheid. Wij denken daarbij aan minder uitgaven op cultuur, Talentum en de muziekschool. Tot slot een technisch amendement over de inrichting van de begroting en de Financiële verordening die daarbij hoort. Deze sluit ook nauw aan bij de motie van WWW. De raad is hier als eerste aan zet en wij stellen voor hier een raadscommissie voor in te stellen. Wij gaan ervan uit dat alle partijen voet bij stuk houden en dat wij als raad, ook naar de burgers toe, betrouwbaarheid tonen en onze verantwoordelijkheid nemen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Klaver. U bent iets over de vier minuten, maar in een geest van welwillendheid zij u dat vergeven. Mijnheer Knevel wil nog een vraag stellen.

De heer **Knevel**: Voorzitter, het is één heel feitelijke vraag. Het is die € 200.000,00 bezuiniging op subsidies, dat is een heel fors bedrag. Op welke organisaties slaat dat neer in het voorstel van de VVD? Dat wil ik graag weten.

De **voorzitter**: De vraag is helder. Mevrouw Klaver, waar slaat dat neer?

Mevrouw **Klaver-Bouman**: Dank u wel. Zoals ik al heb aangegeven denken wij dat er zeker minder uitgaven terecht kunnen komen bij Talentum, op cultuur, de muziekschool. Daar zijn nog wel wat postjes te vinden. Niet zozeer met de kaasschaaf, maar heel specifiek kijken wat het maatschappelijk effect is van de uitgaven die wij doen. Daar willen wij altijd graag nog een hele discussie over en dat gebeurt eigenlijk niet.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Klaver. Ik geef nu het woord voor het tweede termijn aan mevrouw Dekker, CDA.

Mevrouw **Dekker**: Dank u wel voorzitter en dank ook voor het goede tempo dat we er vanmiddag inhouden. Ik zal daarom hopelijk niet gebruikmaken van de vier minuten, dat scheelt ook weer. Wij danken het college voor de gegeven antwoorden. Wat betreft de bezuinigingen zie je toch dat het college zegt 'geef ons instemming met de voorgenomen bezuinigingen, dan kunnen wij dat verder invullen', maar dat betekent dus dat de raad moet zeggen 'dit is een weg die we willen volgen', zodanig dat het college zegt dat het dan met meer gerichte plannen naar voren kan komen. Daarvoor moet natuurlijk de raad dan handvatten hebben en in de toelichting van de wethouder wat betreft de plannen zien wij toch openingen en hebben wij toch vertrouwen dat het college inderdaad met de bezuinigingen gaat komen om de begroting structureel in evenwicht te brengen in de komende jaren. Positief vind ik, en daar heeft het CDA ook om gevraagd, om met de raad om tafeltjes te gaan zitten om invulling te geven aan die bezuinigingen. Het is de vorige keer niet gelukt zoals we hadden afgesproken, dus ik doe een klemmend beroep op het college om initiatief te nemen om die tafeltjes neer te zetten waar we met elkaar kunnen praten over die bezuinigingen. Echt doen, dus. De wethouder zegt geen kaasschaafmethode, maar expliciete keuzes. Niets is moeilijker in de politiek dan keuzes te maken. Taakstellingsdiscussies vallen ook meestal heel erg tegen, omdat het kennelijk heel moeilijk is, zowel voor het college als voor de raad, om echte keuzes te maken. Ik denk dat we ons daar van bewust moeten zijn, dat we, als we met elkaar daar inderdaad invulling aan willen geven, out of the box moeten denken en over onze eigen schaduw heen moeten stappen, want er moet nogal wat gebeuren de komende tijden. Dank voor de toezegging dat we meer zicht krijgen op de WODV. Er is heel breed in deze raad een niet gemakkelijk gevoel over de gemeenschappelijke regeling en het college zou er heel veel aan kunnen doen om ons wat geruster te laten voelen over wat daar aan de orde is. Vastgoed. Discussies moeten we daarover gaan voeren. De Paauw, de Warenar, CJG, maar we moeten nu wel eens opschieten met die discussies, want elke keer zeggen we: we gaan het erover hebben en vervolgens hebben we het er niet over. Er komt een informatiebrief. Ik hoop dat daar wel het een en ander in staat en dat er niet in staat dat we er binnenkort over gaan overleggen, want dan schieten we natuurlijk helemaal geen klap op. De stichting voor landgoederen, dat klinkt goed en ik hoop dat we daar ook in slagen om op die manier de landgoederen goed te laten onderhouden, met natuurlijk een gemeente die daarbij betrokken blijft. Het is natuurlijk helemaal niet de bedoeling dat we daar niets meer mee te maken willen hebben, maar wel op een andere manier. Ik wens de wethouder veel succes bij de besprekingen over de mogelijkheden toe. Ik heb in de eerste termijn gevraagd naar de opbrengst vanuit de economische portefeuille van € 625.000,00. Daar staat een positief bedrag genoemd en ik heb gevraagd om een nadere onderbouwing hoe dat zit in die economische portefeuille. Ik zou dat graag nog van het college willen vernemen, waar die € 625.000,00 op gebaseerd is. Mooi, het bericht van Avalax van onze wethouder Maat. Grootste lastenverlichting die Wassenaar ooit zal krijgen en dat in het door vele genoemde meest linkse college van Wassenaar, hoe is het mogelijk. Ik heb nog één opmerking over de ozb. Het CDA dient maar één amendement in en doet dat samen met D66. Dat gaat over de raadsbrede overeenstemming om de ozb niet te verhogen. Wij doen een voorstel voor de dekking daarvan en mevrouw Kernkamp van D66 zal zo het amendement overhandigen. Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Dekker, 5.29. Het woord is nu aan fractievoorzitter Boon van de fractie van Wat Wassenaar Wil.

De heer **Boon**: Ja voorzitter, eerst even terugkomen op de reactie van het college op een aantal punten. Met name het punt wat wethouder Blommers nadrukkelijk benaderde vanuit een langetermijnperspectief is de bezuiniging die beoogd is als efficiëncyslag bij Werkorganisatie Duivenvoorde van € 500.000,00 vanaf 2019. Dat is het resultaat van minder fietsen en minder kantines en what so ever. Als je een snel rekensommetje maakt, ik heb hem net gemaakt, maar u

mag hem ook maken, want u bent heel handig in cijfers, heb ik gezien. U mag van mij uitrekenen hoe veel er per week gefietst wordt voor dat bedrag en keer twee, want in Voorschoten staat hetzelfde bedrag op de begroting. Als u dat mij wilt geven, dan kunt u ook uitrekenen hoe veel fte's dat zijn. Volgens mij gaan we dan meer fietsen dan een dag duurt. Dat is even als representatie dat de onderbouwing mager is. Dat snap ik ook wel, want het is lange termijn. Ik denk dat het vooral zaak is om ons daar niet rijk in te rekenen, maar rekening te houden met grote tegenvallers in dat opzicht. Een gebouw kan wel eens veel duurder zijn, want als je toch aan het rekenen bent, dat doe ik graag, en dan bedenkt wat je moet gaan huren voor 300 medewerkers die een bepaald oppervlak hebben voor een kantoor en je neemt er de algemene ruimte bij, ik kan u verzekeren, dan zit u heel dichtbij het bedrag dat u nu denkt te gaan bezuinigen, nog los van het feit dat u dat moet gaan afzetten tegen de huidige bouw. Ik heb vier minuten, ik heb dus expres weinig moties en amendementen gemaakt. We hebben er vijf in totaal en eigenlijk is vooral zaak dat we met elkaar tot een begroting komen, maar ook de afspraken daarvoor in een Kadernota, waarin we met elkaar de richting gaan bepalen. Dat is eigenlijk de eerste motie die ik heb gemaakt. Die leidt er vooral toe dat we met elkaar in gesprek gaan, college en raad. Ik stel dan voor om een raadscommissie daarvoor in te schakelen om te kijken op welke manier de Kadernota een goede invulling kan vormen. Tafeltjes zijn prima, we zitten volgens mij al jaren aan tafeltjes waarbij ik denk dat we meer efficiency krijgen, als we het toch over efficiency hebben, als we daar ook kijken wat voor structuur daar het meest handig is. Wat willen we bereiken met een Kadernota, wat willen we voor randvoorwaarden, zonder dat we in al die losse getalletjes gaan zitten wroeten op dat moment. Daar hebben we de begroting uiteindelijk voor. Vooral: hoe komen we met elkaar tot een evenwichtige begroting en hoe kunnen we dat met elkaar ook tot een gedragen stuk maken. Ik denk dat dat essentieel is, zeker voor de komende periode, dus dat is de eerste motie die ik op tafel leg en die ondertekend is inmiddels, waarin dus aan het college voorgesteld wordt om een plan van aanpak te maken voor het begin van het volgende jaar om met elkaar om tafel te gaan, niet tafeltjes, maar in ieder geval in gesprek te gaan als raad met het college om de uitgangspunten helder te krijgen. Hoewel vorig jaar de Kadernota heel illustratief was; we hebben heel veel getallen voorbij zien gaan, denk ik dat het essentieel is dat we het eens zijn over de structuur van welke richting we op willen en welke knoppen we gaan draaien. Dat is dus de eerste motie. De tweede die krabbel ik ook meteen. Die heeft betrekking op de ozb, vanzelfsprekend. Zoals ik in mijn inleiding aangaf, kunnen wij ons niet vinden in de relatie tussen de afvalstoffenheffing, rioolheffing en de ozb. In feite komt het erop neer dat de ozb gebruikt wordt om een tekort te dekken en als er een tekort is, denken wij dat we dat op een andere manier zouden moeten doen. Over de ozb hebben wij afspraken gemaakt in het verleden, ook in het coalitieprogramma, en wij zouden die post dus geschrapt willen hebben tot de normale inflatiecorrectie en de dekking zouden wij willen zoeken in de post externen die is voorzien in de begroting. Ik heb geen antwoord gekregen op mijn eerste termijn, mijn conclusie dat als ik 10% van de loonsom zie staan op externe inhuur en dat komt op € 1,5 miljoen, denk ik dat daar voldoende ruimte in zit, nog los van het feit dat door de fusie van de ambtelijke werkorganisatie, om zelf een aantal dingen uit te zoeken en de inhuur van externen alleen in specifieke gevallen noodzakelijk moet zijn waar specifieke kennis aan de orde is. Wij zien daar alle aanleiding om op die post een bezuinigingsronde te maken. De integratie-uitkeringen van het Sociaal Domein worden nu in de algemene middelen geschoven en wij willen dat beschikbaar houden voor het Sociaal Domein. Dat is een amendement dat wij daarvoor ingediend hebben, dat daar ook bij komt. Dan heb ik nog een amendement dat slaat op één bestemmingsplan. Wat ik heb aangegeven in de inleiding is: doe dat niet nu. De Omgevingswet is daar ook geen aanleiding voor. De Omgevingswet zegt meer dat je eerst je visie op orde moet hebben voordat je aan een plan begint. Ik denk dat het in dit proces waarin we zitten met de structuurvisie raadzaam is dat we die eerst op een goede manier afronden met alle projecten die daarin zitten, zodat je ook op een goede manier een bestemmingsplan kan vormgeven. Op het moment dat je dat andersom doet, loop je heel veel risico en ga je de verkeerde kant uit en dat is zonde van de tijd. Ik denk dat het zaak is om de energie vooral te richten op de zaken die gestart zijn en die goed afgerond moeten worden, in plaats van dat er twee dingen afgerond moeten worden en beide zaken niet goed gaan. Dan als amendement heb ik er nog één. Het doelgroepenvervoer hebben we een aantal jaar geleden ook al aan de orde gehad, zoals ik zei. Dat kan efficiënter. Er zijn toezeggingen gedaan door de toenmalige wethouder om te kijken op welke manier dat ook bereikt kan worden, verschillende vervoersmethodieken en groepen die bezig zijn op dat traject. Dat is dus de andere motie, om daar een slag in te maken. Dat was het.

De **voorzitter**: Dank u wel. Het was een beetje lang, maar u had ook een heleboel moties en amendementen, die maken deel uit van de beraadslaging. Aan het woord nu mevrouw Kernkamp, D66, voor haar tweede termijn.

Mevrouw **Kernkamp**: Dank u wel, voorzitter. Dank ook voor de beantwoording in de eerste termijn met heldere reacties op alle vragen die zijn gesteld. Mijn 'kortom' halverwege mijn verhaal is eigenlijk wel concluderend in andere verhalen, dat je structureel evenwicht in de begroting wil bewaren. Dan moet je dus in 2017 aan de slag met een aantal bezuinigingen, op korte termijn opbrengsten realiseren waar we voorstellen voor hebben gedaan en op langere termijn waarborgen. Graag herhaal ik de woorden van het CDA, dat het prachtig is dat we sinds jaren de eerste echte lastenverlichting voor de bevolking realiseren. Hear, hear, zou ik zeggen. Een aantal vragen van D66 zijn niet beantwoord in de eerste termijn en daar wil ik graag toch nog even aandacht voor vragen. Het zijn wellicht details in de begroting, maar ik zou daar toch wel echt een reactie op willen. De eerste ligt in de energie- en telefooncontracten, of eigenlijk in de contracten in het algemeen, met name op energie. Daar besteden we een flink bedrag aan per jaar. Zeker met alle plannen die op klimaat liggen, zag ik dat er een bescheiden inboeking werd gedaan om daar op in te lopen, maar ik denk dat je op het contract zelf ook al heel veel kosten kunt wegpoetsen. Ik wil daar graag een reactie op, maar ook op telefoon en andere zaken. Facilitair, ter ondersteuning van de gemeente en bestuur, zijn er vast ook wat contractonderhandelingen te doen. Dan over de regisseursfunctie van de gemeente. Zoals ik al zei, D66 heeft vorige keer ook al aangegeven dat we het goed vinden dat er veel meer samengewerkt wordt met de bevolking, dat je als gemeente niet alles moet gaan bepalen van bovenaf, maar dat je juist gezamenlijk op moet trekken. Maar ik mis hier echt samenwerking met de regio zoals in het plan voor toerisme naar voren wordt gebracht en ook met het bedrijfsleven. We hebben echt een belangrijk deel bedrijfsleven in Wassenaar waar je samen mee op kunt trekken, publiek-private samenwerking heet dat. Ik ben het woord niet één keer tegengekomen in de begroting. Met name op het verzamelgebouw, grote projecten voor wijken, zelfs op sport, op klimaat en duurzaamheid kun je het bedrijfsleven veel meer inzetten. Ik wil echt met u in gesprek hoe we dat vorm gaan geven. Dan kom ik ook even zijdelings op dat onderzoek naar de behoefte aan dat verzamelgebouw of aan bedrijfsruimte. Daar wil ik ook nog graag een reactie op. Er staat in de begroting dat we daar onderzoek naar gaan doen. Ik wil graag de toezegging dat we dat helemaal niet hoeven te doen, dat we gewoon met het bedrijfsleven samen optrekken en met Leiden en Den Haag voor de goede voorbeelden vragen. Ik geef u zo graag allemaal namen met wie ik heb gesproken in de omgeving die ons daar heel graag bij willen helpen. Zo ook voor de Wassenaarse gasfabriek, de Westergasfabriek. Ik blijf hem graag zo noemen. Het gebouwtje doet me er erg aan denken, ik zie De Wereld Draait Door er al opnemen en uitzenden. Natuurlijk ben ik heel blij dat we binnenkort plannen tegemoetzien met het havengebied. Ik wil heel graag onderstrepen dat wij de oproep hebben gedaan dat we ook echt de bevolking en ondernemers daar direct bij willen betrekken. Ook hierin bieden we graag onze hulp aan. Handen zijn toegereikt om dit gezamenlijk op te pakken. Over het verkeer. Ik ga er toch nog heel even over door, over het Rozenplein, want in het onderzoek van Rijkswaterstaat, waar ik nog even aandacht heb gevraagd voor andere dingen die zijn toegezegd, toch nog even aandacht voor de uitvoegstrook vanaf de N44. Als je vanuit Leiden Wassenaar in komt rijden kun je pas op een heel laat moment aangeven dat je naar Wassenaar wilt, rechtsaf. Kan dat streepje niet wat verlengd worden, zodat je wat ruimte creëert in de splitsing voor mensen die naar Den Haag gaan en mensen die naar Wassenaar gaan? Graag hierop uw reactie. Het Talentum. Alvast een voorschot: bezuiniging op subsidies gaan wij absoluut niet ondersteunen en zeker niet op het Talentum. Een prachtig instituut dat pas net is begonnen, waar ongelooflijk veel activiteiten worden gedaan en waar we trots op zijn dat dat zo gebeurt. Natuurlijk evalueren, maar je bent net begonnen, we gaan het niet nu al afbreken. Wel wil ik graag dat gesprek en ook daarvan graag de hand. Ik wil graag het gesprek met het Talentum en de scholen om te kijken hoe je daar dingen in elkaar kunt passen, want je ziet buitenschoolse activiteiten ontstaan op scholen, omdat ouders van kinderen daar behoefte aan hebben, maar het Talentum is daar een prachtige aanvulling op. Volgens mij kan het nog veel meer ineengesmolten worden. Dan de jeugdgemeenteraad, jeugdgesprek. Er is aangegeven dat hier iets is uitgestuurd aan de jeugd. Wij vroegen ons af of dat ook aan de scholen is rondgestuurd, want we hebben daar via middelbare scholieren in ieder geval niets over gehoord. Dan kom ik toe aan de moties en amendementen. Het eerste amendement is inderdaad, zoals aangegeven, door de coalitie ondersteund. Het gaat erom dat we die ozb-verhoging willen wegpoetsen, dus absoluut niet meenemen in de begroting. We hebben met de Jaarrekening 2015 een bedrag voor vastgezet voor frictiekosten. Nu nemen we in deze begroting al € 2,5 miljoen voor frictiekosten, dus lijkt me dat die € 715.000,00 weer terug kan vallen in de algemene reserve en we hebben voor de dekking van die € 360.000,00 een voorstel gedaan van een aantal bezuinigingsposten. Uiteraard gaan we graag in overleg. Als u zegt 'deze passen niet, maar we komen wel tot het bedrag van € 360.000,00', heel graag. Ik dien hem nu in namens D66, CDA en hij is mede ondertekend door Passie voor Wassenaar, GroenLinks, PvdA. Dan heb ik nog een drietal moties. Een motie over de accommodaties, van de opbrengst die in 2020 op de begroting staat, willen wij verzoeken of die naar 2019 kan. Dan over de onderwijshuisvesting, zoals aangegeven, een integraal huisvestingsplan, ook al eerder aangekondigd. Over meer met mensen, minder met papier willen wij heel graag, ik heb het ook al eerder gehoord, we willen gezamenlijk

optrekken met de ambtelijke organisatie maar ook zeker presidium daarin een rol geven, over hoe je zowel via de raad als via de ambtelijke organisatie die efficiëncyslag kunt maken. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Een beetje over de tijd heen, maar u legt het al uit. De heer Paulides, fractie DLW, tweede termijn.

De heer **Paulides**: Ja, dank voorzitter. Ik ga het niet zo lang maken. Ik heb veel gehoord, ik heb ook veel niet gehoord en ik heb dingen gehoord die ik eigenlijk nog niet helemaal wist. Laat ik beginnen met de motie die ik had ingediend over de beheersverordening. Daarover heb ik van wethouder Maat nog niets gehoord, maar ik neem aan dat die zo gaat reageren. Over de motie met de Sportnota heb ik een kort gesprekje gehad met mevrouw Zweerts de Jong. Inmiddels begrijpt ze de bedragen, dat dat niet helemaal correct was. Als we besluiten nemen, moeten we goede besluiten nemen en het tweede punt wat ook nog speelde was dat er nog geen besluit over genomen was. Ik wilde eigenlijk mijn eerste motie wijzigen in de dotatie naar nul, omdat er een nieuw besluit genomen moet worden. Ik neem aan dat de wethouder daar zelf mee komt en er zal een aanpassing in het besluit moeten komen, want dit was niet goed. Dan de wethouder Financiën. Ik krijg eigenlijk antwoorden waar ik niet veel mee kan. Er moet een potje ingesteld worden omdat er achterstallig onderhoud is voor de Warenar en vervolgens wordt gezegd dat er geen geld is voor de Warenar. Dat is een beetje tegenstrijdig. Accommodatiebeleid, ik ben blij dat het er aan gaat komen. Dat is dan de volgende wethouder, maar dat komt er tussendoor. De stichting van de landgoederen. Ik laat me verrassen, maar ik heb wel mijn bedenkingen of dat de juiste structuur is om de landgoederen te beheren. Dan het laatste punt, dat ging over de productbegroting met de saldi. Ik heb er een paar keer naar gevraagd, ik heb ook een vraag gesteld bij de jaarrekening 2016, 2017 en de begroting 2018, of we daar de productbegrotingen bij konden krijgen. Dat zijn de onderleggers waardoor je kunt zien hoe je tot de saldi gekomen bent. Als je dat hebt als raad, dan kun je ook zien waar de besparingsmogelijkheden zijn. Ik vind het echt essentieel, ik heb het een paar keer gevraagd en er geen antwoord op gekregen. Misschien kan ik daar alsnog antwoord op krijgen. Dan het laatste verhaal over die huisvesting, die frictiekosten gaan echt over personeel. Frictiekosten van de werkorganisatie, daar geven we een zak met geld aan. Dat is een gemeenschappelijke regeling, daar hebben we eigenlijk niet veel over te zeggen. Het is de zak met geld die we geven en ik vind het nog steeds heel gek dat die frictiekosten dan op deze manier in onze begroting terechtkomen en niet via de begroting van de werkorganisatie. Wat dat betreft handhaaf ik ook dat amendement. Dat was het, dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Keurig binnen de tijd, mijnheer Paulides. Dan is nu het woord aan de heer Weyn voor de tweede termijn van de kant van de fractie van Passie voor Wassenaar.

De heer **Weyn**: Ja dank u. Ik wil ook de wethouder bedanken voor zijn antwoord en ook voor zijn optimisme. Ik heb verder eigenlijk niet zo heel veel nieuws gehoord, behalve aansluiting op het verhaal van mijnheer Van Noort over potjes. Daar wil ik alleen een opmerking over maken, dat niet alle potjes hetzelfde zijn. Op alle potjes past een deksel, maar als je een potje hebt waar je spaart voor een specifiek doel heet dat een voorziening en dat is iets anders dan een reserve. Maar goed, ik waardeer dat ook de wethouder streeft naar een structureel sluitende begroting. Wij zouden alleen toch wat geruster slapen als wij toch wat meer inzicht krijgen in met name de frictiekosten. Wat zit daar nu precies in, voor welke kosten ga je het gebruiken, wat is de doelstelling en wat is de beoogde besparing zodat we dat ook kunnen monitoren? Ik begrijp dat ook om redenen van presentatie, onder andere naar de provincie, u aan bepaalde beperkingen bent gebonden, maar het zou in ieder geval voor de raad heel nuttig zijn als we dat wat meer kunnen detailleren en ook kunnen zien of het verloopt zoals je gepland had. Hetzelfde eigenlijk voor accommodatie en meer met minder. Wat zijn nu de achterliggende plannen en onderbouwing, hoe hard zijn die en kunnen we dat monitoren? Uiteindelijk gaat in die frictiekosten toch € 3,2 miljoen, wat een aanzienlijk bedrag is. Verder heeft u ons enige tijd geleden een lijst gestuurd met alternatieve bezuinigingen. Wij zouden toch graag die lijst wat verder uitgewerkt en onderbouwd willen zien. Niet zozeer als 'dit moet u doen', maar als keuzes voor de raad om te beslissen dan is iets toch te prefereren boven het ingroeien. Ten aanzien van de beheerplannen is het in eerste termijn kip en ei genoemd. Op een vraag van de VVD werd gezegd dat het effect van de bezuinigingen op de beheerplannen nog niet geheel duidelijk zijn. Dat riep bij mij enige verwarring op, want ik had begrepen dat de beheerplannen juist tot een bezuiniging leiden. Misschien kunt u dat nog toelichten. Ik zou verwachten dat door de keuzes van de beheerplannen die door de raad gemaakt zijn deze getallen er uit komen. Als het andersom is, dan geeft me dat wat minder vertrouwen over dat die beheerplannen ook tot deze uitkomst zullen leiden. Een punt dat wat minder financieel is, maar waar ik me wel enigszins aan gestoord heb in de begroting is het onderwerp risicobeheersing. Daar staan percentages die mij vreemd voorkomen, waarvan ik hoop dat ze een andere achtergrond hebben dan wat ik er uit lees. Als ik er als voorbeeld een neem op bladzijde 151: '90% kans op

grote afwijkingen van beheer- en onderhoudskosten kapitaalgoederen', dan denk ik dat we hier niet over risico's praten maar over calamiteit. Dat geldt ook voor een aantal andere punten. Het is genoemd bij de technische begroting, dus ik neem aan dat dit misschien anders gelezen moet worden. Mijnheer Paulides noemde al die Sportnota. Eigenlijk is hier de onduidelijkheid waar we daar nu mee staan. Er is onduidelijkheid over de bedragen geweest. De vraag hier is ook: moeten we daar nog amendementen voor indienen om dit in te stellen, als dit inderdaad de bedoeling is als we het bedrag voor de Sportnota willen instellen? Het is dus eigenlijk meer: moet dit geformaliseerd worden of is het voldoende dat het in de begroting staat? Hiermee zou ik willen afsluiten.

De **voorzitter**: Ook een beetje lang, maar welwillende stemming. We houden de vaart erin. Ik geef het woord aan de fractie van Hart voor Wassenaar. De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ik was de volgorde kwijt. Voorzitter, dank u wel. Ik was enigszins geprikkeld door de vraag van mevrouw Kernkamp over welk plan enzovoort. Toen ik vanmiddag naar huis ging, schoot mij even te binnen dat bij de begroting van 2014 Hart voor Wassenaar een motie heeft ingediend om € 300.000,00 meer uit te geven aan groen. Ik weet niet of iemand zich dat nog herinnert, maar ik herinner me het nog heel goed. Die motie is niet aangenomen. Vervolgens hebben we in de uitvoering gezien dat die perfect is uitgevoerd. Het is echt heel goed. Ik ben daar heel trots op, over plannen en uitvoering gesproken. De tweede vraag was, ik zie mevrouw Van Eekelen nog opspringen en die zegt 'mijnheer Hendrickx, hoe denkt u die € 300.000,00 te dekken'. Toen kwamen we met het idee van de toeristenbelastingverhoging, die zou € 300.000,00 opleveren, maar die werd afgeschoten. Daar hadden we minder last van. Dat is overigens de laatste keer tot vandaag geweest dat er gevraagd werd om een dekking voor een uitgavevoorstel in deze raad. Ik heb een paar maanden later met veel enthousiasme de motie ondersteund om tot voetbalkooi te komen en als we praten over uitvoering: waar is de voetbalkooi? Maar daar laat ik het even bij voor wat dat betreft. Een ander punt. Hart voor Wassenaar heeft geen moties en geen amendementen. We zitten met negen partijen hier en in de aanloop hier naartoe hebben we daar overleg over gehad en we verwachten eerlijk gezegd dat een hele hoop dingen de revue zouden passeren. Dat gebeurt ook. Er is een punt waarbij ik steeds meer moeite heb. Dit is mijn derde begrotingsbespreking en ik was daarom ook echt helemaal verheugd, net als vele anderen, over het voorbeeld dat de heer Van Noort aandroeg. Daarmee raak je echt de spijker op de kop. Het gaat om cash. Punt. Als je geen cash hebt, moet je of harder werken of je moet gaan lenen. U weet, alles overziend, de eerste ronde meegemaakt hebbende en nu de tweede, zijn er een heleboel vragen die overblijven. Ik ben er zelf van overtuigd dat we volgend jaar weer een mooi Wassenaar hebben en er heel veel dingen gebeuren, maar er is één zaak waar ik niet aankom. Zoals u weet vraag ik ieder kwartaal bij de kwartaalrapportage wat de bankstand is op het eind van dit jaar. Bij de laatste opgave staat aangegeven dat de bankstand aan het eind van dit jaar € 11.283.000,00 zal zijn. Dat zijn de woorden van de wethouder zelf. Dat is overigens een verbetering ten opzichte van de € 6 miljoen die het kwartaal daarvoor als eindstand werd aangegeven. Mijn eerste vraag is toch: hoe kan het dat die prognose met € 5 miljoen is afgenomen en zijn dat uitgestelde kosten voor volgend jaar? Dat is één. Twee: als je het vergelijkt met de bankstand eind 2015, die was € 16,7 miljoen. Een simpele rekensom levert op dat je in een jaar tijd € 5,5 miljoen cash out hebt zien gaan. Dat is een niet gering bedrag. We kunnen praten over sluitende boekhoudingen, maar als je aan het begin van het jaar een aantal centen op de bank hebt staan en aan het eind van het jaar € 5,5 miljoen minder, dan gaat het ergens over. Het tweede, ik neem dat mee naar het volgende punt, ik heb nog een minuut. Ik moet zeggen: eigenlijk is dit fantastisch. Dit is in één oogopslag de begroting. Ik heb de begroting van 2016 naast die van 2017 gelegd en dan zie je, dan zal de begroting van 2016 wel afwijken van uiteindelijk de realiteit van 2016, dat de uitgaven stijgen van € 57,9 miljoen naar € 62,7 miljoen. € 4,8 miljoen meer uitgeven. We hebben ook vastgesteld dat de inkomsten vlak zullen zijn, iets zullen toenemen, en met het amendement van vandaag zal die toename waarschijnlijk wat minder zijn. Dat betekent dat als je op een werkelijkheid van dit jaar, namelijk het achteruitgaan van de bankstand met € 5,5 miljoen en de extra uitgaven van dit jaar met € 4,7 miljoen er nog een keer bij pakt, dat je dan volgend jaar een uitflow ziet van € 10 miljoen euro. Dan wil ik niet meer praten over € 2,5 miljoen dekking uit de algemene reserve, maar er gaat gewoon € 10 miljoen cash uit. Ik zou de vraag willen stellen aan de wethouder of hij het met deze rekensom eens is. Zo nee, of de wethouder dan op enig moment, dat hoeft niet per se vandaag, zich enigszins kan vinden in de rekensom.

De **voorzitter**: Mevrouw Kernkamp wil u een vraag stellen.

Mevrouw **Kernkamp**: Ja, dank u wel voorzitter. Ik blijf hier een beetje op doorgaan, want het valt mij op dat Hart voor Wassenaar altijd zit op die reserves, laten we lekker veel geld op die bank

hebben. Laten we dat vooral allemaal lekker sparen. Noemt u vooral een andere gemeente die geen schulden heeft en geen langlopende leningen. Ik daag u uit om met een andere gemeente te komen die zo een goede financiële positie heeft. Die reserves bouwen we ook op om dingen te doen voor het dorp en voor de bevolking. Het is leuk dat u kwam met het groen, dat hebben we in de beheerplannen opgelost. Daarom nogmaals de vraag, nogmaals de uitdaging: wilt u dan echt die reserves gewoon allemaal op de bank zetten en daar lekker op zitten? Wat is úw oplossing voor die € 30 miljoen die we hebben?

De **voorzitter**: De vraag is helder. Mijnheer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ja voorzitter, ik heb het vanochtend in de eerste termijn al gezegd en ik herhaal het weer even. Hart voor Wassenaar was zich in 2014 bewust van de toentertijd relatief degelijke financiële positie van Wassenaar, maar we waren er toen ook al van overtuigd dat er tekorten waren. Vanochtend is het een niet op de balans staande schuld genoemd van achterstallig onderhoud en nog een aantal andere zaken. We weten gewoon een aantal dingen nog niet en die moesten in ons beeld eerst in beeld worden gebracht voordat je werkelijk kunt vaststellen wat je reserves zijn. Als dan op enig moment de omvang van de werkelijke reserves is vastgesteld, moet je praten over de gewenste omvang van die reserves en aanwending van de overtollige reserves. Hart voor Wassenaar heeft er nooit voor gepleit om reserves aan te houden of bankgelden aan te houden uit hoofde van het aanhouden van die bankgelden. Hart voor Wassenaar heeft altijd bepleit dat je op een verstandige manier met overtollige middelen om moet gaan en Hart voor Wassenaar heeft ook altijd aangegeven dat bankgeld lange tijd rendement heeft opgeleverd dat bijdroeg aan de inkomsten van deze begroting en die zijn weggevallen en komen nooit meer terug omdat de cash er niet meer is. Voor de duidelijkheid: Hart voor Wassenaar heeft nooit gezegd dat je € 100 miljoen op de bank moet hebben en als het er staat dat je er met je vingers af moet blijven. Dat hebben we nooit gezegd. We hebben geld op de bank, dat overigens niet van spaargeld afkomstig is, maar van de verkoop van de aandelen NUON, één klap in één keer in 2009. Dat wordt er heel snel uit gefietst. Wij zijn niet voor het aanhouden van grote hoeveelheden bankgelden. Het moment dat je jarenlang rendement hebt van die bankgelden en de rente gaat omlaag of de bankgelden gaan weg, dan weet je dat je als gemeente inkomsten ziet wegvallen en dat zul je op de een of andere manier moeten aanpakken. Wat we nu zien, simpele optelsom, ik kan het helemaal verkeerd zien, maar ik denk het niet, is dat we volgend jaar gewoon € 10 miljoen van de bankrekening moeten afhalen om de gemeente draaiende te houden. Dan is denk ik het geld heel snel op als je op die manier doorgaat, want je kunt het niet zonder meer stoppen. Dat was als ik het goed heb, mijn verhaal. Ik pleit dus voor een serieus niveau van realisme ten aanzien van onze financiële situatie. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Hendrickx, Hart voor Wassenaar. Het woord is aan de heer Van Sloten, GroenLinks, voor zijn tweede termijn.

De heer **Van Sloten**: Dank, voorzitter. Iedereen begint met 'ik ga het kort houden' en gaat dan toch over zijn tijd heen. Ik ga het lang maken en dan houd ik het kort. Ik heb vier amendementen die ik in ga dienen, die wilde ik even langslopen en toelichten. Het eerste amendement is de inflatiecorrectie naar nul zetten. Dat betekent dus de uitgaven van de gemeente, niet de inkomsten. Het gaat echt alleen om de uitgaven. Het totale bedrag dat we daarmee kunnen beïnvloeden is € 7 miljoen blijkt uit antwoorden van de ambtenaren. Trek je daar de subsidies vanaf dan kom je op een bedrag van ruim € 3 miljoen. Daarvan zeg ik: dat zetten we op nul. Dat levert een klein bedrag op, maar het gaat om het signaal. Dan hoor ik de wethouder zeggen: daar zit geen plan achter. Dan denk ik: dat is nogal lef om dat te zeggen als je zelf met een bezuiniging komt waar ook geen plan onder zit. Dit gaat wel een concrete bezuiniging opleveren in 2017 al. Die dien ik ook in bij dezen. Dan een ander amendement dat zegt heel kort: beslispunt 4 van het raadsbesluit komt te vervallen. Daar staat simpelweg dat er een aantal moties en amendementen zijn afgedaan. Die zijn in mijn ogen niet afgedaan, dus die moeten uit het raadsbesluit verdwijnen. Dan heb ik nog een amendement om de overschotten in de begroting, € 70.000,00, € 80.000,00 de eerste drie jaar, af te trekken van het bedrag van de frictiekosten dat we nu instellen. We hoeven niet een overschot te projecteren als we dat zelf betalen met onze reserve. Dan het amendement over de toeristenbelasting. Dat lijkt me een hele simpele. Dat gaat ook om een vrij klein bedrag. Als we daar 3% bij doen, zeg dat het € 25.000,00 oplevert, als we dat inzetten voor de handhaving dan zien we daar wat van terug. Het gaat dus om een klein bedrag. Daarmee wil ik mijn bijdrage afsluiten.

De **voorzitter**: Dank u wel voor uw beknopte bijdrage en voor uw amendementen. Die maken nu deel uit van de beraadslaging. Dan als laatste deze ronde, last but not least, de heer Van Noort van de fractie van de Partij van de Arbeid.

De heer **Van Noort**: Ja, dank u wel voorzitter. Eerst de opmerking dat de heer Weyn ook namens de PvdA gesproken heeft zojuist in de tweede termijn, waarmee ook aangetoond kan worden dat samenwerken ook best wel tot iets goeds kan leiden. Sommigen betwijfelen dat nog. Eerst dank aan het college voor het uitgebreide antwoord en ik denk inderdaad dat het best wel eens een applausje waard is voor de hele raad om te laten zien dat wij in deze jaren burgers een lastenverlaging aan kunnen bieden. Ik denk dat iedereen met opheffen hoofd bij de Langstraat boodschappen kan doen en vooral die boodschappen uitdragen naar de mensen lijkt mij heel verstandig. Dan die potjesdiscussie van mijn moeder. Ik kreeg even het idee dat ik ervoor zorgde dat iedereen het ineens ging snappen allemaal. Dat gold ook voor de wethouder, want inderdaad, mijnheer Weyn zei terecht, je moet voorzichtig zijn met die potjes, want het is wel spaargeld en niet reservegeld waar je uit put. Even nog in de richting van de VVD, die heeft mij enigszins teleurgesteld in de publicaties. Er wordt duidelijk gesteld: je moet snijden in eigen vlees, je moet krachtadig zijn, en dan opeens gaan we zeggen 'een club als Talentum, ach, daar halen we maar wat weg'. Ik noem dat snijden in een ander zijn vlees. Dat terwijl juist zo een organisatie bezig is om hele goede zaken voor onze kinderen te doen, om dan ineens te zeggen 'dan ga ik daar wel bezuinigen'. Jammer.

De **voorzitter**: Ik geloof dat mevrouw Klaver hier op wil reageren.

Mevrouw **Klaver-Bouman**: Dank u wel, voorzitter. De heer Van Noort, ik wil u mijn reactie niet onthouden. U weet, bij Talentum is ons punt eigenlijk altijd: Talentum moet verbinden en niet doen. Daar blijven we bij en we zien graag nog een keer de discussie tegemoet, samen met D66, dat we moeten focussen op activiteiten die verbinden met de sportverenigingen en de scholen en dat Talentum niet zelf uitvoert. Als je daar op focust, denk ik dat je al een goede bezuiniging te pakken hebt. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Noort, gaat u door.

De heer **Van Noort**: Ik kan hier wel op reageren dat we het hier fundamenteel oneens zijn met elkaar, maar het blijft een feit dat u in een publicatie gezegd heeft 'wij zullen een alternatief neerleggen, keihard snijden in eigen vlees'. Voorzitter, ons amendement, daar kom ik nog even op terug, de jeugdsubsidie voor de sport. Ik heb het denk ik wel duidelijk gemaakt dat dat juist wat is om preventief goede zaken te doen voor onze kinderen om te gaan sporten. Ik zou dan ook graag brede steun willen vragen, ook over de WMO-gelden, waar wij van zeggen: je kunt wel bezuinigen of gelden vanuit de WMO gebruiken om een dekkingstekort af te vinken, maar je loopt altijd het risico dat je de zwakkeren in de samenleving raakt en ik denk dat we dat niet moeten willen, niet moeten doen.

De **voorzitter**: Mevrouw Kernkamp.

Mevrouw **Kernkamp**: Ja dank u wel. Ik wilde nog even ingaan op de jeugdsubsidies. Uiteraard gaan we graag in op de oproep van de sportverenigingen om dit te herstellen. Mijn vraag aan de PvdA: heeft u er in de dekking wel rekening mee gehouden dat er in het subsidiebeleid ook heel specifiek genoemd is dat het gaat om alle kinderen die meer gaan sporten en meer gaan bewegen en zo nee, kan er dan met het ambtelijk apparaat in overleg met het college rekening mee worden gehouden dat we wel expliciet die jeugdsubsidies voor dat doel apart zetten en dat we daardoor die andere subsidies op een andere manier benoemen?

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Van Noort.

De heer **Van Noort**: Ik denk dat u die vraag beter aan de wethouder kunt stellen. U haalt nu denk ik veel dingen door elkaar heen. Wij willen een jeugdsubsidie voor de sport om ervoor te zorgen dat de contributies laag blijven bij de verenigingen en dat het heel aantrekkelijk wordt voor kinderen om te bewegen en in die zin voor hun gezondheid bezig te zijn.

De **voorzitter**: Nog een keer mevrouw Kernkamp.

Mevrouw **Kernkamp**: Dat is duidelijk ook het uitgangspunt in de hele hervorming van het subsidiebeleid, dat je voor sportsubsidies alleen in aanmerking komt als je kunt aantonen dat kinderen daardoor substantieel meer gaan bewegen. Het uitgangspunt is hetzelfde, ik wil u heel graag steunen in deze jeugdsubsidie, ook omdat de sportverenigingen daar om vragen. Wij willen heel graag de jeugdsubsidies op die manier weer instellen, dat je dat doel sneller bereikt omdat het voor sportverenigingen blijkbaar niet duidelijk is hoe het zit binnen het subsidiebeleid. Dan moet je

dat deel dat binnen het subsidiebeleid daarvoor was gereserveerd omdopen tot jeugdsubsidies. Dat wil ik dan wel graag terugzien in de motie.

De **voorzitter**: Uw vraag is helder en het is aan de heer Van Noort om nog even na te denken of hij dat zelf dan wel met de wethouder oplost.

De heer **Van Noort**: We hebben niet gezocht binnen het subsidiebudget, wij hebben het samen met de ambtenaren en de wethouder gezocht in andere programma's om niet gebruikt geld te besteden voor de jeugdsubsidie. We zijn er overigens niet helemaal in geslaagd, als u het goed leest. Het was allemaal zo uitgemolken, de laatste € 4.000,00 konden we niet vinden, maar we hebben er bewust voor gekozen om het niet uit de bestaande subsidies weg te snijden maar om andere wegen te zoeken om die financiering mogelijk te maken. Overigens denk ik dat we er niet fundamenteel anders in zitten.

De **voorzitter**: Gaat u door.

De heer **Van Noort**: Ik stop gelijk, voorzitter.

De **voorzitter**: Binnen de tijd. Dank u wel. Dan zijn we klaar met de tweede termijn van de raad. Er staat nu een schorsing van een uur. We zullen proberen dat iets sneller te doen. Ik kan niet helemaal beloven of dat lukt. De vergadering is geschorst voor maximaal een uur.

Schorsing

Tweede termijn college

De **voorzitter**: Dames en heren het is 17.00 uur. We gaan de behandeling van de begroting hervatten. Wilt u allen gaan zitten? Na de tweede termijn van de kant van de raad is thans aan de orde de tweede termijn van de kant van het college. Ik stel u voor om na de tweede termijn van het college zo mogelijk direct over te gaan tot besluitvorming. Het college is er klaar voor, uw voorzitter is er klaar voor en u bent er ook klaar voor. Daarna wacht ons een heerlijke bak Chinees. Ik geef graag het woord aan de wethouder Financiën, de heer Blommers, voor zijn reactie in tweede termijn. Wellicht kan ook iemand de griffier opsporen, dan wel de plaatsvervangende griffier. Op vrijwillige basis. Dank u wel mevrouw Klaver.

Wethouder **Blommers**: Ja, dank u wel. Een aantal vragen is blijven liggen uit de eerste ronde. Ik begin praktisch gezien even met de vraag van de heer Weyn omdat die op de iPad staat en dan kan ik de iPad terzijde leggen.

De **voorzitter**: Mijnheer de wethouder, kunt u iets duidelijker spreken?

Wethouder **Blommers**: Ja voorzitter, dat kan ik zeker. Mijn termijn begin ik even praktisch gezien met de beantwoording van de vragen van de heer Weyn, gezien het risico dat mijn iPad anders hier van tafel schuift aanwezig is. De heer Weyn vroeg nog hoe dat precies zat met de risico's en de percentages op pagina 51. De risico's zijn verdeeld in een aantal klassen. Binnen zo een klasse staat hoeveel en hoe vaak iets voorkomt gedurende een jaar. Een overschrijding, een onderschrijding en wat is daar het referentiebeeld van. Hoe vaak komt iets voor. Sommige risico's komen eens in de tien jaar voor. Sommige komen een keer in de twee tot vijf jaar voor. Het levert een percentage op en dat percentage wordt vervolgens gebruikt om die risico's door te vertalen in hoeveel financiële middelen nodig te zijn om te dienen tot die dekking. Dat staat eigenlijk ook in een van de schriftelijke vragen en is op die manier verwerkt. 90% risico betekent dat de kans dat binnen dat beleidsveld een overschrijding voorkomt eigenlijk een keer per jaar is. Daarbij is niet gezegd hoe groot die overschrijding is, maar wel dat het de kans van één is dat het een keer per jaar voorkomt in dat beleidsveld dat het een overschrijding geeft. Dat geeft die verschillende klassen in de risicodekking aan.

De **voorzitter**: Wethouder ik ga u vragen even pas op de plaats te maken, ik dacht dat de griffier of plaatsvervangend griffier next door was, op weg naar... Maar kennelijk is er nog even een kleine vertraging in de aankomst van de griffier en ik denk dat het niet ordentelijk is om door te gaan met vergaderen als we geen griffier of plaatsvervangend griffier hebben. Ik vraag u nog even letterlijk pas op de plaats te maken op dit ogenblik. Blijft u gewoon staan dan schors ik de vergadering voor een kort ogenblik.

Schorsing

De **voorzitter**: Dan geef ik nu het woord, na de hervatting van de vergadering, terug aan wethouder Blommers.

Wethouder **Blommers**: Dank u wel voorzitter. Ik heb veel constructieve bijdragen gehoord in de termijnen van de raad. Daar ben ik erg blij mee. Dat duidt toch aan dat we gewoon weer die samenwerking op een goede manier ook in dit vak en in de begroting van 2018, de rit daarnaartoe gaan oppakken. Een aantal amendementen en moties zijn daarop ingediend. Ik vind het heel positief en we zullen die als college ook ondersteunen en onderschrijven, maar daarop komen we bij de stemmingen. Een aantal technische vragen is blijven liggen in de eerste termijn, daar wilde ik eerst op ingaan. Het CDA vroeg nog welke inkomsten zijn de € 625.000,00 die bij dat economisch beleid staan. Dat is de toeristenbelasting. In het huidige BBV moeten we die bij dat beleid onderbrengen. Dus daar hebben we niet meer de keuze die we vroeger maakten dat we dat gewoon bij de belastinginkomsten zetten. Dat maakt het erg zichtbaar en transparant. D66 noemde terecht nog en excuus dat ik daar in de eerste termijn niet wat aandacht aan heb besteed, de samenwerking in de regio op economisch en toeristisch gebied. Nu zijn we met een aantal initiatieven bezig om de samenwerking op dat gebied op te pakken. Onder andere binnen de MRDH op het gebied van toerisme. Ook samen met Voorschoten op het gebied van toerisme. Met het economisch beleid kijken we natuurlijk ook vrij in de regio om ons heen. Een bedrijfsverzamelgebouw, feitelijk in de Hofkamp, is aanwezig. Ook regionaal onderzoek geeft aan dat de behoefte daar aan helaas niet zo groot is. In dat opzicht hebben we onderzoek gedaan om te kijken hoe de behoefte ligt.

De **voorzitter**: Een vraag van mevrouw Kernkamp.

Mevrouw **Kernkamp**: Ja, ik zou dat onderzoek wel eens willen inzien want ik zou wel eens weten wie er is onderzocht. Het gaat er meer om dat je initiatief vanuit de markt veel meer stimuleert. Er zijn legio voorbeelden in Leiden en Den Haag. Ik noem de Caballero Fabriek. Ik heb toevallig een gesprek gehad met Den Haag. Ze willen dat dolgraag ook in Wassenaar voortzetten en voor ons gewoon kijken wat er in de markt leeft en daar gewoon mee aan de slag gaan. Ik zou zeggen: kijk het aan.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Kernkamp. De wethouder.

Wethouder **Blommers**: Wat dat betreft vind ik het erg interessant, de suggestie die u doet om die gesprekken met Den Haag, Leiden en de ons omliggende gemeenten aan te gaan. Die zal ik ook in de komende tijd van harte aangaan en kijken of we iets voor Wassenaar kunnen betekenen, of we daar die katalyserende functie kunnen versterken om het economische beleid te verstevigen. DLW vraagt om de productbegroting. Met alle huidige stukken die voorliggen, heeft het college alles voorgelegd dat nodig is voor de beraadslagingen. We zien daarin geen noodzaak om ook de productbegroting voor te leggen aan de raad. Verder zijn de frictiekosten nog genoemd. Passie kwam daar mee, een aantal anderen ook. Waar bestaat dat uit? Frictiekosten zijn als je van situatie A naar situatie B gaat, dan zul je een bepaalde frictie moeten overbruggen. We gaan naar een situatie waarin we structureel zwaar bezuinigen. Frictiekosten zijn uiteraard bedoeld om werkendeweg naar die bezuinigingen toe te komen. Een heel concreet geval: het besluit dat u vandaag waarschijnlijk zult gaan nemen, naar ik hoop, is het vaststellen van de begroting. Daarin zit bijvoorbeeld een besparing op BplusC. BplusC is typisch zo een besparing waar ook personeelskosten mee gemoeid zijn en waar dus ook de frictiekosten weer aan vast hangen. De risico's op pagina 151 heb ik inmiddels behandeld.

Dan de moties. Laat ik vooral ingaan op het amendement van CDA en D66 waarin ze de ozb verhoging ongedaan willen maken en daarin een heel concreet rijtje noemen om op te bezuinigen. Het college heeft in de schorsing zojuist deze bezuiniging laten narekenen en gekeken hoe realistisch ze zijn. Op een aantal bedragen raden wij aan om dat amendement iets aan te passen zodat het wat beter werkbaar wordt en de uitvoerbaarheid verhoogd wordt. Daarbij raden wij aan om het eerste punt, de € 150.000,00 op geplande verkeersprojecten iets terug te nemen en daar € 100.000,00 van te maken. We raden aan om de € 75.000,00 uit de Sportnota niet op te nemen in dit rijtje. Als alternatief in dit rijtje op te nemen € 6.500,00 voor het schrappen van de laadpalen. Inmiddels is gebleken dat die laadpalen ons niet dat bedrag gaan kosten. Het bedrag kan vrijvallen uit de begroting. U kunt daar vrij strepen € 15.000,00 in de lobby van de N44. Dan gaan we de lobby niet met dat geld dan voortzetten. U kunt daar € 5.000,00 bezuinigen in de deskundigheidsbevordering sport en u kunt € 100.000,00 afkomen van het budget rechtskundige bijstand. Dat budget is in totaal € 154.000,00. Daarmee hebt u het amendement even dekkend als u zelf heeft, maar is de uitvoerbaarheid van het amendement voor het college vergroot.

De **voorzitter**: De heer Boon wil u een vraag stellen.

De heer **Boon**: Ja voorzitter. We hebben het amendement ook gelezen en de vraag waarom € 150.000,00 schrappen bij de verkeersprojecten. U stelt voor om het te verlagen naar € 100.000,00. Kunt u mij dan aangeven op welke projecten dat is?

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Blommers**: Dat is zo concreet, dan moet ik de portefeuillehouder Verkeer aankijken. Die € 150.000,00 zien we in ieder geval als onrealistisch en € 100.000,00 is als wel realistisch te benoemen.

De **voorzitter**: Kan de heer Boon die vraag misschien straks aan de wethouder Verkeer stellen?

De heer **Boon**: Het maakt me niet uit wie hem gaat beantwoorden. Ik denk dat het voor ons in ieder geval wel zal helpen bij de besluitvorming om te weten waar we het over hebben. Het is wel jammer dat u het dan zelf blijkbaar niet weet.

De **voorzitter**: Dan parkeer ik de vraag. De heer Van Sloten.

De heer **Van Sloten**: Wordt de post laadpalen verlaagd, geschrapt? Betekent het dat u vasthoudt aan een aantal laadpalen of dat we gewoon minder laadpalen krijgen?

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Blommers**: De nieuwe overeenkomst met laadpalen houdt in dat we wel die laadpalen krijgen, maar niet de bedragen ervoor hoeven te betalen, terwijl de bedragen wel in de begroting zijn opgenomen.

De heer **Van Sloten**: Dus als we het bedrag laten staan krijgen we meer laadpalen?

Wethouder **Blommers**: Nee. Als u dat bedrag laat staan dan zal het na verloop van tijd vrijvallen omdat we dat bedrag niet nodig hebben om dit beleid te realiseren.

De heer **Van Sloten**: In mijn beleving is het bedrag voor laadpalen. We hebben afgesproken zoveel laadpalen en daar hebben we dit bedrag voor. Mijn voorstel is om het bedrag te laten staan dan hebben we meer laadpalen. Er wordt veel om gevraagd en het is een goede investering.

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Blommers**: Zo werkt het niet helemaal, maar ik denk dat de wethouder laadpalen daar wat nader op in kan gaan.

De **voorzitter**: We parkeren de vraag naar verkeer en we parkeren de laadpalen.

Wethouder **Blommers**: Verder denk ik dat het van belang is om in de moties toch nog even terug te komen op het aantal keren dat externe inhuur wordt genoemd als potentiële bezuinigingspost. Weet wel dat in de WODV de externe inhuur wordt betaald uit de normale formatie. Dus als u daarop bezuinigt, dat gaat technisch gezien met een motie, en nemen we dat als college mee richting de WODV en wordt dat helemaal procedureel verwerkt. Maar de ruimte die er is, dat zijn formatieplaatsen die niet zijn ingevuld of waar medewerkers op zitten die flexibel ingezet kunnen worden.

De **voorzitter**: De heer Boon heeft een vraag.

De heer **Boon**: Misschien kunt u mij dan uitleggen hoe de raad van de gemeente Voorschoten anderhalf of twee jaar geleden besloten heeft om € 200.000,00 te schrappen op de post personeel, dat kon wel blijkbaar.

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Blommers**: Binnen de WODV zijn dat soort bezuinigingen redelijk eenvoudig. De hebben we beantwoord richting Voorschoten. Voorschoten heeft van de WODV een brief ontvangen

waarin gevraagd wordt welke taken geschrapt moeten worden om die bezuiniging te realiseren. Dat is denk ik wel een hele belangrijke dat dit ook de vraag is die dan gewoon voorligt.

De **voorzitter**: Mijnheer Boon nog een keer.

De heer **Boon**: Ja, u bent natuurlijk iets later ingekomen, maar het is zo dat wij die € 200.000,00 genomen overgenomen hebben met het personeel.

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Blommers**: Ja voorzitter, we hebben onlangs nog een brief naar Voorschoten gestuurd met een dergelijke strekking vanuit het DB van de WODV, in die zin is datgene wat ik zeg ook het beleid van de WODV om als een van de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling vraagt om efficiencymaatregelen of schrappen van fte's, dat daar de vraag bij zit welke taakvelden en op welke manier dat ingevuld moet worden en dat niet gewoon het bedrag omlaag komt en met een efficiencymaatregel, maar dat daadwerkelijk concreet gevraagd wordt op welke manier dat te bereiken is.

De **voorzitter**: Gaat u door.

Wethouder **Blommers**: Daarmee heb ik eigenlijk al mijn vragen in tweede termijn beantwoord.

De **voorzitter**: De heer Hendrickx heeft een vraag. Mijnheer Hendrickx. O, u wordt herinnerd aan een belofte.

Wethouder **Blommers**: O nee, sorry. Ik heb nog een punt staan. Mijnheer Hendrickx heeft nog gevraagd of ik het eens ben met de rekensom. In de potjes van de heer Van Noort is het op een gegeven moment duidelijk dat als je er wat uithaalt, dan haal je er wat uit. Volgens mij moeten we nog eens in de commissie heel goed praten over wat nu reserves en voorzieningen zijn en in hoeverre liquide middelen ook daadwerkelijk diezelfde vertaling van bedragen zijn. Want daar zit in mijn ogen in onze discussie wel eens wat verwarring.

De **voorzitter**: De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ja voorzitter, we praten niet over peanuts en vandaar dat ik er extra aandacht aan wil geven. De vraag is heel eenvoudig. Dit jaar lopen onze liquide middelen terug. Volgens uw eigen cijfers met € 5,5 miljoen. Dat is wat we dit jaar cash meer uitgeven dan we binnenkrijgen. Dat is één. Op het moment dat je volgend jaar € 4,5 miljoen, bijna € 5 miljoen meer gaat uitgeven is dat meer cash out. Dus mijn vraag is nog een keer en dan moet u niet praten over voorzieningen en reserves en de gemeentelijke boekhoudsystematiek, mijn vraag is concreet. Betekent het dat we volgend jaar een cash out hebben in zijn totaliteit van € 10 miljoen of zo? Dan wil ik geen discussie voeren waarbij cash door de gemeentelijke boekhoudsystematiek heen gaat lopen. Want dat is fout en dan refereer ik nog een keer aan de heer Van Noort die dat heel duidelijk zichtbaar kon maken met potjes waar centjes in zaten. Als je daar indertijd een gulden uithaalde dan was er een gulden minder.

De **voorzitter**: Dank u wel.

Wethouder **Blommers**: Nee voorzitter, vandaar ook dat ik het systeem van de heer Van Noort nog eens aanhaalde. Het klopt inderdaad dat als je het er uithaalt dat het er uitgaat en dat je die bijdragen dan bij elkaar op kan tellen, dat het in totaliteit uit de middelen wordt gehaald. In die zin kloppen de berekeningen en zullen we daar met elkaar flink over moeten spreken.

De heer **Hendrickx**: Dus u bevestigt bij dezen dat we volgend jaar ernaar uit kunnen zien dat we € 10 miljoen meer uitgeven dan we binnenkrijgen.

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Blommers**: Nou dat is niet helemaal wat ik bevestig want dan goochelt u even wat met een aantal bedragen. De exacte getallen zouden we even moeten bekijken, maar het klopt inderdaad dat er meer uitgaat dan erin komt.

De **voorzitter**: Dank u wel. Het woord is aan wethouder Doorn van Verkeer en groen.

Wethouder **Doorn**: Ja voorzitter dank u wel. Allereerst wil ik iets zeggen over een opmerking van de heer Boon over het doelgroepenvervoer. Daar heeft hij in de eerste lezing uitgebreid over gesproken. Ik heb dat niet beantwoord. We zijn inderdaad bezig met een aantal organisaties in Wassenaar, SWZ, Florence, Van Ommeren park, de bij-Bus om te kijken hoe we coördinaties kunnen aanbrengen tussen al het vervoer dat deze organisaties doen. Daarbij is het in ieder geval belangrijk dat er coördinaties tot stand worden gebracht tussen de bij-Bus en SWZ. Dat zijn beide organisaties die ook derden vervoeren. Dat daarin een belpunt voor moet komen dat is inderdaad heel belangrijk. We zijn verder overeengekomen dat bij-Bus ook de bus blijft voor rolstoelvervoer. Die is er op dit moment al. Er worden chauffeurs opgeleid zodat ook wat dat betreft de capaciteit in Wassenaar wordt vergroot. Daar zijn we mee bezig. In eerste instantie leek het trekken aan een dood paard, maar zo langzamerhand komt er toch beweging in en ik hoop inderdaad volgend jaar de boel rond te hebben. Wat dat betreft kan ik uw motie met genoeg overnemen. Dan de suggestie van mevrouw Kernkamp, de verlenging van de invoegstrook. Briljant. Vindt u het goed dat wij die meenemen in het overleg met Rijkswaterstaat en de provincie? Ja, dank u wel. Dan vroeg de heer Boon naar welke verkeersprojecten we kijken als we praten over € 100.000,00 bezuinigingen. Er is een aantal projecten. We hebben Jagerslaan, Groot Haesebroekseweg. Dat staat al een hele tijd op de rol en we kijken eigenlijk of dat überhaupt nog nodig is. We gaan verder met de Oostdorperweg en de Zonneveldweg aan de gang. Dat zijn allemaal waar we wellicht een bedrag op kunnen bezuinigen. Dat was het voorzitter, dank u wel.

De **voorzitter**: Dan wethouder Zweerts de Jong, alstublieft.

Wethouder **Zweerts de Jong**: Dank u wel voorzitter. Eerst even ingaan op de vragen die mij nog zijn gesteld in tweede termijn. Dat zijn er niet veel meer. Ik wil even ingaan op iets wat de VVD suggereert om subsidies te verlagen. Bij BplusC hebben we er natuurlijk al naar gekeken. Dat heeft mijn collega ook al gezegd. Daar zijn ook frictiekosten voor opgenomen. Talentum, als je dat zou willen verlagen, wat ik persoonlijk maatschappelijk onverantwoord zou vinden omdat ze inderdaad een belangrijke spil vormen in de hele preventieve zorg voor onze jongere jeugd, stel dat je dat voor 2017 zou willen inboeken, dan heb je ook te maken met frictiekosten. Dat zou niet mogelijk zijn om nu een besparing te leveren op Talentum. Dat kunnen we op dit moment niet doen. Dan de vragen die nog zijn gesteld door D66. Dank voor jullie handreiking. We zullen dat graag aannemen. Even de vraag welke jeugd is benaderd voor de jeugdvertegenwoordiging. Dat is de jeugd 15-25 op dit moment. We zijn ontzettend blij dat uit sociale media en uit scholen alles is benaderd. Er hebben er zich al negen spontaan aangemeld zonder verder aandringen. Dus we zijn eigenlijk al heel tevreden. Dan ga ik even in op de moties en amendementen die tot nu toe zijn gesteld. De motie van D66 over de onderwijshuisvesting, dat staat ook in de begroting. We hebben het er al een paar keer over gehad, ik wil het graag uitvoeren. Ik heb er ook specifiek capaciteit voor ingeruimd. We hebben inderdaad al besproken om daar zo vroeg mogelijk even met u over te praten. Inderdaad in januari, om te kijken of we daar al een notitie over kunnen maken hoe we dat gaan instellen. Dat doe ik graag. Amendement van de PvdA ten aanzien van de jeugdledensubsidie. Daar hebben we het in de Sportnota uitgebreid over gehad met elkaar. Het was een raadsbreed ingesteld verzoek aan mij om € 30.000,00 te vinden in de huidige begroting, structureel. Daar heb ik met mijn collega's over moeten vechten. Want ik heb het uit andere programma's moeten halen. Ik wil u verzoeken een wijziging aan te brengen, dat is dat we € 4.000,00 uit het programma Sociaal Domein, hoofdstuk vrijwilligers halen. Dat is even een klein technisch dingetje of ik daar het woord Sociaal Domein zou mogen toevoegen. En de € 4.000,00 die u ook nog graag zou willen hebben dat is eigenlijk een motie aan mij. Die laatste zin: wilt u nog € 4.000,00 zoeken volgend jaar wil ik overnemen waardoor de motie overbodig is, maar strikt technisch genomen zullen we dat op die manier oplossen.

De **voorzitter**: Mevrouw Kernkamp wil u een vraag stellen.

Mevrouw **Kernkamp**: Ik wil toch ook even aan de portefeuillehouder vragen hoe dat nu zit met die uitgangspunten voor subsidies voor sportverenigingen op het meer bewegen van kinderen. Zijn die nu onbegrijpelijk waardoor we nu, met liefde, extra jeugdsubsidies moeten instellen? Hoe zit dat precies? We hebben het uitgangspunt, ik zie u vragend kijken dus ik denk: ik leg het nog even uit, van het nieuwe subsidiebeleid Vitaal en vrolijk Wassenaar, zoiets, dat vitale gedeelte zit met name in sport. Bij sport wordt heel erg aangegeven als je als sportvereniging subsidie wilt aanvragen dan moet je in ieder geval in je aanvraag zorgen dat er heel duidelijk een outcome in zit van meer kinderen die bewegen en zeker ook kinderen die daar financieel weinig ruimte voor hebben. Dat je die actief met die subsidie beweegt. In feite zit de jeugdsubsidie verwoord in dat hele subsidiesysteem. Ik heb wel de indruk dat ik de enige ben die dat snapt. Niet om mezelf nu zo knap te vinden... Ik kan me voorstellen dat sportverenigingen denken: we willen gewoon de

jeugdsubsidies want dat is makkelijk op die manier. Is dat het geval? Dan vind ik het prima, maar dan moeten we het subsidiebeleid wel wijzigen.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Kernkamp, de portefeuillehouder

Wethouder **Zweerts de Jong**: U weet allemaal dat bij een Sportnota oorspronkelijk niet is uitgegaan van een jeugdledensubsidie. Wij vinden dat we al heel veel geld uitgeven in de jeugdsferen aan sport. Dat zit verpakt in allerlei andere regelingen. We geven al heel veel geld uit aan jeugd ten aanzien van sport. Zwemlessen, gymmen en dat soort zaken. Het is een verzoek van uw raad geweest om de jeugdledensubsidie die door u in 2014 op nul gezet was, ik was er zelf niet bij, om daar toch weer gelden voor vrij te maken. Dat is het verzoek geweest van uw raad aan mij. Daar heb ik dus gehoor aan gegeven. Ik heb gezegd: ik moet het even zoeken. Want het is structureel geld. Daar heb ik een robbertje over gevochten en ik heb structureel geld gevonden. We kijken als er subsidie wordt aangevraagd of er voldaan wordt aan de instelling van de jeugdsubsidie. Dat is aan degene van de ambtenaar subsidie. Die gaat dat checken bij een aanvraag. Is eraan voldaan? Ja, dan krijgen ze het. Nee, dan is het niet zo. Dus dat is eigenlijk wat wij daar over zeggen. Dan hebben we het robbertje gevochten over het wel of niet instellen van sportaccommodaties. Daar komen we technisch niet helemaal uit, laat ik het maar heel transparant zeggen. Wij denken dat we met pagina 223 en 225 de reserve hadden ingesteld in combinatie met het vaststellen van de Kadernota en de beraadslagingen van de Sportnota. Ik heb er technisch ook geen bezwaar tegen als we met zijn allen zeggen 'we gaan hem alsnog instellen'. Dan hebben we het maar gedaan om het zo maar te zeggen. Of het technisch wel of niet ingesteld is, dat wil ik doen. Ik zou eigenlijk willen vragen of de heer Paulides zijn amendement zodanig wil wijzigen dat er een reserve sport wordt ingesteld ter hoogte van € 635.000,00. Dat is eigenlijk mijn verzoek. Of dat technisch kan weet ik ook niet.

De **voorzitter**: Dat gaan we oplossen. Mijnheer Paulides.

De heer **Paulides**: Ik denk dat het een goed idee is. Ik vind ook dat we besluiten moeten nemen die terecht zijn. Ik ben bereid het amendement zo aan te passen.

De **voorzitter**: De voorzitter werkt er graag aan mee.

Wethouder **Zweerts de Jong**: O, heel fijn. Ik denk dat we zo flexibel met de raad moeten zijn dat we eigenlijk zodanig iets wensbaar, wenselijk vooral met elkaar kunnen bespreken en niet altijd naar de superteknik moeten kijken. Onderwijs heb ik al gehad. Dan hebben we een motie van Wat Wassenaar Wil voor de integratie-uitkeringen Sociaal Domein. Ik heb inmiddels begrepen dat ik me vergist heb in de reserve. De reserve is € 2,5 miljoen zoals u kunt lezen op pagina 225. Nu is het zo dat u hebt besloten dat we de gelden van 2015 aanhouden ten aanzien van uitgaven in het Sociaal Domein. Stel dat we moeten onttrekken uit de reserve van die € 2,5 miljoen, stel dat we tekortkomen op de gelden zoals ze zijn ingesteld in 2015, dan onttrekken we die ten eerste uit de reserve. Mocht u dat als raad onwenselijk vinden dan kunt u altijd op dat moment zeggen we gaan weer doteren aan die reserve. Dat is aan u. Dat is ten aanzien van het amendement van WWW. De conclusie is dat ik dit amendement dan niet zou kunnen volgen. Dat geldt ook voor een motie. Ik ga er een beetje doorheen maar dat komt omdat mijn papieren niet zo netjes op orde zijn. De motie van de PvdA om onderzoek naar niet-gebruik, zorgmijding voorzieningen van de WMO. Ik heb in mijn eerste termijn al aangegeven dat we dat altijd al blijven doen. Dat is in de taakstelling, in de beleidsnota. Het is een hele sympathieke motie, maar in principe doen we dit al dus is het eigenlijk overbodig. Ik denk dat ik er doorheen ben.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Zweerts de Jong, het woord is aan wethouder Maat.

Wethouder **Maat**: Ik heb slechts een beperkt aantal onderwerpen op mijn lijstje staan. Laat ik beginnen bij DLW over de beheersverordening en WWW over het ene bestemmingsplan voor Wassenaar. Ik ben het geheel met de heer Boon eens dat het belangrijker is dat we de structuurvisie gaan vaststellen in 2017 en vervolgens ook aan de slag gaan met de uitwerking. Natuurlijk gaan we ons ook voorbereiden op de Omgevingswet. Dat zijn we natuurlijk ook aan het doen met het vermeerderen van kennis. Ook al zegt de Bijbel dat vermeerderen van kennis, vermeerderen van smart is. Nou ja goed, het zij zo. Dus ik heb geen bezwaar tegen het schrappen uit de begroting van dat ene bestemmingsplan. Die discussie hoort ook niet in de begroting thuis. Die moeten we gewoon apart voeren in de commissie R&E en zien wat daar de voor- en nadelen van zijn. Het is inderdaad één bestemmingsplan en dat is iets anders dan een omgevingsplan. Een omgevingsplan ziet er echt anders uit. Het wordt wel één, dat schrijft de wet voor. Waar ik wel bezwaar tegen heb is het schrappen in het amendement van de heer Paulides over de

beheersverordening. De beheersverordening hebben wij nodig omdat er bestemmingsplannen verlopen. Als je dan geen beheersverordening hebt dan schiet je jezelf financieel in de voet want dan mag je geen leges heffen in dat gebied. Dat zou een gat in onze begroting schieten want wij rekenen op hoge legesinkomsten. Ik kan u melden dat de legesinkomsten dit jaar hoger zijn dan we hadden begroot. Dat is goed nieuws. Ik breng graag ook altijd wat goed nieuws. Ik vind het wel belangrijk dat die beheersverordeningen-mogelijkheid eigenlijk het verlengen van bestaande bestemmingsplannen voor de duur van pakweg tweeënhalf jaar, tot de Omgevingswet is ingevoerd, blijft staan.

De **voorzitter**: De heer Paulides wil u een vraag stellen.

De heer **Paulides**: Dank voorzitter. Even reageren op dat beheersplan. Er zijn ook andere mogelijkheden, hebt u die bekeken? Een voorbereidingsbesluit of een verlenging van het bestemmingsplan, dat zijn ook mogelijkheden.

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Maat**: In feite is een beheersverordening niets anders dan een verlenging van een bestemmingsplan. Het is heel conserverend. Eigenlijk het toppunt van conserverend wat je doet. Je kunt in ieder geval de periode even overbruggen. Het maken van een bestemmingsplan kost zoveel tijd dat je in ieder geval een gat in je rechten schiet wat betreft het heffen van leges, dat zou ik niet willen. Zoals u weet ben ik heel zuinig op de centen. Dat brengt me bij de VVD. Wel bij de korting op € 100.000,00 op milieu. Dat klinkt heel aardig maar dat is het niet. Want in de post milieu staan eigenlijk voornamelijk bedragen die in het personeel zitten. Ons eigen personeel dat met milieu bezig is en het personeel van de Omgevingsdienst Haaglanden. Zoals u weet kunnen wij niet zomaar hier eenzijdig korten op de gemeenschappelijke regeling. Dus dat amendement is eigenlijk niet goed uitvoerbaar. Als je daar € 100.000,00 zou korten zou je eigenlijk het klimaatprogramma dat we begin dit jaar hebben vastgesteld en waar maar heel beperkte middelen in zitten, onderuit halen. Dat zou ik ten eerste ontraden. Maar ik blijf bij de VVD en kom bij het Kustpact en de windmolens op zee. Zoals u weet, ook al verwacht ik erelid van de VVD te worden, ik blijf strijden tegen plannen van minister Kamp om windmolens vlak voor de kust te zetten. Dat in opdracht van uw raad. Maar we zitten nu ook met de andere VVD-minister, minister Schultz om de tafel om over het Kustpact te spreken. Indirect weliswaar, daar hebben we vertegenwoordigers voor. Het Kustpact is wel een beetje een dilemma. Dat Kustpact beoogt om enerzijds de kust te vrijwaren voor het totaal volbouwen van die kust. Dat vinden wij een goede zaak. Maar laat ook enig evenwicht, enige balans, zegt de doelstelling van het Kustpact, om ook economische ontwikkelingen niet geheel uit te sluiten. Als je de ondernemers in Wassenaar een warm hart toedraagt dan zeg je: als dat Kustpact evenwichtig is dan moet je er voor zijn. En de bescherming van de kust maar het laat ook nog enige afwegingsruimte aan de gemeente. We hebben afgelopen maandag in Zandvoort gezeten om over een concepttekst van het Kustpact te spreken als gemeente. We hebben onze onderhandelaars, onder wie de burgemeester van Zandvoort, terug naar de onderhandelingstafel gestuurd. Want we zijn niet tevreden over de tekst van het Kustpact zoals het er nu ligt. Hij is te strikt. Het is te veel de boel op slot gooien. Dus we hebben als gemeente gezegd: zo kan het niet. Dus we zijn ook niet van plan om op dit moment het Kustpact te tekenen. Nu wil wel het geval, op 15 november a.s. zit ik bij minister Kamp om over de windmolens op zee te praten. Op 17 november a.s. neemt de Tweede Kamer een besluit. Het Kustpact ligt sowieso daar achter. Ja, wat is wijsheid. Op dit moment zijn we niet van plan om het Kustpact te tekenen. Maar na 17 november a.s. kun je je afvragen of het nog zin heeft om dat Kustpact op te offeren voor windmolens waartoe al besloten is. Maar goed, het is een beetje een dilemma. Een ingewikkeld verhaal maar dat is de feitelijke situatie. Het heuglijke nieuws is natuurlijk dat we sinds maandagavond met zijn allen in een nationaal park wonen. Daar wil ik toch ook nog even aandacht voor vragen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Van Sloten.

De heer **Van Sloten**: De laadpalen.

De **voorzitter**: Hij wil u nog een vraag stellen over de laadpalen. Die was al aangekondigd in feite. De wethouder over laadpalen.

Wethouder **Maat**: Ja, dat is eigenlijk collega Doorn als wethouder Verkeer, maar we hebben het samen gedaan omdat het ook duurzaamheid is. Ik wil niet suggereren dat ik kan toveren als het om geld gaat, maar we krijgen de laadpalen gratis. We hebben een partij gevonden die dat gratis doet. Sterker nog, er zit zelfs een lichte vergoeding in als ik het me goed herinner. Dus die

€ 6.500,00 hebben we gewoon echt niet nodig. Die laadpalen komen er. Het is niet zo dat als we € 6.500,00 bieden dat ze er dan meer gaan plaatsen. Ze gaan plaatsen zoveel als ze denken dat nuttig is. Ze kijken dus heel erg naar de vraag en de behoefte, de marktpartij dus die zelf aan de slag gaat met die laadpalen. Het aantal zal dus worden afgestemd op de vraag. We hebben er alle vertrouwen in dat het zich snel zal ontwikkelen. Als we zien hoe snel het aantal elektrische voertuigen in Nederland toeneemt, kan het niet anders dan dat de laadpalen gelijke tred gaan nemen.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Sloten.

De heer **Van Sloten**: We kunnen het bedrag laten staan. Dan kunnen we er extra laadpalen voor neerzetten. Ik vind het wonderlijk dat het geld ineens vrij is en dat het er niet hoeft te staan. Dat komt nu boven. Dan kunnen we ook nog extra doen of we geven het nu weg voor een ozb-belang.

Wethouder **Maat**: Het spijt me verschrikkelijk om te moeten melden dat we een meevaller hebben.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder. Ik stel voor dat we in deze ruimte blijven en dat ik wel een moment schors om te zien of de griffier spoedig in ons midden kan zijn. Hopelijk met een mooi pakket. Er is een plaatsvervangend griffier, maar ik wil even de gelegenheid hebben met de griffier die naast me zit een moment te overleggen.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering en wil u oproepen zo langzamerhand te gaan zitten opdat wij zo langzamerhand kunnen beginnen met de besluitvorming. Voordat we dat doen wil ik de griffier en de griffie van harte bedanken voor de voortreffelijke ondersteuning gedurende de dag tot het moment van nu. Want u hebt gekregen een overzicht van de te nemen besluitvorming Programmabegroting 2017, de amendementen zijn in de juiste volgorde van behandeling met rood genummerd. De wethouder vraagt een kopie, de bodes hebben het stuk zojuist rondgedeeld. Ik hoop dat ze het college niet hebben overgeslagen. Dan vraag ik nu ervoor te zorgen dat u allen het document besluitvorming Programmabegroting 2017 amendementen voor u hebt. Dat blijkt nu het geval. De dank aan de griffie herhaal ik. Het gaat hier om de volgorde van stemming. Die is in rood aangegeven en waarom is die volgorde? Omdat het gaat over de volgorde van vergaandheid van de amendementen. We beginnen met amendementen op de inhoud van de programmabegroting. Het eerste amendement dat voorligt, is amendement 1 van DLW. Dat gaat over de bestemmingsplannen, de beheersverordening en het ene bestemmingsplan. Daarvan heeft de wethouder gezegd: eens met het nu schrappen van thans het ene bestemmingsplan, maar niet eens met het schrappen van de beheersverordeningen. Ik vraag aan de indiener, de heer Paulides of hij kan leven met de interpretatie of met de wijziging dat het amendement ziet op het ene bestemmingsplan en niet op de beheersverordeningen. De heer Paulides knikt.

Amendement 1 Vaststelling Programmabegroting 2016 Ingediend door DLW

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 2 november 2016;
gehoord de beraadslagingen;

constaterende dat:

- In de Programmabegroting 2017 op pagina 128 de volgende passage is opgenomen: "Voor de bestemmingsplannen die in 2017 ouder worden dan tien jaar zal een beheersverordening worden vastgesteld. Gestart zal worden met het opstellen van één bestemmingsplan voor heel Wassenaar ter voorbereiding op de Omgevingswet."

overwegende dat:

- er twee bestemmingsplannen Prinsenvijk en Centrum moeten worden herzien;
- er voor het Bestemmingsplan Centrum al in september 2014 een startnotitie is vastgesteld;
- één bestemmingsplan niet als voorbereiding kan gelden op de Omgevingswet;
- bestemmingsplannen conserverend zijn en omgevingsplannen ontwikkelingsgericht zijn;
- de Omgevingswet voorziet in een overgangsregeling voor bestemmingsplannen;
- een beheersverordening geldt voor een periode van tien jaar
- bij beheersverordeningen geen enkele gebruiks- of bestemmingswijziging meer mogelijk is;

constaterende dat:

- er in de commissie R&E van 11-01-2016 het volgende is besloten;

10.	Eén bestemmingsplan voor Wassenaar als opmaat naar een omgevingsplan	De commissie spreekt met de wethouder af dat op korte termijn de woordvoerders worden ingewijd in de nieuwe Omgevingswet. Ook wordt gevraagd, gelet op het primaat van de raad, om afstemming tussen griffie en werkorganisatie bij dit soort beleidskeuzes.
-----	---	--

- er in de Kadernota geen uitspraak is gedaan over één bestemmingsplan

wijzigt de passage als eerder genoemd op pagina 128 zodanig dat een gedeelte van deze passage komt te vervallen. Gehandhaafd wordt: Voor de bestemmingsplannen die in 2017 ouder worden dan tien jaar zal een beheersverordening worden vastgesteld."

De heer **Paulides**: Hij kan vervallen.

De **voorzitter**: De heer Paulides zegt: hij kan vervallen. Dan neem ik aan dat wethouder Maat namens het college kan leven met het gewijzigde amendement Paulides. Dat is gezien zijn non-verbale reactie het geval. Het college kan leven met het aldus aangepaste amendement Paulides nummer 1.

De **voorzitter**: Wie heeft behoefte aan stemming over het aangepaste amendement Paulides? Dat is niet het geval. Daarmee is het amendement Paulides-1 aangenomen.

Rood 2 is amendement 5 van WWW. Het gaat ook over het ene bestemmingsplan. Ik vraag de indiener van het amendement van WWW of hij behoefte heeft aan handhaving van het amendement nu het amendement Paulides is aangenomen. Het woord is aan de heer Boon. Komt u maar even.

Amendement 5 Programmabegroting 2017 e.v. **Ingediend door** WWW

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 2 november 2016; gehoord de beraadslagingen; wijzigt de tekst van de begroting behorend bij het raadsvoorstel Programmabegroting als volgt:

Op pagina 128 van de programmabegroting:
Gestart zal worden met het opstellen van één bestemmingsplan voor heel Wassenaar ter voorbereiding op de Omgevingswet. Voor specifieke locaties zal een zogenaamd postzegelplan worden opgesteld.

Wordt gewijzigd in:
In 2017 wordt een aanvang gemaakt met de uitvoering van de projecten die in de Structuurvisie zijn opgenomen."

Toelichting:

De conceptstructuurvisie Wassenaar 2025, "Landgoed aan zee" voor inspraak ter inzage is gelegd en in 2017 wordt vastgesteld. In de structuurvisie is een uitvoeringparagraaf opgenomen waarin diverse projecten zijn benoemd die worden uitgewerkt. De structuurvisie inclusief de uitgewerkte uitvoeringsparagraaf vormt de basis voor het opstellen van bestemmingsplannen of omgevingsplannen. Bovendien is de invoering van de Omgevingswet tenminste tot 2019 uitgesteld. Opstellen van één bestemmingsplan is op dit moment om die reden niet gewenst.

De heer **Boon**: Ik denk dat er een essentieel verschil is met het amendement van de heer Paulides. Ik heb eraan toegevoegd dat de structuurvisie volgend jaar wordt uitgevoerd.

De **voorzitter**: Akkoord. Het amendement wordt gehandhaafd. Het college kan leven met dit amendement.

De **voorzitter**: Heeft iemand behoefte aan stemming over dit amendement 5 van WWW? Dat is niet het geval. Dan is het amendement 5 WWW aangenomen.

Dan kom ik nu bij amendement rood nummer 3 in de volgorde amendement 2 in de nummering van DLW. Het betreft het sportbeleid. Ik geef nu het woord aan de heer Paulides want daar is nog tot het laatste ogenblik aan gesleuteld, conform de afspraak in tweede termijn.

Amendement 2 Reserve Sportnota 2016-2020
Ingediend door DLW

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 2 november 2016; gehoord de beraadslagingen; wijzigt de bedragen in de navolgende tabel op pagina 80:

Toelichting op de taakvelden:						
Taakveld: 5.1 Sportbeleid en activering						
Taakveld: 5.1 Sportbeleid en activering bedragen x € 1.000,- ("-"= nadeel / "+"= voordeel)	Jaar- rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Baten	0	0	0	0	0	0
Lasten	-369	-415	-527	-448	-448	-448
Saldo	-369	-415	-527	-448	-448	-448
Onttrekking reserves	37	40	745	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	-700	0	0	0
Mutaties reserves	37	40	45	0	0	0
Geraamde resultaat taakveld	-332	-375	-482	-448	-448	-448

Sportnota en subsidiebeleid zoals is vastgesteld in 2016 wordt uitgevoerd.

wijziging in deze tabel:

Onttrekking reserves -700 moet zijn -647 (634.650 + 6.000 + 2.000 + 5.000, pag. 223)
 Toevoeging reserves 745 moet zijn 634 (700.000 – 65.350= 634.650)
 Mutaties reserve 45 -13

wijzigt op pagina 223 het volgende:

Uitvoering Sportnota incidenteel
 734.000

wordt gewijzigd in:
 Uitvoering Sportnota incidenteel
 634.000;

en draagt het college op deze wijzigingen en de doorwerking daarvan te verwerken in de begroting."

Toelichting

Met amendement Z19783-WS/RB 3661 bij de vaststelling van de Sportnota (raad 19 september 2016) werd reeds ingestemd met een bedrag van € 65.350 voor het toegankelijk maken van het zwembad. Het restantbedrag is dus niet meer 700.000 maar 634.650 afgerond 634.000.

De heer **Paulides**: Deze is weer teruggegaan naar het eerste amendement dat is ingediend. Daar komt die € 635.000,00 in. Die is aangevuld met een besluit. Dit is het besluit: amendement instelling reserve maatregelen. Dat is de oorspronkelijke die in eerste instantie is ingeleverd.

De **voorzitter**: De heer Paulides heeft geholpen door deze en gene nuttig werk gedaan. Het college kan leven met de vorige. Wethouder neemt u even het woord, ik wil geen onzorgvuldige besluitvorming.

Wethouder **Zweerts de Jong**: Dank u wel voorzitter. We hebben op een los velletje een amendement gekregen instelling reserve maatregelen uitvoering sportaccommodatiebeleid. Het is gewoon reserve sportaccommodaties maar in principe kunnen wij leven met dit amendement. Al die andere wijzigingen zijn niet strikt noodzakelijk. De andere bedragen die zijn genoemd in uw eerdere amendement zijn de overige incidentele en structurele bedragen die genoemd zijn in de Sportnota. Dit is sec waar we nog even over gesteggeld hebben, de reserve bestemming sportaccommodatie.

De **voorzitter**: Het college kan leven met dit amendement DLW. Is er behoefte aan stemming? Dat is niet het geval. Dan is ook dit amendement DLW 2, oude versie met algemene stemmen aangenomen.

De **voorzitter**: Dan gaan we nu naar nummer rood 4, Amendement PvdA nummer 3 over jeugdsubsidies voor sportverenigingen.

Amendement 3 (Her)invoering jeugdsubsidie sport
Ingediend door PvdA

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 2 november 2016; gehoord de beraadslagingen; wijzigt het ontwerpbesluit behorend bij het raadsvoorstel Subsidie Jeugd (programma 5) als volgt:

Ten behoeve van de jeugdsubsidie voor sportverenigingen wordt in 2017 € 26.000,00 vrijgemaakt; Deze gelden worden overgeheveld uit andere programma's onder te verdelen in
a. € 10.000,00 uit het programma veiligheid (mediation);
b. € 12.000,00 uit programma Sociaal Domein (alarmopvolging);
c. € 4.000,00 uit het programma Sociaal Domein (vrijwilligers)."

Toelichting:

De raad heeft in meerderheid ingestemd met het (her)invoeren van de jeugdsubsidie voor sportverenigingen. Dit kan grotendeels gedekt worden uit de overheveling uit andere posten waarvan of de gelden niet worden benut (a), of niet concreet zijn bestemd (b), of het overdragen verantwoord is (c).

Voor 2018 zal moeten worden gezocht naar € 4.000,00 om te komen tot de gewenste € 30.000,00.

Het college kan hiermee leven, is hier blij mee. Is er behoefte aan stemming over dit amendement? Dat is niet het geval. Dan is amendement PvdA 3, oude versie met algemene stemmen aanvaard.

Dan kom ik bij rood 5, amendement 4 van WWW over het dekkingsplan en Sociaal Domein. Van curatief naar preventief. Ik kijk naar de wethouders. Ik kijk eerst even naar de indiener omdat ik het gerucht heb gehoord dat u hem kort zou willen aanhouden tot de najaarsnota.

Amendement 4 Inzet integratie-uitkeringen Sociaal Domein
Ingediend door WWW

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 2 november 2016;

overwegende dat:

- de decentralisatie van de taken in het Sociaal Domein (jeugd, WMO en participatie) van het rijk naar de gemeente, financieel gezien gepaard is gegaan met een integratie-uitkering Sociaal Domein in het Gemeentefonds;
- voormelde integratie-uitkering bedoeld is voor de zorg en ondersteuning van de meest kwetsbare groepen in de Wassenaarse samenleving;

- het als raad van belang is te bewaken dat dit geld ook wordt besteed aan deze zorg en ondersteuning van de meest kwetsbare groepen in de Wassenaarse samenleving;
- het geen pas heeft om over de rug van deze kwetsbare groepen, delen van deze integratie-uitkering in te zetten voor de dekking van het begrotingstekort van Wassenaar;
- het van belang is dit budget te kunnen blijven inzetten voor de meest kwetsbaren in de Wassenaarse samenleving en om de omslag van curatief naar preventief te kunnen vormgeven.

constaterende dat:

- de integratie-uitkering Sociaal Domein allesbehalve een stabiele factor is en dat door toedoen van de meicirculaire deze uitkering neerwaarts is bijgesteld en dat ditzelfde geldt voor de septembercirculaire, waaruit blijkt dat voor de jaren 2017, 2018, 2019 en 2020 wederom gerekend moet worden met een neerwaartse bijstelling van respectievelijk € 186.998,00, €178.441,00, €168.498,00 en €155.234,00.
- ook om voormelde reden, deze uitkering niet gebruikt KAN worden voor het structureel in evenwicht brengen van de Wassenaarse begroting;

wijzigt het dekkingsplan zoals vermeld in de kadernota, de begroting in één oogopslag en voor zover dat is vertaald in de Programmabegroting (beleidsbegroting en financiële begroting) als volgt:

schrapt alle posten in het dekkingsplan die zien op het inzetten van het budget gemoeid met het 'Sociaal Domein, van curatief naar preventief'. De dekking voor dit amendement wordt gerealiseerd door voor dit bedrag een taakstelling 2017 te realiseren binnen de bestaande programma's, met uitzondering van programma 6, het Sociaal Domein.

De heer **Boon**: Dat is juist.

De **voorzitter**: Het gerucht blijkt juist. Dat is goed, dat werkt snel. Dan houden wij dit amendement aan tot de najaarsnota.

Dan gaan we nu naar rode 1, bij het ontwerpbesluit programmabegroting. Rode 1 nummer A. Bent u er allemaal nog? Rode 1, nummer A amendement VVD. Dat gaat over een wijziging van het ontwerpbesluit van de programmabegroting met een preluderend deelbesluit. Dat is een geheel nieuwe vorm. Wil iemand nog het woord voeren over dit amendement van de VVD? Wij hebben als college het standpunt ingenomen dat we aanvaarding van het amendement ontraden. Wil iemand nog het woord of een stemverklaring afleggen over dit amendement? Ik neem aan dat de VVD stemming wenst. Het college ontraadt aanvaarding van dit amendement, zoals aangegeven door wethouder Blommers. Wil wethouder Blommers daar nog thans namens het college een opmerking over maken? Wethouder Blommers, u hebt het woord, u hebt nog een kans.

Wethouder **Blommers**: Ja voorzitter, ik ben even flink aan het zoeken in alle paperassen. Ik ga maar even uit van deze tekst van het amendement. Dit amendement is onuitvoerbaar, bij b staat bijvoorbeeld een (tijdelijke) raadscommissie in te stellen om de Financiële verordening te wijzigen. Die Financiële verordening is al redelijk ver. Daar is dat praktisch gezien niet meer mogelijk. Dus in dat opzicht ontraadt het college dit amendement.

De **voorzitter**: Praktische argumenten, namelijk de instelling van een tijdelijke raadscommissie bij een Financiële verordening die ook op agenda van de raad staat. Dit onderwerp, zeg ik als raadsvoorzitter, komt terug in uw raad omdat de wijziging van de Financiële verordening uw, onze verantwoordelijkheid is. Dan zou ook de materie die de VVD aan de orde stelt alsdan kunnen worden behandeld.

Mevrouw **Klaver-Bouman**: Dank u wel voorzitter. Volgens ons staat er echt niets verkeerd in het amendement. We willen graag onderdeel zijn van de besluitvorming over die Financiële verordening. Het lijkt me voor de raad niet juist om hier nu nee tegen te zeggen. We willen gewoon dit amendement doorlaten.

De **voorzitter**: Dan stel ik voor dat wij gaan stemmen over het amendement A, VVD, rode 1.

Amendement A

Ingediend door VVD

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 2 november 2016;

constaterende dat:

- het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) recent is gewijzigd;
- als gevolg hiervan de gemeenteraad wettelijk verplicht is de Financiële verordening aan te passen en vast te stellen;
- in deze verordening de aanpassing van de begroting 2017 en volgende (en verantwoording) conform de bepalingen in het nieuwe BBV geregeld moet worden;
- het de voorkeur verdient de nieuwe verordening in werking te laten treden op een datum voor het vaststellen van de begroting 2017;
- dit niet is gebeurd waardoor in de verordening een bepaling moet worden opgenomen die voorziet in terugwerkende kracht, zodat de bepalingen uit de nieuwe verordening ook gelden voor de begroting 2017;

overwegende dat:

- de Financiële verordening bepaalt dat de raad een programma-indeling vaststelt; de raad vervolgens op voorstel van het college de taakvelden per programma vaststelt; de raad vaststelt over welke onderwerpen hij in extra paragrafen naast de verplichte paragrafen van de begroting en de jaarstukken kaders wil stellen en wil worden geïnformeerd;
- duidelijk is dat de raad de regels vaststelt en dat die vervolgens door het college in de praktijk worden gebracht;
- door de gekozen volgorde: eerst een nieuwe begroting en daarna pas een verordening die dit regelt de raad voor een voldongen feit wordt geplaatst en door het vaststellen van de begroting 2017 in feite akkoord gaat met een Financiële verordening die er nog niet is;
- dit beeld bevestigd wordt door het antwoord van het college op een raadsvraag over de Financiële verordening, namelijk dat er wordt gewerkt om regels in overeenstemming met de praktijk te brengen*;

wijzig het ontwerpbesluit van de Programmabegroting 2017-2020 als volgt:

voegt aan voormeld besluit een preludeerend deelbesluit toe dat luidt:

- A. als de (meerderheid) van de raad de begroting 2017 vaststelt hierbij een voorbehoud dient te worden gemaakt bij de gepresenteerde begrotingsindeling;
- B. een (tijdelijke) raadscommissie in te stellen die het voortouw neemt bij het opstellen van de nieuwe Financiële verordening;
- C. deze commissie de opbouw/indeling van de begroting 2017 te laten evalueren en de resultaten hiervan uiterlijk 1 maart 2017 in te brengen bij de raad voor bepaling van de opbouw/indeling voor de begroting 2018 (inclusief aanpassing van de Financiële verordening)."

*Gezien het belang om de regels in overeenstemming te brengen met de praktijk is het nodig daar voldoende aandacht aan te geven. Op dit moment wordt daaraan gewerkt. De verwachting is dat deze in de loop van 2017 maar uiterlijk in december 2017 aan de raad aangeboden wordt ter besluitvorming. Vanzelfsprekend betrekken wij hier de modelverordening van de VNG.

Wie is voorstander van dit amendement? Voor zijn alle fracties met een aarzelende fractie van GroenLinks. Dan is dit amendement met algemene stemmen aangenomen.

Dan gaan we door naar rode 2, twee pagina's verder. Dat is amendement I van DLW. Dat gaat over de GR voor de WODV. Het college ontraadt aanvaarding van dit amendement. Wil iemand nog een stemverklaring afleggen over dit amendement. Ik neem aan dat de indiener het amendement handhaaft, mijnheer Paulides? Dan gaan wij thans over tot stemming over dit amendement.

Amendement I Reserve frictiekosten Ingediend door DLW

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 2 november 2016;

constaterende dat:

- frictiekosten die voortvloeien uit taakstellingen van de deelnemers aan de GR WODV met personele gevolgen niet thuishoren in de begroting van de deelnemers aan de GR WODV en al helemaal niet in de begroting van ÉÉN van de deelnemers;
- dergelijke frictiekosten worden verrekend met de bijdrage aan de GR conform de door het bestuur van de GR vastgestelde bijdrageverordening en de door de raden vastgelegde en overeengekomen financiële uitgangspunten van de GR WODV;
- tegenover frictiekosten staat een lagere bijdrage aan de GR WODV en dus het instellen van een dergelijke reserve overbodig is;

- frictiekosten uit de aard hiervan incidenteel en niet structureel van aard zijn.
- de kadernota geen enkele basis biedt voor het instellen van een reserve frictiekosten en de raad ook anderszins nimmer heeft besloten tot het instellen van een dergelijke reserve;
- de onderbouwing (het specifieke doel, de voeding, de maximale hoogte en de maximale looptijd) door het college wordt gepresenteerd in het ontwerpbesluit bij de begroting, het instellingsbesluit van deze reserve ontbreekt, deze reserve gepresenteerd wordt als een structurele reserve en in strijd met de kadernota wordt verhoogd met 2,5 miljoen;
- de bijdrage van de gemeente Wassenaar aan de GR WODV in 2017 bedraagt € 15.951.119,00, zijnde € 1.829.799,00 meer dan de bijdrage die gemeente Voorschoten in 2017 bijdraagt aan deze regeling;

overwegende dat:

- gelet op het voorgaande voormelde reserve niet kan dienen om het begrotingstekort te dekken en de begroting daarmee niet structureel en reëel in evenwicht wordt gebracht;

wijzig het ontwerpbesluit als volgt:

beslispunten 2 (a en b) en 5 komen te vervallen en worden vervangen door een nieuw besispunt dat luidt:

De bijdrage aan de GR WODV voor het begrotingsjaar 2017 te verlagen met € 1.050.000,00, zijnde de personele gevolgen van de door de gemeente Wassenaar in ditzelfde jaar te realiseren taakstelling en draagt het college op hiervoor zo spoedig als mogelijk met een voorstel te komen en dit in financiële zin te vertalen in de nu voorliggende begroting."

Wie is voorstander van het amendement I van DLW, rood 2? Dat is de heer Paulides zelf, de fractie van WW en de fractie van de VVD. Daarmee is het amendement verworpen.

Dan gaan we thans naar rood 3, amendement N van D66 en het CDA en is de hele dag in het proces van dynamische wijziging. Mevrouw Kernkamp.

Amendement N Onroerende zaakbelasting Ingediend door D66 en CDA

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 2 november 2016;

in overweging nemende dat:

- een stijging van de ozb met meer dan de inflatiecorrectie onwenselijk is;
- het coalitieakkoord 2014-2018 aangeeft dat alleen inflatiecorrectie wordt toegepast op de totale opbrengst van de ozb en niet meer dan dat;
- belastinggelden die zijn betaald in het verleden in de Algemene Reserves zitten;
- uit de jaarrekening 2015 via een motie een bedrag van ruim € 715.759,00 voor de reserve frictiekosten is vastgelegd;
- een compensatie voor de ozb-opbrengst de stijging van de ozb voor eigenaren ongedaan maakt;

is van mening dat:

- belastinggeld (betaald in het verleden) ingezet dient te worden om financieel, economisch en/of maatschappelijk nut voor de gemeenschap te dienen;
- een verhoging van de ozb op lange termijn niet noodzakelijk is, gezien de voorgestelde bezuinigingen en het financiële meerjarenbeleid in deze begroting;
- bezuinigingen op beleidsplannen 2017 de mogelijkheid biedt de ozb-verhoging voor 2017 op die manier te dekken;

wijzig het ontwerpbesluit Programmabegroting 2017-2020 als volgt:

na besispunt 5 een zesde besispunt toe te voegen dat luidt:

6. Het bedrag van € 360.000,00 dat niet wordt gerealiseerd door middel van een hogere opbrengst van de onroerendezaakbelasting te compenseren met bezuinigingen op het in de begroting opgenomen beleid, te weten:

- € 100.000,00 op geplande verkeersprojecten;
- € 50.000,00 op voorbereiding Omgevingswet;
- € 42.500,00 op overhead;
- € 42.500,00 op bestuur en ondersteuning (m.n. raadswerkzaamheden);
- € 6.500,00 op laadpalen;
- € 15.000,00 op lobby;
- € 5.000,00 op bevordering deskundigheid sport;

- € 50.000,00 op afkomen rechtskundige bijstand;
- € 50.000,00 op externe inhuur;

en verwacht van het college een oplossing voor compensatie (van de ozb) na 2017."

Mevrouw **Kernkamp**: Ja dank u wel voorzitter. De laatste dynamische wijziging is dat we het amendement hebben aangepast aan de hand van het lijstje zoals het college had gesuggereerd. Doe nu die bezuinigingen want die kunnen we goed realiseren in 2017. Vervolgens is er vanuit de raad nog een opmerking gemaakt 'misschien kunnen we € 50.000,00 bezuinigen op afkomen rechtskundige bijstand en € 50.000,00 op externe inhuur'. Als het college zegt ook daar kunnen wij mee leven dan dien ik hem in deze vorm graag gewijzigd in. Ben ik dan weer... O en 2c wordt weggehaald. Dat was een onlogische zin.

De **voorzitter**: Wat u nu zegt is dat in lijn met het laatst uitgedeelde document vraag ik u?

Mevrouw **Kernkamp**: Nee, dit is net in de pauze vervaardigd. Ik kan de bedragen even opnoemen als daar behoefte aan is.

De **voorzitter**: Graag, voor de glashelderheid.

Mevrouw **Kernkamp**: Voor de glashelderheid is dit het gewijzigde amendement:

"wijzigt het ontwerpbesluit Programmabegroting 2017-2020 als volgt:

Na beslispunt 5 een zesde beslispunt toe te voegen dat luidt:

6. het bedrag van € 360.000,00 dat niet wordt gerealiseerd door middel van een hogere opbrengst van de onroerendezaakbelasting te compenseren met bezuinigingen op het in de begroting opgenomen beleid, te weten:

€ 100.000,00 op geplande verkeersprojecten;

€ 50.000,00 op voorbereiding Omgevingswet;

€ 42.500,00 op overhead;

€ 42.500,00 op bestuur en ondersteuning (met name de raadswerkzaamheden);

€ 6.500,00 op laadpalen;

€ 15.000,00 op lobby;

€ 5.000,00 op bevordering deskundigheid sport;

€ 50.000,00 op afkomen rechtskundige bijstand;

€ 50.000,00 op externe inhuur."

De **voorzitter**: Dat is een op twee punten aangepaste tekst, namelijk de bedragen zijn iets aangepast en het gedeelte 2c is geschrapt. Correct?

Mevrouw **Kernkamp**: Correct.

De **voorzitter**: Dat is correct. Het college kan hier mee leven. De heer Paulides maakt een procedureopmerking dat u het vreemd vindt. Legt u uit waarom.

De heer **Paulides**: Ja dank voorzitter, wat ik een beetje vreemd vind, we gaan vandaag frictiekosten instellen van € 2,5 miljoen. Die € 715.000,00 die uit de algemene reserve komen, er is wel voorgenomen om die in de reserve te storten maar dat is nooit gebeurd. Nu gaat ie weer terug naar de algemene reserve, maar hij is er nooit uitgegaan. Ik weet niet wat het punt hier doet. Het is nooit een besluit geweest.

De **voorzitter**: Mevrouw Dekker is de compagnon van mevrouw Kernkamp geweest vandaag. Hebt u ook nog een toelichting?

Mevrouw **Dekker**: We hebben juist aangegeven dat we het punt 2c, die kwestie, uit dit amendement weghalen. Als u een discussie daarover wilt voeren met de wethouder dan moet het even buiten het amendement dat er nu voorligt.

De **voorzitter**: Helder. De heer Van Sloten heeft nog een vraag aan de indieners denk ik.

De heer **Van Sloten**: Ik weet niet zo goed hoe ik het moet lezen want de inkt is nog niet droog of het wijzigt al weer. Dit gaat dus om 2017 en de dekking voor 2018 is nog steeds algemene reserve? We moeten een meerjarenbeeld op nul zetten.

De **voorzitter**: Mevrouw Kernkamp.

Mevrouw **Kernkamp**: Correct. Je hebt al die frictiekosten. Het klopt, we hebben gewoon voor 2017 gezegd we moeten de € 360.000,00 nu compenseren. Dat kunnen we in de begroting van 2017 lezen en dus compenseren. Mocht het volgend jaar weer nodig zijn dan moet je weer zo een lijstje gaan maken want we willen gewoon de verhoging van de ozb niet. Maar we gaan ervan uit dat dit nu gewoon meerjarig wordt ingevoerd.

De heer **Van Sloten**: Even voor de duidelijkheid, dus meerjarig maken we de begroting sluitend door een ozb-verhoging in 2018 en verder.

Mevrouw **Kernkamp**: Ja. Nee. Geen ozb-verhoging. We willen die ozb-verhoging niet. We gaan eenmalig in 2017 kijken hoe we die € 360.000,00... Je kunt niet zeggen nu in 2018 willen we de volgende bezuinigingen realiseren om ook die ozb-verhoging niet te realiseren.

De heer **Van Sloten**: Dat is precies wat ik zeg. We stellen nu vast: nu doen we het niet, maar in de begroting nemen we wel op dat hij er wel staat voor 2018 en wie dan leeft... dan kijken we of we het weer kunnen wijzigen.

Mevrouw **Kernkamp**: Dat is correct.

De heer **Van Sloten**: Maar we stellen nu wel een verhoging vast.

De **voorzitter**: Misschien wil de wethouder nog een enkele opmerking maken. In zag hem enigszins onbestemd non-verbaal reageren. Wethouder Blommers.

Wethouder **Blommers**: Ja voorzitter, het bedrag van de juridische kosten is in de nieuwe versie gehalveerd. Ik zou ontraden om die € 50.000,00 op externe inhuur te doen. Dat betekent als we daar gaan kijken naar de invulling dat een aantal projecten niet door kan gaan. In die zin wil ik dat nog even teruggeven aan de raad in de besluitvorming.

De **voorzitter**: Goed, mevrouw Kernkamp heeft geen behoefte meer of wel om nog te reageren? Nee, u moet het zelf weten. Als u het woord wilt, krijgt u het woord en als u het woord niet wilt dan krijgt u het woord niet.

Dan ligt er een amendement voor waar het college mee kan leven met de kanttekening zoals die zojuist is geplaatst door de wethouder Financiën namens het college. Ziende op de post juridische ondersteuning versus de post externe inhuur. Het amendement ligt er zoals het er ligt, in de laatste versie, zoals voorgelezen door mevrouw Kernkamp. Dat ligt ter besluitvorming voor. De heer Boon wilde nog een vraag stellen? U wilt een stemverklaring afleggen. Daar hebt u gelegenheid voor. Mijnheer Boon.

De heer **Boon**: Ja voorzitter, we zijn het van harte eens met het voorstel dat er ligt. Alleen de dekking voor één jaar, dat is precies de essentie van de motie die we zelf hebben voorbereid, om daar structureel een oplossing voor te bedenken. Dat is de reden dat we op dit moment toch helaas niet voor dit amendement kunnen stemmen.

De **voorzitter**: Dank u wel voor uw stemverklaring. Zijn er nog andere stemverklaringen? Dat is niet het geval. Mevrouw Klaver-Bouman van de VVD.

Mevrouw **Klaver-Bouman**: Voorzitter, we kunnen ons helemaal vinden in de opmerking van de heer Boon. In dit amendement mist nog wel het structurele verhaal. Daar maken wij ons wel zorgen om.

De **voorzitter**: Dank u wel, nog andere stemverklaringen? Dit was een stemverklaring. Nog behoefte aan andere stemverklaringen. Dat is niet het geval. Dan geef ik nu in stemming... mevrouw Dekker een ordevoorstel? U wilt een moment schorsing. Ik schors de vergadering voor maximaal vijf minuten.

Schorsing

De **voorzitter**: De vergadering is hervat en ik geef het woord aan mevrouw Kernkamp.

Mevrouw **Kernkamp**: Ja dank u wel voorzitter en excuses voor deze schorsing weer over de motie maar het is een onderwerp dat raadsbreed leeft en we willen ook heel graag als coalitie dat dit een raadsbreed amendement is waar we allemaal graag achter staan. Ik merkte even dat er verwarring

was, vandaar die schorsing. Ook even overleg met degenen die een opmerking c.q. vraag hebben gesteld naar aanleiding van het indienen van het amendement. Het volgende is van toepassing. Uiteraard hebben we nu redelijk snel een lijst gemaakt met voorstellen voor die bezuinigingen. We verwachten dat u daar heel snel ook met de reactie klip-en-klaar kunt komen van hoe dat dan precies is uitgewerkt. Mochten er dan verschillen zijn omdat iets niet uitkomt of het wel uitkomt dan hebben we daar uitgebreid begrip voor. We hebben die richtbedragen nu aangegeven. Het tweede is dat er wel - en dan kom ik ook tegemoet aan de opmerkingen van WWW en GroenLinks - dat er natuurlijk wel een structurele oplossing moet zijn voor die compensatie. Daarom heb ik ook toegevoegd: en verwacht van het college een oplossing van compensatie na 2017. Daar willen we graag als raad ook over meedenken. Ik denk dat we dat in de voorjaarsnota kunnen doen. Maar dat kan ook daarvoor een keer in een structureel overleg. Ik zie het college nog een beetje bedenkelijk kijken, maar ik hoop...

De **voorzitter**: Uw toevoeging aan de tekst hebt u net voorgelezen. Die is hopelijk voor iedereen helder. Ik lees het nog even voor: ik verwacht van het college een oplossing voor compensatie van die onroerendzaakbelasting na 2017. De bedragen, mevrouw Kernkamp, blijven zoals ze in uw aller-, aller-, allerlaatste versie waren. Heeft het college bij monde van wethouder Blommers nog een gevoel? Wethouder Blommers heeft u een gevoel?

Wethouder **Blommers**: Ik kan de opmerking herhalen maar ik denk dat de toevoeging van mevrouw Kernkamp wel heel erg belangrijk is dat we in die richting gestuurd worden om daar te zoeken en dat we de exacte bedragen wellicht nog kunnen wijzigen. Dat maakt hem iets uitvoerbaarder met de laatste bedragen.

De **voorzitter**: Goed, we hebben voldoende gewisseld. De tekst ligt er zoals die in de aller-, allerlaatste mondeling toegelichte versie ligt. Aan de orde is besluitvorming Kernkamp c.s. in de aller-, allerlaatste versie. Wie is voorstander van het amendement Kernkamp. Dat zijn de fracties van CDA, WWW, GroenLinks... dat is unaniem aanvaard. Waarmee ik iedereen die mee heeft gedaan van harte gelukwens met de unanieme aanvaarding van het amendement Kernkamp c.s.

Nu wordt het een beetje gemakkelijker. We komen bij rood 4 amendement L, GroenLinks. Dat gaat over € 2,5 miljoen. Mijnheer Van Sloten wilt u nog toelichting, wilt u hem handhaven? Oké, mevrouw Dekker.

Mevrouw **Dekker**: (zonder microfoon)

Amendement L Overschotten
Ingediend door GroenLinks

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 2 november 2016; gehoord de beraadslagingen;

wijzigt het ontwerpbesluit behorend bij de Programmabegroting 2017-2020 als volgt:
beslispunt 2 wordt als volgt gewijzigd:
2.a Een bedrag van € 2,5 miljoen;

Wordt gewijzigd in:
2.a Een bedrag van € 2,5 miljoen verminderd met de geprojecteerde begrotingssaldi van 2017, 2018 en 2019."

Toelichting:

Toelichting strekking (sub)amendement

Er wordt geld onttrokken uit de algemene reserve om tekorten te dekken. Het is niet nodig om meer geld uit de reserve te halen dan strikt noodzakelijk. De geprojecteerde begrotingssaldi worden door dit amendement € 0.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Dekker. Orde en stilte. Aan de orde rood 4 amendement L, GroenLinks. € 2,5 miljoen. De heer van Sloten handhaaft het amendement. Ik kijk even wat het college hiervan vindt. Wij kunnen hiermee leven. Hebt u behoefte nog aan stemming nu het college heeft aangegeven ermee te kunnen leven? Dat is niet het geval. Daarmee is het amendement Van Sloten unaniem aanvaard.

De **voorzitter**: Dan kom ik bij rood 5, G, VVD, verminderen budget subsidies. Daarvan is het college geen voorstander. Het college ontraadt aanvaarding van dit amendement. Handhaaft mevrouw Klaver het amendement? Dat is het geval.

Amendement G Budget subsidies
Ingediend door VVD

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 2 november 2016;

constaterende dat:

- het budget subsidies € 3.647.427,00 bedraagt;
- dat de subsidies voor 2017 nog moeten worden toegekend;

overwegende dat:

- er een tekort op de begroting is;
- ter dekking in 2017 ruim € 1 miljoen uit de reserve is gehaald en reserve frictiekosten is genoemd;

wijzig het ontwerpbesluit Programmabegroting 2017-2020 als volgt:

- het budget voor de subsidies te verminderen met € 200.000,00;
- dit bedrag in mindering te brengen op de reserve frictiekosten."

In stemming het amendement VVD G, subsidies. Wie is voorstander van dit amendement? Dat zijn de fracties van Hart voor Wassenaar, VVD. Nee, rood 5, VVD, G. De stemming is al aangevangen dus ik kan geen orde vragen meer beantwoorden. Het amendement is verworpen. Blijft u er alstublieft bij. Ik doe het luid, duidelijk en kalm.

Onder rood 5, dan help ik u een beetje, komt rood 6, amendement H, VVD ziet op het verlagen van de uitgaven in taakveld 7-4 met € 80.000,00. Mevrouw Klaver, handhaaft u uw amendement? Het college ontraadt aanvaarding van dit amendement.

Amendement H Milieubeheer
Ingediend door VVD

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 2 november 2016;

constaterende dat:

- op taakveld 7.4 milieubeheer € 897.000,00 aan uitgaven is opgenomen;
- deze uitgaven voornamelijk gaan naar projecten van het Klimaatprogramma 2016-2019;

overwegende dat:

- het programma diverse uitgaven bevat waar de gemeente geen rol heeft en de verantwoordelijkheid ligt bij andere (uitvoerende) instanties;

wijzig het ontwerpbesluit Programmabegroting 2017-2020 als volgt:

- de uitgaven voor op taakveld 7.4 te verlagen met € 80.000,00;
- dit bedrag in mindering te brengen op de reserve frictiekosten."

Er wordt gestemd over amendement rood 6, H, VVD. Wie is voorstander van dit amendement? Dat zijn de fracties van DLW, Hart voor Wassenaar, VVD en WWW. Het amendement is verworpen.

Na 6 komt rood 7 B VVD. Dat loopt door over de volgende pagina. Dat gaat onder meer over de programmabegroting punt 3b bestemmingreserve onderhoud openbare ruimte. Het college ontraadt aanvaarding van dit amendement. Mevrouw Klaver handhaaft u het amendement? Ja, het amendement wordt gehandhaafd. Dan breng ik het amendement thans in stemming. Het college ontraadt aanvaarding van dit amendement. Dat zei ik net ook al luid en duidelijk maar u mag het altijd opnieuw vragen, hetzelfde antwoord.

Amendement B bestemmingsreserve onderhoud openbare ruimte
Ingediend door VVD

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 2 november 2016;

constaterende dat:

- op pagina 162 van de begroting 2017 wordt voorgesteld het restant van de bestemmingsreserve onderhoud openbare ruimte van € 1,08 miljoen te wijzigen in een bestemmingsreserve diverse goederen;
- deze reserve oorspronkelijk was bedoeld voor onder andere accommodaties, sportvelden, parkeerkelder Langstraat en kunstobjecten;
- de onderhoudskosten voor het beheer openbare ruimte zijn gedekt in het in 2016 opnieuw vastgestelde beleid inzake beheer;
- de gemeente geen vastgesteld beleid kent betreffende diverse goederen en dat er dientengevolge ook geen uitvoeringsprogramma diverse goederen bestaat;

overwegende dat:

- het onjuist is een reserve in te stellen voor een doel waarvoor geen beleid is vastgesteld;
- de term diverse goederen onvoldoende aanduidt wat daar onder moet worden verstaan;
- er een tekort op de begroting is;
- ter dekking in 2017 ruim € 1 miljoen uit de reserve is gehaald en reserve frictiekosten is genoemd;

wijzigt het ontwerpbesluit van de Programmabegroting 2017-2020 als volgt:

voegt aan voormeld besluit drie beslispunten toe die luiden:

- in het besluit Programmabegroting 2017 punt 3 te nummeren als punt 3a;
- aan het besluit Programmabegroting 2017 een punt 3b toe te voegen dat luidt: het restant van de bestemmingsreserve onderhoud openbare ruimte à € 1,08 miljoen zoals genoemd op pagina 162 van de begroting, wordt toegevoegd aan de Algemene Reserve;
- het voorstel om dit restant de naam te geven bestemmingsreserve diverse goederen is hiermee vervallen."

Aan de orde stemming over amendement rood 7, B, VVD. Het college ontraadt. Wie is voorstander van dit amendement? De fracties van VVD, Hart voor Wassenaar... Dan gaan we nu tellen. Wilt u meetellen griffier? Dat zijn 10 stemmen. Daarmee staken de stemmen en moet er in de volgende vergadering opnieuw worden gestemd.

Maar kunnen we dan de begroting wel vaststellen? We gaan nog even na, de griffier en ik, of dit de aanvaarding van de begroting in de weg staat. Dat gaan we opzoeken.

Ondertussen gaan wij vrolijk verder naar nummer 8, want na 7 komt 8. Rood 8, K, GroenLinks ziet op het laten vervallen van beslispunt 4. Mijnheer Van Sloten, handhaaft u uw amendement? Dat doet u. Het college ontraadt aanvaarding. Wethouder Blommers, amendement rood 8, K, GroenLinks.

Wethouder **Blommers**: Ja voorzitter, dit gaat over de afdoening van de moties en toezeggingen. Het college is van mening dat wij de PM-posten voor de begroting hebben ingediend en die toezegging geldt voor deze begroting. Als de begroting straks is gepasseerd kunnen we niet anders meer doen dan afgedaan hebben. Over de nota Reserves en voorzieningen hebt u in 2015 een besluit genomen om die vooralsnog niet te wijzigen en daarmee is die toezegging eigenlijk ook niet meer aan de orde en kan van de toezeggingenlijst af. Daarvoor is het besluit bedoeld. Ik hoop dat de raad daarin meegaat. Vandaar dat het college deze motie ontraadt.

De **voorzitter**: Het is nogal een conceptueel semantische kwestie. De heer Van Sloten handhaaft hem. Mijnheer Van Sloten, kunt u nog in jip-en-janneketaal uitleggen wat u wilt met dit amendement?

De heer **Van Sloten**: Ja, in het besluit staat dat de moties en amendementen zijn afgedaan. Dat doen we eigenlijk nooit met moties en amendementen in raadsbesluiten. In dit geval ben ik het ook inhoudelijk oneens want de moties en amendementen zijn volgens mij niet nageleverd en niet uitgevoerd. Daarom schrap ik ze en daarnaast heeft het nul invloed op de begroting.

Amendement K Afdoening moties
Ingediend door GroenLinks

"De raad van Wassenaar, in vergadering bijeen op 2 november 2016;
 gehoord de beraadslagingen;

wijzigt het ontwerpbesluit behorende bij de Programmabegroting 2017-2020 als volgt:
 beslispunt 4 komt te vervallen."

Toelichting:

Toelichting strekking (sub)amendement

Moties zijn niet uitgevoerd en een amendement is een wijziging van een besluit en kun je dus niet afdoen.

De **voorzitter**: Een semantisch conceptueel amendement van de heer Van Sloten. Wie is voorstander van dit amendement. Dat zijn alle fracties inclusief Hart voor Wassenaar. Het amendement is unaniem aanvaard.

Na acht komt 9. Rood 9, C, amendement VVD. Hebt u hem allemaal? Hij staat boven 10. Daar staat rood 9, VVD, het gaat over uitgaven voor beheerarealen verminderen met € 200.000,00. Het college ontraadt aanvaarding van dit amendement. Handhaaft mevrouw Klaver het amendement, dat is het geval.

Amendement C Openbaar groen en recreatie **Ingediend door** VVD

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 2 november 2016;

constaterende dat:

- op taakveld 5.7 openbaar groen en (open lucht) recreatie € 3.298.000,00 aan uitgaven is opgenomen;
- de beheerarealen: wegen, kunstwerken, zwerfafval, openbare verlichting en straatmeubilair onderdeel van dit taakveld zijn;
- deze beheerarealen op het basisniveau worden onderhouden (CROW niveau 'B');

overwegende dat:

- door het loslaten van de normgestuurde benadering en met maatwerk er realistisch begroot kan worden zonder kwaliteitsverlies;
- niet overall behoefte is aan een onderhoudsniveau B, zo is bijvoorbeeld het weghalen van valhout uit de bosrijke delen van de landgoederen niet strikt noodzakelijk of zelfs wenselijk;
- het ontwikkelen van ontwerpvarianten voor het herstel en verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van Berkhei niet noodzakelijk is;

wijzig het ontwerpbesluit van de Programmabegroting 2017-2020 als volgt:

voegt aan voormeld besluit 2 beslispunten toe die luiden:

- de uitgaven voor de beheerarealen: wegen, kunstwerken, zwerfafval, openbare verlichting en straatmeubilair te verlagen met € 200.000,00;
- dit bedrag in mindering te brengen op de reserve frictiekosten."

Stemming over het amendement rood 9 C VVD. Wie is voorstander van dit amendement. Dat zijn de fracties van WWW, VVD Hart voor Wassenaar en DLW. Het amendement is verworpen.

Amendement rood 10, D, VVD. Het gaat over de programmabegroting. Het gaat over de ozb. Het college ontraadt aanvaarding van dit amendement. Handhaaft de VVD het amendement? Ja.

Amendement D Meeropbrengst ozb **Ingediend door** VVD

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 2 november 2016;

constaterende dat:

- in de vergadering van 16 december 2013 een amendement is aangenomen dat inhield dat de opbrengst van de toen voorgestelde tariefsverhoging voor 2014 niet boven het voor 2014 begrote niveau mocht uitkomen;
- de reden voor de tariefsverhoging was dat zonder deze verhoging de totale opbrengst zou dalen door de lagere huizenprijzen en daarom werd voorgesteld het tarief zodanig te verhogen dat de totale opbrengst gelijk bleef aan het niveau van 2013;
- in het amendement was opgenomen dat als er sprake zou zijn van een meeropbrengst ozb 2014, ontvangen van eigenwoningeigenaren, ten opzichte van de begroting 2014, deze meeropbrengst zou worden verrekenend bij de bepaling van het tarief voor eigenwoningeigenaren in 2015;

overwegende dat:

- momenteel de huizenprijzen stijgen en dat bij een gelijkblijvend tarief de ozb-opbrengst hierdoor toch kan stijgen;
- de raad al eerder heeft uitgesproken dat fluctuaties in huizenprijzen niet van invloed dienen te zijn op de ozb-opbrengst;

wijzig het ontwerpbesluit Programmabegroting 2017–2020 als volgt:
voegt aan voormeld besluit 2 beslispunten toe die luiden:

1. Als er sprake is van een meeropbrengst ozb 2017, ontvangen van eigenwoningeigenaren, ten opzichte van de begroting 2017, wordt deze meeropbrengst verrekenend bij de bepaling van het tarief voor eigenwoningeigenaren in 2018;
2. Draagt het college op een overzicht te maken van de in 2017 ontvangen ozb voor eigen woningen, zodat kan worden geconstateerd of meer is ontvangen dan voor 2017 is begroot en hierover de raad, zodra dit mogelijk is, maar uiterlijk twee weken voor de begrotingsbehandeling 2018, te informeren."

Dan geef ik nu in stemming amendement rood 10, D, VVD waarvan het college aanvaarding ontraadt. Wie is voorstander van dit amendement. Dat zijn de fracties van PvdA, GroenLinks, WWW, VVD, Passie voor Wassenaar, DLW, en Hart voor Wassenaar. Daarmee is dit amendement aanvaard.

Amendement rood 11, E, VVD. Handhaaft u, mevrouw Klaver, ook in het licht van andere besluiten dit amendement? Dat is het geval. Het college ontraadt aanvaarding van dit amendement.

Amendement E Ozb 2017 **Ingediend door VVD**

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 2 november 2016;

constaterende dat:

- de ozb als algemeen dekkingsmiddel van de begroting wordt gebruikt;
- in de begroting 2017 van een hogere opbrengst ten opzichte van 2016 is uitgegaan, te weten € 426.000,00, waarvan € 66.000,00 inflatiecorrectie;
- als reden voor de verhoging van de ozb voor huiseigenaren met € 360.000,00 wordt gegeven dat de riool- en afvalstoffenheffingen dalen en deze daling gecompenseerd dient te worden uitgaand van de woonlastenbenadering;
- het begrip woonlastenbenadering een nieuw fenomeen is dat zonder nadere toelichting in de begroting 2017 is geïntroduceerd;

overwegende dat:

- de ozb en de riool- en afvalstoffenheffingen niet met elkaar vergeleken kunnen worden: de riool- en afvalstoffenheffingen betaalt de burger voor diensten (aansluiting op het riool en ophalen van afval), terwijl de ozb een belasting op de woning is die naar de algemene middelen gaat;
- de riool- en afvalstoffenheffingen zo goed als kostendekkend zijn wat is toegestaan maar in veel gemeenten niet het geval is;
- door de ozb te verhogen ter compensatie van de lagere opbrengsten van de riool- en afvalstoffenheffingen de huiseigenaar indirect meer betaalt voor riool en afval, met andere woorden de norm van kostendekkendheid wordt hierdoor overschreden;
- de ozb ook zonder verhoging al boven de landelijke norm uitkomt;

wijzig het ontwerpbesluit Programmabegroting 2017-2020 als volgt:
voegt aan voormeld besluit 2 beslispunten toe die luiden:

1. De ozb voor het begrotingsjaar 2017 niet te verhogen met € 360.000,00;
2. Ter dekking in de voorliggende begroting het budget subsidies van € 3,7 miljoen te verlagen met € 360.000,00;
3. Draagt het college op voormelde beslispunten te vertalen in de Programmabegroting 2017."

Aan de orde is stemming over het amendement rood 11, E, VVD over de ozb. Wie is voorstander van dit amendement? De fracties van VVD, Hart voor Wassenaar en DLW. Het amendement is verworpen.

Amendement rood 12, F, VVD. Een amendement over de verlaging van de marktheffing van € 20.000,00. Mevrouw Klaver u handhaaft het amendement? Het college is hier geen groot

voorzitter van, maar betrekkelijk lauw kan ik me herinneren. Nee, wij ontraden de aanvaarding van dit amendement. Het college ontraadt aanvaarding van dit amendement over de marktheffing.

Amendement F Marktgelden
Ingediend door VVD

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 2 november 2016;

constaterende dat:

- de marktgelden begroot worden op € 44.000,00;

overwegende dat:

- het belangrijk is om een levendige markt in Wassenaar te hebben met veel deelnemers;
- een vermindering van de marktgelden dit kan stimuleren;

wijzig het ontwerpbesluit Programmabegroting 2017-2020 als volgt:

- de marktheffing te verlagen met € 20.000,00;
- ter dekking in de begroting het taakveld 7.4 te verlagen met € 20.000,00."

Wie is voorstander van het amendement over de marktheffing VVD. Dat zijn de fracties van DLW, VVD en WWW. Het amendement is verworpen.

Amendement rood 13, J, GroenLinks. Het gaat over de inflatiecorrectie die wordt verlaagd. En dat schrijven we, mijnheer Van Sloten, met een D en niet met een T. Hij wordt nu op de vloer aangepast, de T wordt D. Het gaat over de inflatiecorrectie voor uitgaven van de gemeente die wordt verlaagd naar 0% met een aantal uitzonderingen. Het college vindt dit een lastig uitvoerbaar en te ingewikkeld amendement. Het college is hier niet blij mee. Wil de heer Van Sloten zijn amendement in dat licht handhaven? Ja, het amendement wordt gehandhaafd met een D en is nu in stemming. De heer Blommers wil nog een punt maken, dat mag. Het college heeft altijd het recht om ook nog iets te zeggen. De portefeuillehouder, de heer Blommers.

Wethouder **Blommers**: Ja voorzitter, dit amendement heeft geen effect want het bedrag met de inflatie staat al op nul.

De **voorzitter**: Dit is een bijna conceptuele opmerking van de wethouder. In het licht van deze conceptuele opmerking vraag ik aan de heer Van Sloten wat hij thans wenst te doen. De heer Van Sloten handhaaft desalniettemin, desniettemin, desniettemin zijn amendement.

Amendement J Inflatiecorrectie
Ingediend door GroenLinks

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 2 november 2016;
gehoord de beraadslagingen;

wijzig het ontwerpbesluit behorend bij de Programmabegroting 2017-2020 als volgt:
aan besluit Programmabegroting 2017-2020 wordt toegevoegd een zevende beslispunt:
7. De inflatiecorrectie voor uitgaven van de gemeente wordt verlaagd naar 0%. Uitgezonderd zijn uitgaven die meerjarig vast staan of niet beïnvloedbaar zijn. Tevens zijn subsidies uitgesloten van deze verlaging."

Wie is voorstander van het amendement Van Sloten? Dat zijn alle fracties. We zitten allen op de nullijn waarmee dit amendement is aanvaard met algemene stemmen.

Blijft u geconcentreerd. Dan amendement rood 14, M, GroenLinks. Dat gaat over de toeristenbelasting. Amendement GroenLinks M.

Amendement M Toeristenbelasting
Ingediend door GroenLinks

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 2 november 2016;
gehoord de beraadslagingen;

wijzig het ontwerpbesluit behorend bij de Programmabegroting 2017-2020 als volgt:
Aan besluit Programmabegroting 2017-2020 wordt toegevoegd een zesde beslispunt.

6. De toeristenbelasting wordt verhoogd met 3% bovenop de inflatiecorrectie. De baten die dit oplevert worden ingezet voor handhaving van de APV in Wassenaar en draagt het college op dit te vertalen in de begroting."

De heer **Van Sloten**: Er is verzocht om een toelichting. Het gaat me dus niet om de toeristenbelasting. Het gaat me om het vergroten van de handhaving in ons dorp en de dekking is gevonden in de toeristenbelasting. Dat is een wezenlijk verschil. Het gaat niet om het principe van we moeten de toeristenbelasting verhogen, nee, ik wil de handhaving vergroten en ik heb dekking gevonden bij de toeristenbelasting.

De **voorzitter**: Juist, dat is iets van kip en ei. Mevrouw Kernkamp, gaat uw gang.

Mevrouw **Kernkamp**: Zoals het nu in het amendement staat wordt de toeristenbelasting ingezet voor de handhaving. Dat vind ik gewoon echt zo niet logisch en zo niet kloppend bij elkaar. Wij zullen tegen dit amendement stemmen.

De **voorzitter**: Nog anderen? Het college ontraadt ook aanvaarding van dit amendement. Ondanks de sympathieke intenties van de heer Van Sloten. Aan de orde stemming over amendement rood 14 van GroenLinks. Wie is voorstander van dit amendement? Voor zijn de fracties van PvdA, GroenLinks, WWW, Passie voor Wassenaar, DLW, Hart voor Wassenaar. Zullen we even tellen griffier? Ook hier zijn de stemmen gestaakt met 10 stemmen voor en 10 stemmen tegen. Ik vraag straks aan de griffier hoe wij gaan handelen. Er is al een oplossing in de maak.

De heer **Hendrickx**: Ik hoor dat de griffier zegt de oplossing is er al. Kunnen we die dan nu meteen meenemen?

De **voorzitter**: We maken de stemming af en daarna komen we met de oplossing der oplossingen. Amendement 15 O DLW. Dat is het goede werk van de heer Paulides. Dat is de pendant van het eerdere amendement. Dat is uitgedeeld, dat heeft u. Dat is amendement instelling reserve maatregelen uitvoering sportaccommodatiebeleid. Het college is hier blij mee. Nee, we hebben het niet gehad. Nee, mevrouw Zweerts de Jong, ik heb de orde. Dit is nog niet geweest. We gaan hier apart over stemmen. Dit is amendement 15, dat is een los amendement, het is de pendant van het eerder aangenomen amendement van de heer Paulides. Mevrouw Zweerts de Jong van de orde? Of een commentaar?

Wethouder **Zweerts de Jong**: Tijdens de behandeling van het eerste stuk hierover hebben we aangegeven dat we akkoord gaan met dit stuk, het losse stuk. Dat hebben we uitdrukkelijk genoemd en niet met de wijziging van de bedragen zoals eerder aangegeven. We hebben gestemd over het losse stuk.

De **voorzitter**: Als er technische fouten zijn dan zullen de griffier en ik die morgen oplossen. De besluitvorming heeft plaatsgevonden over een eerder amendement. Die kan niet worden teruggedraaid. Aan de orde is thans alleen dit aparte blaadje. De heer Paulides zal nog wat licht laten schijnen.

De heer **Paulides**: Ik wil het nog wel even toelichten want er is helemaal niets misgegaan. Wat er gebeurd is: de bedragen zijn gecorrigeerd. Die moeten nu gecorrigeerd worden in de begroting. In dit amendement dat we nu doen wordt een besluit genomen om de reserve in te stellen. Het gaat gewoon helemaal goed. Het is precies zoals u wilt en bedoeld had.

Amendement O Instelling reserve maatregelen uitvoering sportaccommodatiebeleid
Ingediend door DLW

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 2 november 2016;

wijzig het ontwerpbesluit Programmabegroting 2017-2020 als volgt:
voegt aan het raadsbesluit een extra beslispunt toe:

een reserve maatregelen uitvoering sportbeleid in te stellen, waarbij de volgende instellingscriteria worden gehanteerd:

Doel: maatregelen uitvoering sportaccommodatiebeleid voor gemeentelijke en niet-gemeentelijke sportaccommodaties;

Voeding: een eenmalige storting in 2017 van € 635.000,00 ten laste van de algemene reserve;

Maximale hoogte: de maximale hoogte wordt gesteld op € 635.000,00;

Maximale looptijd: de reserve loopt tot en met 2020."

De **voorzitter**: Laten we geen onnodige verwarring scheppen. Het college beveelt aanvaarding van dit amendement aan. Is er behoefte aan stemming over dit amendement? Dat is niet het geval. Daarmee is het amendement rood 15, O van de heer Paulides aanvaard. Nu zouden we normaal gesproken, want de moties komen als toetje achteraf, aan het besluit toekomen. Ik vraag aan de griffier om ons mee te nemen in de oplossing, gegeven ook de Gemeentewet.

Mevrouw **de Schipper-Tinga**: Waren wij voltallig geweest, dus als jullie de heer Schik nu nog oproepen, dan hadden we het nu af kunnen ronden. Maar dat lukt niet. We zijn niet voltallig. Dus moeten we in een volgende raadsvergadering dit doen. Er moet een extra raadsvergadering komen. Wanneer moet de begroting bij de provincie binnen zijn? We zouden dit achter Bestuur en Middelen kunnen doen.

De **voorzitter**: Ik ga hier niet nu een soort Poolse landdag over houden. We zullen ons straks beraden over de correcte wijze van voortzetting van deze vergadering want er moet opnieuw worden gestemd op een moment dat het moment ook nog tijdig is. We kunnen nu niet overgaan tot besluitvorming omdat twee amendementen niet tot een stemming hebben kunnen leiden wegens het staken der stemmen. Dan zijn we gehouden op een ander moment in een andere vergadering tot stemming over te gaan. De griffier en ik zullen u morgen, of misschien wel vanavond, meedelen wanneer dat moment zal zijn aangebroken. Het is zoals u het heeft gewild en niet anders. Dat scheelt weer een kwartier want dan hoeven we niet te stemmen over de begroting. Dan gaan we nu slechts over de moties stemmen, het toetje. Dat is makkelijk en gaan we lekker eenvoudig doen.

Motie 1 Bezuinigen op de bijdrage aan de Werkorganisatie Duivenvoorde
Ingediend door VVD

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 2 november 2016;

constaterende dat:

- de structurele uitgaven van de gemeente Wassenaar de structurele inkomsten overstijgen en dat een deel van deze uitgaven wordt bekostigd uit bestemmingsreserves met een beperkte looptijd;
- structurele maatregelen nodig zijn om de structurele uitgaven en de structurele inkomsten met elkaar in evenwicht te brengen;
- de vrije ruimte op de begroting 2017 om deze maatregelen te treffen beperkt is, onder andere doordat de begrote uitgaven voor gemeenschappelijke regelingen in 2017 al grotendeels zijn goedgekeurd;
- voor 2018 en verder de begroting van gemeenschappelijke regelingen nog wel beïnvloedbaar is;
- de begroting van de Werkorganisatie Duivenvoorde mede gebaseerd is op de werkelijke afname van diensten door de gemeente Wassenaar waardoor de gemeente door de eisen aan het dienstenpakket aan te passen rechtstreeks invloed kan uit oefenen op de bijdrage van de gemeente aan de gemeenschappelijke regeling;

overwegende dat:

- de gemeente ernaar streeft om o.a. door verdere digitalisering de dienstverlening op peil te houden of te verbeteren hetgeen zou moeten leiden tot verbetering van de efficiëntie van de werkorganisatie;
- de administratieve rompslomp rond de vergunningverlening sterk kan worden verminderd, bijvoorbeeld door de kapvergunning te wijzigen in een meldplicht (en overigens de herplantplicht in stand te houden);
- de inkomsten uit vergunningverlening niet opwegen tegen de kosten zodat vermindering van de administratieve rompslomp leidt tot een bezuiniging;
- bezuinigingen ook mogelijk zijn, zonder dat daardoor de kwaliteit van de in- en externe dienstverlening vermindert, door het stroomlijnen van de stukkenstroom en door verbetering van de werkmethoden, bijvoorbeeld door een meer planmatige aanpak zoals genoemd in het in 2016 vastgestelde beheerbeleid;

verzoekt het college:

- aan degenen die namens de gemeente Wassenaar zitting hebben in het bestuur van de Werkorganisatie Duivenvoorde voor de begrotingsbesprekingen voor 2018 en 2019 als

uitgangspunt mee te geven dat de bijdrage van de gemeente Wassenaar in beide jaren met 5% vermindert ten opzichte van het voorgaande jaar;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 1 VVD. 5% minder van de VVD. Het college ontraadt heel ernstig de aanvaarding van deze motie. Wil mevrouw Klaver deze motie handhaven? Dat wil mevrouw Klaver. Behoeft aan stemverklaringen of anderszins? Neen. Dan ga ik over tot stemming over motie 1 van de VVD. Wie is voorstander van motie 1 van de VVD. Dat zijn de fracties van WWW, PvdA, Hart voor Wassenaar en DLW. Met 10 stemmen voor staken de stemmen. Ook over deze motie staken de stemmen en zal opnieuw worden gestemd in de eerstvolgende extra bij elkaar te roepen raadsvergadering.

Motie 2 Klimaat- en energiemaatregelen
Ingediend door VVD

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 2 november 2016;

constaterende dat:

- de gemeente Wassenaar als doelstelling heeft een bijdrage te leveren aan de energietransitie;
- het vigerende klimaatprogramma naast maatregelen op het gebied van energiebesparing voornamelijk stimulerende en informerende activiteiten omvat;
- met het huidige klimaatprogramma van de gemeente Wassenaar te weinig concrete investeringen worden gedaan om het streven naar een energieneutrale gemeente waar te maken;
- er reële mogelijkheden zijn om zelf energie op te wekken of vast te houden: zonnepaneelweides, aardwarmtepompen et cetera;
- meerdere gemeenten inmiddels het initiatief hebben genomen om niet alleen te investeren in energie besparen maar ook in energie opwekken;

overwegende dat:

- investeringen in energieopwekking een langdurig economisch en maatschappelijk rendement kunnen hebben;
- het vrij te besteden deel van de reserves hiervoor kan worden aangewend;

draag het college op:

- in aanvulling op het vigerende klimaatprogramma een investeringsprogramma te ontwikkelen dat tot doel heeft de gemeente energieneutraal te maken waarbij het energiegebruik van de werkorganisatie en de gemeentelijke accommodaties als referentie geldt;
- in 2017 daarvoor aan de raad een voorstel ter besluitvorming voor te leggen;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2 VVD. Klimaat, energieneutraal. Wil mevrouw Klaver deze motie handhaven? Dat is het geval. Ik kijk even naar het college. Ik meen me te herinneren dat de heer Maat hiermee kon leven. De heer Maat zegt ja. De motie is voor het college aanvaardbaar. Dan vraag ik of u in dat licht stemming wenst. Zo nee, dan is de motie met algemene stemmen aanvaard.

Motie 3 Concretisering bezuinigingen
Ingediend door GroenLinks

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 2 november 2016;

gelezen:

- de Programmabegroting 2017;

in aanmerking nemende dat:

- de onderbouwing van de in de programmabegroting genoemde bezuinigingen onvoldoende concreet is;
- de haalbaarheid van de bezuinigingen daardoor niet duidelijk is;

draagt het college op:

- uiterlijk bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2017 met duidelijke, uitgewerkte plannen te komen om de in de programmabegroting genoemde bedragen te realiseren;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 3 GroenLinks. Uiterlijk bij de behandeling van de voorjaarsnota met duidelijke, uitgewerkte plannen te komen om de in de programmabegroting genoemde bedragen te realiseren. Mijnheer Van Sloten, wilt u in het licht van eerdere besluitvorming deze motie handhaven? De heer Van Sloten handhaaft deze motie. Portefeuillehouder Blommers kan hiermee leven. Het hele college kan hiermee leven. Dan vraag ik of er behoefte is aan stemming. Dat is niet het geval. Dan is deze motie met algemene stemmen aanvaard.

Motie 4 Oormerken gelden Sociaal Domein
Ingediend door PvdA

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 2 november 2016;
gehoord de beraadslagingen;

overwegende dat:

- uit onderzoek van SEO economisch onderzoek voor de gemeente Veenendaal is gebleken dat hogere eigen bijdragen leiden tot zorgmijding;
- 4% van de WMO-klanten van die gemeente zorgmijdend gedrag om die reden vertoont;

van oordeel dat:

- voorkomen dient te worden dat mensen vanwege de hoogte van de eigen bijdrage afzien van de ondersteuning die ze nodig hebben;

van mening zijnde dat:

- de gemeente Wassenaar met de reserves zoals die opgenomen zijn in de Programmabegroting 2017 meer kan doen voor mensen met een minimum- of middeninkomen;

draagt het college op:

- een onderzoek in te stellen naar niet-gebruik/zorgmijding van voorzieningen van de WMO;
- de kosten van dit onderzoek te dekken uit de voorziening Sociaal Domein;
- alle van het rijk te ontvangen gelden alsmede de in de begroting opgenomen reserves ten behoeve van het Sociaal Domein te oormerken voor dat doel;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 4 PvdA. WMO, Sociaal Domein et cetera. Ik kan me herinneren dat het college hiermee kon leven, zo niet enige sympathie had. Maar er was nog een woord. Wethouder Zweerts de Jong er was nog een woord, welk woord.

Wethouder **Zweerts de Jong**: Voorzitter, ik had aangegeven dat dit niet nodig is omdat we dit al doen.

De **voorzitter**: Ja, we doen het al. Deze motie is overbodig omdat we het al doen. De motie wordt gehandhaafd, maar stuit ook niet op wezenlijk bezwaar want we kunnen geen bezwaar hebben tegen datgene dat we al doen.

Heeft iemand nog behoefte aan stemming? Ik denk het niet. Dan is deze motie, die eigenlijk overbodig is, met algemene stemmen aanvaard.

Motie 5 Kustpact
Ingediend door VVD

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 2 november 2016;

constaterende dat:

- het Kustpact is gemaakt naar aanleiding van het voornemen van de minister van Infrastructuur en Milieu om per 1 juni 2016 de zeggenschap voor bebouwing langs de kust bij de gemeenten te laten;
- alle partijen in de Tweede Kamer zich ernstige zorgen maken over de versoepeling van deze bouwregels en de minister hebben opgedragen haar voornemen niet uit te voeren;
- volgens de natuurorganisaties het landschap, met waarden van rust, donkerte, stilte en vooral weidsheid, door deze toegestane bebouwingen geheel niet wordt beschermd;
- in de media de indruk werd gewekt als zou het Kustpact al door alle partijen zijn getekend;

overwegende dat:

- ook het bouwen van een hekwerk van windmolens voor de Hollandse Kust ons unieke natuurlandschap en daarbij vrije uitzicht, voor toekomstige generaties, ernstig aantast;
- het inconsequent is van zowel politieke partijen in de Tweede Kamer als van de Natuur- en Milieuorganisaties om alleen te kijken naar de bebouwing op de kust en niet naar de bebouwing in het zicht van de kust;
- een onbelemmerd zicht op de horizon van onschatbare waarde, en een weids uitzicht voor rust, recreatie en toerisme is;
- er een voornemen bestaat om in het zicht van de kust een grote hoeveelheid windturbines te plaatsen;

verzoekt het college:

- deze inconsequentie nadrukkelijk mee te nemen in de onderhandelingen over het Kustpact;
- alles in het werk te stellen om de waarde van het onbelemmerde uitzicht te behouden voor toekomstige generaties;
- de optie open te houden het voorliggende Kustpact niet te tekenen tenzij er een bepaling in wordt opgenomen die een vrije horizon garandeert en dus bebouwing binnen de 12mijl-zone uitsluit.

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 5 VVD. Het gaat over inconsequenties van ongeveer iedereen. Politieke partijen, Tweede Kamer, allerlei organisaties, over het Kustpact. Daar heeft de heer Maat een heel ingewikkeld verhaal over gehouden waaruit eigenlijk bleek dat je met deze motie alle kanten uit kunt en dat hij er niet zo een behoefte aan had. Wil de VVD, in het licht van het antwoord van wethouder Maat dat alles in beweging is en dat het een met het ander samenhangt, nog handhaven vraag ik aan mevrouw Klaver. De VVD wil deze motie handhaven. De heer van Sloten wil een stemverklaring.

De heer **Van Sloten**: Mede namens de heer Van Noort van de PvdA. We zijn een groot voorstander van het Kustpact. Alleen de link die nu wordt gelegd met de windmolens vinden we jammer. Ook dat de gemeente met die inzet naar Den Haag gaat.

De **voorzitter**: U zult om die reden tegen deze motie stemmen. Het college, als gezegd, is hier niet zo heel erg enthousiast voor. Ik geloof dat ik het nu het meest neutraal formuleer. De motie wordt gehandhaafd. De motie is thans in stemming. Wie is voorstander van deze motie van de VVD. Dat zijn bijna alle fracties minus GroenLinks en de PvdA. Daarmee is deze motie aanvaard.

Motie 6 Balans in de begroting **Ingediend door** WWW

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 2 november 2016;
gelezen het raadsvoorstel inzake de Programmabegroting;

in aanmerking nemende dat:

- de eerstkomende jaren geen evenwicht is in baten en lasten;
- in de toekomst aanzienlijke kosten voor het herstellen van achterstallig onderhoud aan gemeentelijk vastgoed te verwachten zijn;
- de algemene reserve niet dient als structureel middel om de begroting sluitend te maken;

van mening zijnde/constaterende dat:

- een adequaat financieel beheer van onze gemeente noodzakelijk is;
- transparantie in begroting en reserves daarvan onderdeel is;
- de raad meer kaderstellend moet optreden;

draagt het college op:

- om de begroting aan het eind van de periode in balans achter te laten;
- een plan van aanpak op te stellen met een inbreng van de gemeenteraad bij opstellen van kadernota en begroting;
- voor februari 2017 een voorstel voor een gezamenlijke aanpak aan de raad voor te leggen;
- in dat kader met een commissie samengesteld uit de gemeenteraad te werken aan een kadernota met duidelijke keuzes en uiteindelijk opstellen van een evenwichtige begroting.
- bij de voorjaarsnota een lijst met mogelijke bezuinigingen en consequenties van die bezuinigingen;

en gaat over tot de orde van de dag."

Dan komen we bij motie 6 WWW. Dat gaat over balans, plan van aanpak, gezamenlijke aanpak, commissie, Kadernota. Het college vond dit wel een sympathieke maar soms ook wat lastig uitvoerbare gedachte. Het college staat er niet onwelwillend tegenover, maar het vergt wel weer heel veel processen, procedures en commissies. Mijnheer Boon handhaaft hem. De heer Van Sloten wil een stemverklaring? Nee, een toelichting. Gaat uw gang.

De heer **Van Sloten**: Het is een motie van WWW, dus alle eer aan hen. Alleen is er in overleg een punt toegevoegd. Dat is dat we bij de voorjaarsnota een lijst willen zien met mogelijke bezuinigingen en de consequenties van die bezuinigingen. Dat we daar op tijd ook richting de Kadernota gebruik van kunnen maken.

De **voorzitter**: Plus lijst. Dat wordt nu van de vloer af toegevoegd begrijp ik. Nee, hij was al toegevoegd, maar hij is niet verwerkt. Ik neem aan dat de gevoelens van het college niet wezenlijk veranderen, die variëren van een beetje lauw tot laat maar. Dan is aan de orde de stemming. Heeft iemand behoefte aan stemming over deze motie van WWW? Dat is niet het geval. Dan is deze motie met algemene stemmen aanvaard.

Motie 7 Ontkoppeling afvalstoffen en rioolheffing van ozb Ingediend door WWW

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 2 november 2016;
gelezen het raadsvoorstel inzake de Programmabegroting;

in aanmerking nemende dat:

- de afvalstoffenheffing en rioolheffing kostendekkend moeten zijn;
- de afvalstoffenheffing verlaagd wordt in verband met kostenbesparingen door Avalex;
- de afspraak is gemaakt dat de ozb niet meer dan met de inflatiecorrectie stijgt;
- woonlastenverdeling zoals voorgesteld betekent dat extra lasten bij de woningeigenaren wordt aangewend;

van mening zijnde/constaterende dat:

- de ozb geen sluitpost mag zijn om de begroting op papier kostendekkend te krijgen;
- bij ongewijzigd beleid dit leidt tot een ongewenste financiële lastenverhoging voor huiseigenaren;
- als gevolg van de ambtelijke fusie minder noodzaak tot het inschakelen van inhuur van externen;
- inhuur van externen geen vanzelfsprekendheid kan zijn;

draagt het college op:

- de begroting te wijzigen door de ozb met niet meer dan het inflatiepercentage te verhogen;
- financiële tekort te dekken uit een taakstelling voor de externe inhuur.

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 7 rood en zwart van WWW. Over het niet meer wijzigen dan met inflatiepercentage en taakstelling externe inhuur. Ik denk, als ik naar de heer Boon kijk, dat deze motie kan vervallen in het licht van eerdere besluitvorming. Als ik dat zo aan u mag adviseren. U kunt nog even nadenken terwijl u naar de microfoon loopt. Het is misschien niet helemaal een motie maar een verkapt amendement. Dat mag eigenlijk ook niet. Mijnheer Boon, wat is hierop uw antwoord.

De heer **Boon**: U zegt twee dingen. U wilt hem niet en het mag niet. Wat moet ik nog. De motie die net is ingebracht over hetzelfde onderwerp heeft een iets andere strekking, een andere lading. Ik handhaaf hem juist omdat het structurele element dat ik heb benoemd ook een belangrijke doorwerking heeft voor andere kosten.

De **voorzitter**: De motie wordt gehandhaafd, het college ontraadt aanvaarding van deze motie. Omdat, zoals de portefeuillehouder de heer Blommers al aangaf hier een hele zware wissel wordt getrokken op een kleine post. Het is ook een lastig uitvoerbare motie omdat je via een motie de begroting niet kunt wijzigen. Het is een motie die wij echt liever niet aanvaard zien. Daarmee is nu de stemming aan de orde. Wie is voorstander van deze motie? Dat zijn de fractie van WWW, VVD, DLW en Hart voor Wassenaar. Daarmee is deze motie verworpen.

Motie 8 Doelgroepenvervoer
Ingediend door WWW

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 2 november 2016;
gelezen;

in aanmerking nemende dat:

- mensen zelfstandig zijn en zo lang mogelijk regie over hun eigen leven willen houden;
- ouderen langer thuis blijven wonen;
- door de nieuwe decentralisatiewetgeving vele voorzieningen zijn versoberd;
- daardoor bewezen, een toenemende vereenzaming onder ouderen en gehandicapten opdoemt;
- dit dreigend isolement van deze groepen uit onze samenleving o.a. vraagt om efficiënt en doelmatig vervoer, zodat zij de beschikbaarheid hebben om met betrouwbaar vervoer optimaal mee kunnen doen aan de sociale en maatschappelijke samenleving in ons dorp;
- de gemeente als vangnet functioneert voor de minder kapitaalkrachtigen;

constaterende dat:

- Wassenaar over voldoende aanvullend vervoer, naast de reguliere vervoersmogelijkheden, zoals openbaar vervoer en regiotaxi's, beschikt;
- er vijf verschillende aanbieders naast elkaar in Wassenaar rondrijden met hetzelfde doel: het doelgroepenvervoer;
- deze vijf verschillende aanbieders ook allemaal verschillende criteria hanteren en verschillende methodes hebben waarop men zich kan aanmelden;
- al deze bussen op een of andere manier door de gemeenschap zijn gefinancierd;
- deze versnippering de Wassenaarse oudere en mindervalide niet ten goede komt;
- deze situatie al vele jaren voortduurt;

en draagt het college op:

1. op korte termijn te zorgen dat er één gezamenlijk belpunt komt waar alle gebruikers van deze bussen gebruik van kunnen maken;
 - het realiseren dat er een goede en hechte samenwerking tussen alle aanbieders komt;
 - er meer en intensiever inzet van de vervoersmogelijkheden komt voor degenen die er gebruik van willen maken;
2. voor juli 2017 met een gedegen voorstel naar de raad te komen;

en gaat over tot orde van de dag."

Motie 8 WWW. Over het belpunt. Ik meen me te herinneren wethouder Doorn, hij knikt, dat wij hiermee kunnen leven, dat wij hier sympathiek tegenover staan. Is er behoefte aan stemming over deze sympathieke motie? Dat is niet het geval, dan is de motie aanvaard.

Motie 9 Accommodaties
Ingediend door D66

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 2 november 2016;

in overweging nemende dat:

- in het dekkingsplan flink wordt bezuinigd d.m.v. de post "Accommodaties (inclusief huisvesting ambtenaren)" (waaronder uitdrukkelijk inbegrepen ambtelijke efficiency bij de WODV);
- deze discussie zorgvuldig moet worden voorbereid en zorgvuldig moet verlopen;
- genoemde bezuiniging ook in de gemeente Voorschoten is opgenomen in de begroting voor 2020;

is van mening dat:

- het wenselijk is de efficiencywinst eerder dan 2020 te realiseren;

besluit om het college opdracht te geven om:

- in de uit werken varianten mee te nemen het behouden van de loketfunctie voor burgers en ondernemers (het KCC) in Wassenaar;
- versnelling van het proces van samenbrengen van de huisvesting mogelijk te maken en eerder bezuinigingen te realiseren en wel in begrotingsjaar 2019;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 9, D66. Over de loketfunctie. Met ook een stukje versnelling in het proces. Het college heeft sympathie voor deze sympathieke motie. Is er behoefte aan stemming? Dat is niet het geval. O, mevrouw Klaver, binnen het schot. Er is behoefte aan stemming. Wie is voorstander van deze motie? Dat zijn Hart voor Wassenaar, Passie voor Wassenaar, D66, CDA, GroenLinks en PvdA. Daarmee is de motie aanvaard.

Motie 10 Onderwijshuisvesting
Ingediend door D66

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 2 november 2016;

gelezen:

- de Programmabegroting 2017 taakveld 4.2 onderwijshuisvesting en toelichting;
- de informatiebrief aan de Raad z-23039/16835 Onderwijshuisvesting en doordecentralisatie van verantwoordelijkheden;

in aanmerking nemende dat:

- in de slotparagraaf van de informatiebrief een toekomstvisie voor onderwijshuisvesting wordt aangekondigd onder de titel Integraal Huisvestingsplan;
- in de toelichting dit plan terugkeert als scholenplan;

draagt het college op:

- op basis van voorziene demografische ontwikkelingen en onderwijskundige inzichten de onderwijshuisvesting planmatig vorm te geven;
- de schoolbesturen bij de planvorming te betrekken;
- de gemeenteraad in januari 2017 een plan van aanpak te doen toekomen;

en gaat over tot de orde van de dag."

Dan komen we bij de een-na-laatste motie. Motie 10 D66. Het gaat over demografie, onderwijskundige inzichten, schoolbesturen en een plan van aanpak voor de raad. Wil iemand stemming want het college heeft hier sympathie voor. Dat is niet het geval. Dan is de motie aanvaard.

Motie 11 Minder met papier
Ingediend door D66

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 2 november 2016;

in overweging nemende dat:

- in het dekkingsplan flink wordt bezuinigd door middel van de post 'Meer met mensen, minder met papier' (waaronder uitdrukkelijk ook inbegrepen de ambtelijke efficiency bij de WODV);
- ook de gemeenteraad hierin een eigen rol heeft om die efficiëncyslag te bereiken;
- het op een juiste manier verdelen van de rollen en taken, zoals bedoeld in de Wet dualisering gemeentebestuur, leidt tot transparantie en het efficiënter maken van processen;

is van mening dat:

- de ambtelijke organisatie en de gemeenteraad binnen hun eigen rollen en taken aan de slag moeten om deze besparing te realiseren;

geeft het college opdracht om:

- de ambtelijke organisatie in staat te stellen de efficiëncyslag samen met de raad uit te werken en hier nadrukkelijk het presidium in te betrekken;

en gaat over tot de orde van de dag."

Dan de laatste motie. Motie 11, D66. De ambtelijke organisatie in staat te stellen de efficiëncyslag samen met de raad uit te werken en hier nadrukkelijk het presidium in te betrekken. Dat is een opdracht aan het college waar het college wel weg mee weet. Wil iemand stemming? Ja, er is behoefte aan stemming bij de VVD. Dan gaan we stemmen over motie 11. Wie is voorstander van motie 11? Dat zijn de fracties van D66, Passie voor Wassenaar, Hart voor Wassenaar, GroenLinks en PvdA. Wilt u even tellen griffier? De motie is verworpen.

11. Sluiting vergadering

De **voorzitter**: Daarmee dames en heren zijn wij in afwachting van een nieuwe raadsvergadering die zal zien op de aanvaarding van de begroting en nog een herstemming over twee amendementen en een motie. We zijn aan het eind gekomen van de begrotingsbehandeling. Ik bedank iedereen, leden van de raad, leden van het college, ambtelijke adviseurs, publiek, adviseurs, op de tribune en via internet en de bodes voor al uw werk en ik sluit de vergadering.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad d.d. 12 december 2016.

De griffier,

De voorzitter,